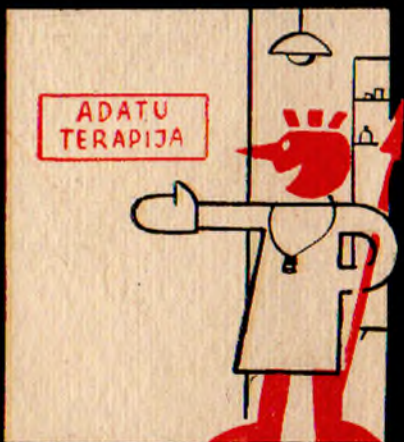

DADŽA

Kalendārs

1965

D A D Ž A
K A L E N D Ā R S

1965.
G A D A M

LATVIJAS PSR ŽURNĀLISTU SAVIENĪBA
RĪGĀ 1964.

DIENAS, NEDĒĻAS, MĒNEŠUS,
DEBESS ZIMES UN SAULGRIEZUS,
AUKSTUMU, KARSTUMU, SLAPJDRAŅĪ,
JAUTRUS BRIZUS UN SAULGOZI,
LAIKU, KAD ART UN KAD SĒŠANU SĀKT,
LAIKU, KAD PĻAUT UN KAD LABIBU VĀKT,
VISUS TOS LAIKUS MUMS KALENĀRS RĀDA,
TRŪKST TIKAI TĀDA, —
KAD MĀJĀS MUMS NĀKT.

RAINIS

LAIKA SKAITĪŠANA LATVIJAS PSR

Laika skaitīšanā Latvijas PSR nekādu izmaiņu nav.

GADALAIKI 1965. GADĀ

Pavasara sākums — 20. martā	pl. 23.05.
Vasaras sākums — 21. jūnijā	„ 17.56.
Rudens sākums — 23. septembrī	„ 9.06.
Ziemas sākums — 22. decembrī	„ 4.41.

Gadalaiku sākumu nosaka Saules atrašanās noteiktās ekliptikas vietās — pavasara punktā, vasaras saulgriežu punktā, rudens punktā un ziemas saulgriežu punktā. Gadalaiku atkārtošanos nosaka t. s. tropiskais gads, kas vidēji ir 365 dienas 5 stundas 48 minūtes 46 sekundes garš. 1965. gadā tropiskā gada sākuma moments ir 1964. gada 31. decembrī pl. 16.21.

Zeme perihēlijā (vistuvāk Saulei) atrodas 2. janvārī pl. 22.12.

Zeme afēlijā (vistālāk no Saules) atrodas 3. jūlijā pl. 11.41.

APTUMSUMI 1965. GADĀ

1965. gadā noliks divi Saules un divi Mēness aptumsumi.

1. Pilns Saules aptumsums 30. maijā redzams Klusajā okeānā, Dienvidamerikas rietumu daļā un Vidusamerika. Latvijā nav redzams.

2. Daļējs Mēness aptumsums 14. jūnijā redzams Eiropā, Āfrikā, Amerikā, Atlantijas okeānā un Ziemeļu Ledus okeānā. Latvija redzams tikai aptumsuma sākums.

Mēness ieiet Zemes pusēnā	pl. 2.16.
Daļējā aptumsuma sākums	3.58.
Vislielākās fāzes moments	" 4.49.
Daļējā aptumsuma beigas	" 5.40.
Mēness iziet no pusēnas	" 7.22.

Vislielākā fāze (Mēness diametra aptumšotā daļa) ir 0,181. Rīgā Mēness riet jau pl. 4.26, tātad vislielakas fāzes moments un aptumsuma beigas nav novērojamas.

3. **Gredzenveidīgs Saules aptumsms** 23. novembrī redzams Āzijā, Austrālijā, Indijā un Klusajā okeānā. Latvijā nav redzams.

4. **Pusēnas Mēness aptumsms** 8. decembrī redzams Eiropā, Āzijā, Austrālijā, pa daļai arī Āfrikā un Amerikā. Latvijā aptumsms redzams.

Mēness ieiet Zemes pusēnā	pl. 18.08.
Vislielākās fāzes moments	" 20.10.
Mēness iziet no pusēnas	" 22.12.

Vislielākā fāze (Mēness diametra daļa, kas ieiet Zemes pusēnā) ir 0,908.

Pusēnas aptumsuma sākums un beigas praktiski nav jūtami. Vislielākās fāzes momenta tuvumā var pamanīt daļēju pilnmēness diska satumsumu.

Mēness fāzes

- jauns Mēness.
- pirmais ceturksnis.
- pilns Mēness.
- pēdejais ceturksnis.

RIGĀ Janvāri Vērmaņa dārza lepnā istabā sanākuši kādi 140 biedri ar savām cien' mātēm un preilenēm, kas pieturās pie tās biedrības, kas apņēmies gādāt, lai nabaga lopiņi ne top mocīti nedz aplam apgrūtināti. Tur izrunājušies par šīs biedrības vajadzībam, noturējuši lielu goda mielastu un arī ēduši brangu cepeli no zirgu gaļas. Zīniet, ka šī biedrība arī apžēlodamies par zirgiem, kas vēl vairāk nekā citi lopiņi top mocīti, lādus zirgus, kas savā vājība, vecumā un nespēcība vēl vairāk no nežēlīgiem ļaudīm top nicināti, — nopērk un liek nošaut, bet lādus zirgus, kas gan klībi voi akli, bet citādi veseli — liek nokaut un to gaļu ēd — jo tā ir laba un spēcīga un derīga cilvēkiem. No Avīzēm jau zināsiet, ka svešās zemes visos lielos pilsātos ikgadus daudz tādu zirgu top kauti, zirgu gaļa skārņos no slakteriem pārdota, un no augstiem un zemiem ēsta. Tad nu Rīgā gribēdami labu priekšzīmi dot un ir Rīdziniekus paskubināt zirgu gaļu ēst — šī biedrība tā darrijuse. Pēc pabeigtām vakariņām brangs muzikis spēljis un nu lielās ballēs izprieccājušies.

(«Latviešu Avīzes» Nr. 4, 1865. g. 28. janv.)

Dārzkopja darbi janvārī

(Saīsināts)

«Pat janvārī nedrīkst turēt rokas klēpī,» — teikts dārzkopja rokasgrāmatās. Un tas patiešām tā ir, tāpēc, ka janvārī dārzkopis galvenokārt

rūpējas par laiku.

Laiks vispār ir sarežģīta lieta: tas nekad nav tāds, kādu to vajag. Tam vienmēr ir vai nu kaut kas par daudz, vai kaut kas par maz. Temperatūras līmenis nekad neatbilst vidējam simt gados: noteikti kaut vai par pieciem grādiem augstāks vai zemāks. Nokrišņu kārtā vai nu par desmit milimetriem plānāka par normālo vai arī par divdesmit milimetriem biežāka; ja nav sauss, tad ir mitrs. Un, ja jau cilvēkiem, kam par to vispār nav nekādas daļas, ir tik daudz iemeslu sūdzēties par laiku, tad kā gan lai jūtas dārzkopis! Uzkrīt maz sniega, dārzkopis ar pilnām tiesībām sūdzas par plānu sniega kārtu; piegāz daudz — jābaidās, ka rododendroniem nolauzīs zarus. Pavisam nav sniega — atkal nelaime: kailsals ir ļoti bīstams, Iestājas atkusnis — dārzkopis nolād tā pavadoni — trako vēju, kam vienmēr prātā mulķīgi joki: izsvaidīt skujas un citus dārza aizsargus; turklāt vēl skaties — kaut viņš izputētu! — ņems un nolauzīs kādu koku arī. Pēkšņi janvārī uzspidēs saule, dārzkopis atkal saņers galvu: ka tikai nesāk pirms laika pumpurus dzīt! Sāks līt — nav mierīgs par alpinārija augiem; sausums — sirds sāp, domājot par rododendroniem un andromedām. Un viņš taču ir tik pieticīgs: vienīgi lai no pirmā līdz trīsdesmit pirmajam janvārim būtu nulle komāts deviņas desmitdaļas grādu zem nulles, simt divdesmit septiņi milimetri

bieza sniega kārtā (viegla un pēc iespējas svaiga), lielākoties mākoņains laiks, bezvējš vai arī mērens rietumu vējš, — un viss kārtībā. Bet kur tu cilvēks: par mums, dārzkopjiem, neviens nedomā, neviens neinteresējas, kas mums vajadzīgs. Tāpēc jau viss iet šai pasaulē šķībi un greizi.

Ir dažādas viltības, kā ar laika apstākļiem sadzīvot un tos ietekmēt. Piemēram, tiklīdz es iedrošinos uzvilkt sev mugurā visu to siltāko, kas man no drēbēm ir, tūlīt iestājas silts laiks. Tāpat uzņak atkusnis, tiklīdz slēpotāju kompānija ir sagatavojusies doties kalnos. Un, ja kāds ir uzrakstījis avīzē rakstu, kurā minēts aukstums, veselīgais sārtums vaigos, slidotāju virpuļi uz ledus un citas tamlīdzīgas parādības, tad, tiklīdz šo rakstu tipogrāfijā sāk salikt, tūlīt iestājas atkusnis, un cilvēki šo rakstu lasa, kad ārā ir slapjdraņķis, lietus un termometrs rāda astoņus grādus virs nulles. Un lasītājs rūc, ka avīzēs vienmēr melo, pūš pilītes; ejiet jūs ar savām avīzēm!

Ja runājam par janvāra augu valsti, tad ievērojamākais tās pārstāvis ir tā sauktā leduspūķe. Lai tā krāšņi uzplauktu, istabā nepieciešams kaut mazliet pieelpots gaiss; ja gaiss ir pilnīgi sauss, jūs uz loga neredzēsiet pat visniecīgāko skujiņu, nerunājot jau nemaz par puķēm. Bez tam nepieciešams, lai logā kaut kur butu šķirba, pa kuru pūš vējš: tieši šai vietā tad arī uzplaukus leduspūķes. Viskrāšņāk šīs puķes zied nabadzīgās ģimenēs; bagātnieku logi ir ļoti cieši aizvērti.

Tātad — dārzkopja rokasgrāmatās apgalvots, acim redzot nomierināšanai, — «pat janvārī nedrīkst turēt rokas klēpi». Vispirms it kā varot apstrādāt augsni, kas it kā drūpot no aukstuma. Un lūk, tieši Jaungadā dārzkopis dodas dārzā — apstrādāt augsni. Viņš uzbrūk tai ar lāpstu; ar lielu piepūli viņam izdodas lāpstu nolauzt, jo zeme ir cieta kā krams. Viņš savam mēģinājumam turpina, apbruņojies ar kapli; viņa neatlaidības rezultātā kaplim nolūst kāts. Viņš tver cērti un ar tās palīdzību ievaino tulpju sīpolus, ko pats rudenī iestādījis. Paliek tikai viens līdzeklis: laist darbā āmuru un kalnu; taču šis augsnes apstrādāšanas paņēmieni ir ļoti gauss un ātri apnik. Nebūtu slikti to izirdināt ar dinamitu, taču dārzkopjiem reti kad ir dinamīts. Labi, ļausim šo darbu paveikt atkusnim.

Un te jau tas ir. Dārzkopis atkal steidzas dārzā, lai pabeigtu augsnes apstrādāšanu. Pēc kāda laika viņš to pielīpušu pie zābakiem nes istabā, jo augsnes virskārta tiešām atkususi. Taču dārzkopis rāda priecīgu seju un apgalvo, ka zeme jau atvērusies. Vajagot veikt tikai «sagatavošanas darbus».

«Ja pagrabs ir sauss, sagatavo puķēm zemi: pamatīgi to sajauc ar trūdlapām, kompostu, satrudējušiem govju mēsliem un piejauc nedaudz smilti.» Lieliski! Tikai viena nelaime: pagrabā kokss un ogles; tās sievietes piegrūž pilnus visus kaktus! Varbūt vienīgi gulamistabā ienest melnzemi...

«Ziemā salabo pergolu, paviljonīgu, lapeni.» Pareizi, tikai nav man ne pergolas, ne paviljona, ne lapenes. «Arī janvāri var kraut velēnas...» Ja tikai būtu kur kraut; varbūt priekšnamā vai uz bēniņiem? «Galvenokārt uzmanī temperatūru siltumnīcā.» Ar prieku uzmanītu, tikai nav siltumnīcas... No visām šīm rokasgrāmatām maz labuma.

Galū galā iznāk: jāgaida un jāgaida. Ak dievs, cik tas janvāris ir garš! Kaut ātrāk nāktu februāris...

— Un tu domā, ka februāri dārzā jau varēs kaut ko darīt?

— Nu, ja februāri ne, tad vismaz martā.

Un pēkšņi, dārzkopim pilnīgi negaidot, kad viņš nav ne pirkstu pakustinājis, dārzā uzplaukst krokusi un sniegpulkstenītes,

Annai Saksei

60 gadu jubilejā

Tāls mūsu gājums.

Mums līdzī tikt ar savu āža kāju!
Un raugāties:

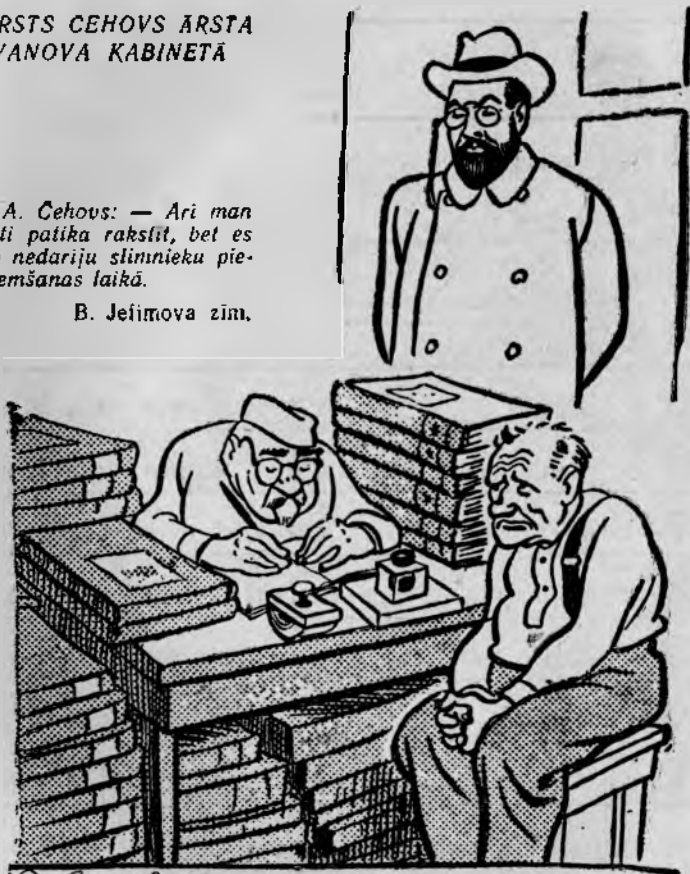
iet darba cils
pār salnu,
Caur ziedoni,
ar mums,
ar Jums
pret kalnu!

*U. Mežavilka draudzīgs šaržs,
L. Kamaras teksts*

ARSTS CEHOVS ARSTA
IVANOVA KABINETĀ

A. Čehovs: — Ari man
ļoti patīka rakstīt, bet es
to nedariju slimnieku pie-
ņemšanas laikā.

B. Jeļimova zīm.

Доп. Зрүүлэг - 58.

februāris

Pieris sūrt gadient

PETERBURGA. Parizē sanāks Merca mēnesī no visām valstīm sūti vīri, kas ir telegravu zinātāji un sarunasies par to, ka varetu ietaisīt pa visām Eiropas valstīm derīgus vienādus telegravu likumus un lai par telegravu ziņām ņemtu lētāku maksu, jo tad visiem būšot lielaks labums. Tagad telegravu ziņas vel ir par daudz dārgas, tā ka ne ikkatrs ne spēj ziņas laist ar telegravi. Tad nu gan vajadzešot likt daudz vairāk tādu, kas staciones ar telegravi raksta, bet tā ka Amerikā un dažā zemē jau darot, tad varēs izmācīt un pie telegraves darbiem likt sievišķus, kas esot dabujamas par daudz lētāku algu un loni neka vīrišķi. Būtu labi gan, jo to sievišķu diezgan pasaule, kas ne zin kur un kā savu dienišķīgu maiziti godīgi nopelnit.

(«Latviešu Avīzes» Nr. 7, 1865. g. 18. febr.)

Pēterburgā atnācis no Amerikas kāds vīrs, kas rāda savu skunsti pa ledu skriet un vizināties ar ledu korpēm. Esot ko redzēt kādus rakstus un ērmus tas pa ledu skrejot taisa. Skatītājiem par biļeti esot jāmaksā 1 rubl. sudrabā un ne trūkstot skatītāju. Pats Kungs un Keizers ar saviem Lielvirstiem bijis skatīties.

(«Latviešu Avīzes» Nr. 8, 1865. g. 25. febr.)

Čigānu kāzas

Čigāni Sreinbušā svinēja kāzas,
Aidā, dallā,
Svinēja kāzas.

Tās tik bij kāzas, varenas kāzas,
Aidā, dallā,
Varenas kāzas.

Trīs dienas ēda, trīs naktis dzēra,
Aidā, dallā,
Trīs naktis dzēra.

Laimīgam brūtgānam pārsita galvu,
Aidā, dallā,
Pārsita galvu.

Namatēvs patrepē pārlauza kāju,
Aidā, dallā,
Pārlauza kāju.

Vedēja dzērumā pameta pipi,
Aidā, dallā,
Pameta pipi.

Žvadzēja tamburīns, vijoles māja,
Aidā, dallā,
Vijoles māja.

Uz deju māja,
Un dancot gāja
Līgava, tērpusies sarkanā lakatā.

Svinību viesi,
Resni un liesi,
Dziedāja tā:
Aidā, dallā,
Uzrauji danci!
Danci... Danci...
Ai, dal-ta-lā.

A. PROKAPAVIČS

JURIDISKĀ KONSULTĀCIJA

1. Jautājums. Es uzcēlu sev privātmāju ar visām labierīcībām, bet pats dzīvoju komunālā piecistabu dzīvokli vecā mājā. Vai es pareizi rīkojos?

Atbilde. Bez šaubām. Tikai noteikti vajadzētu pieprasīties rindā uz dzīvokli jauna komunālā mājā.

2. Es nodzēru komandējuma naudu, bet milicijā paziņoju, ka mani aplaupīja. Milicija šo lietu enerģiski izmeklē. Ko darīt?

Atbilde. Pēc iespējas ātrāk lūdziet miliciju, lai tā pārtrauc lietas izmeklēšanu sakarā ar abu pušu samierināšanos.

3. Jautājums. Sieva pieprasa, lai es atlaistu vienu darbinieku, kas uz ielas viņu nav pasveicinājis. Vietējā komiteja pret to kategoriski iebilst. Kā lai es izpildu sievas gribu?

Atbilde. Nekas nav vienkāršāk. Vispirms atbrīvojiet visus vietējās komitejas locekļus, bet pēc tam vainīgo darbinieku.

4. Jautājums. Kas vajadzīgs, lai kļūtu par izgudrojuma līdzautoru?

Atbilde. Jāieņem par izgudrotāju augstāks amats.

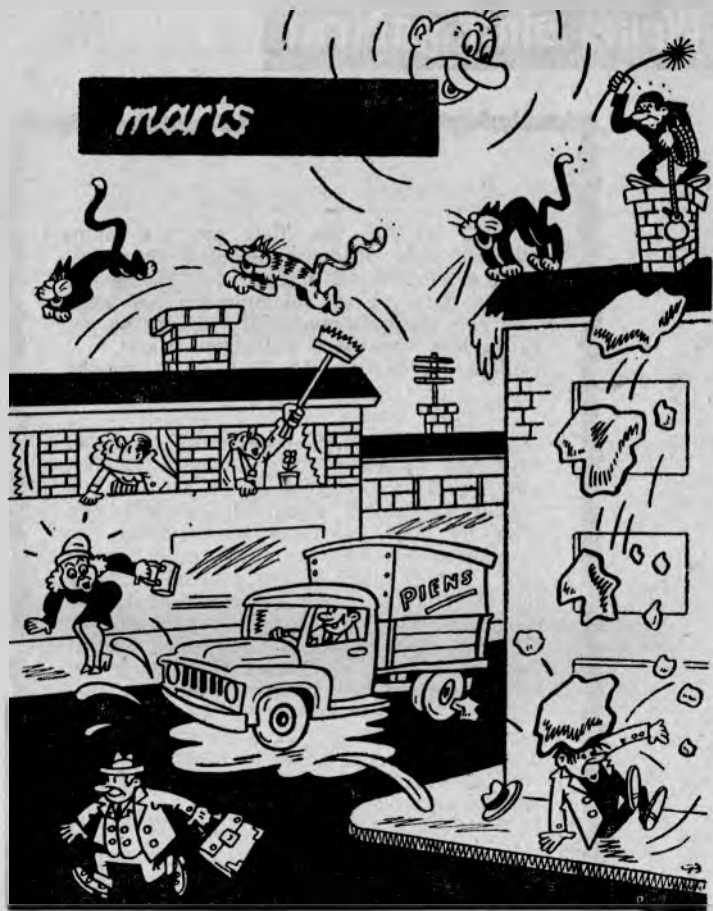
Karavira atjautība.

G. un V. Karavajevu zīm.

Pārgājienā.

J. Čerepanova zīm.

NO RIGAS. 9tā Merc arri pie mums cikadele pašā pusdiēna pulksten 12 pirmo-reiz ar lielgabalū izšāva, un tā nu ik-dienas daris visiem pilsētņiekēm par ziņu, kad pats riktīgais pusdiēnas laiks un ka pēc la šāviena var visus pulksteņus riktēt.
(«Mājas Viesis» Nr. 11, 1865. g. 15. martā)

NO LONDONAS. Engļandieši, kam ar to pirmo Amerikas telegrafu nekā ne-isdēvās, tāpēc, ka tas jūras dibinā satrūka, tak negrib vis kaunā palikt; ir taisījuši citu telegrafa virvi, ko tāpat kā to pirmo, no Engļandes līdz Ameriku slieps un Atlantijas jūrā gremdes. 1662 jūdzes garumā tā virve jau esot gatava, bet pavisam vajagot 2300 jūdzes; cerējot to Mai mēnesī pabeigt, tad tai lielā milzu-dampkuģi Grīt Isteru iekraut un 1mā Juli no Iru zemes jūrmalas to iesakt gremdēt. Juli mēneša vidū gan aizsniegšot Amerikas krastu un 25tā Juli varēsot iesakt strādāt ar jaunu telegrafu un ziņas laist no viēnas puses uz otru. Vēl viēnu citu 300 jūdzes garu telegrafu pa jūru viņi stiepšot līdz Norvēģi.
(«Mājas Viesis» Nr. 13, 1865. g. 29. martā)

Sveiciens Sieviešu dienā!

— Vari ņemt divas — šodien
Sieviešu diena!

M. Ramanes zīm.

— Ak tu vilks, pavisam pie-
mirsu, ka šodien taču ir «sie-
viešu diena»!

G. Bērziņa zīm.

DŽEKS BRAUNS

(Fragments)

Mūsu pazišanās sākās ar šādu nenozīmīgu gadījumu.

Kādā naktī, atgriežoties mājās, ieraudzīju, ka apakšstāva kāpņu telpa pārvērsta par guļamistabu. Iededzis elektrisko spuldzi, vispirms saskatīju zābaku pāri, pār kuriem biju nejauši paklupis, pēc tam divas kājas, kas bija atbrivojušās no šiem zābakiem; tad lielu, skaistu džentlmeni, kurš, naktsveļā izmēlies, gulēja improvizētā, no kājslauķa un kāpņu apakšējās pakāpes izveidotā gultā, un beidzot virsdrēbes, kas biju rūpīgi novietotas uz priekštelpas spoguļgaldiņa un pakarinātas pie durvju rokturiem. Kreisajā rokā gulētājs turēja isu jūras putu pīniti, labajā — sērkokociņu kārbīņu sudraba ietvarā. Gaiss visapkārt smaržoja pēc smalkas šķirnes viskija.

Skaļi ieklepojos un, kad tas nelīdzēja, paraustīju viru aiz kājas ikšņa, acidams:

— Jūs, ser, dzīvojat vienu stāvu augstāk! Es jums palīdzētu, un mēs vārtu ātri likvidēt šo pārpratumu.

Bet misters Brauns nepamirkšķināja ne aci. Tad ķeros pie līdzekļa, kas palīdz jebkurā gadījumā: es tam aizspiedu degunu. Virs pāris reižu spēcīgi ievilka elpu caur muti, pēc tam atvēra acis; nākamajā acumirkli viņš jau bija kājās un šnākdams un sodīdamies sāka uzlocīt krekļa piedurknes. Mani ķēra niknā ienaidū zvērojošs skatiens.

(Turpinājums 32. lappusē)

Tad pēkšņi, saņņaudzis rokas dūrēs, viņš jau stāvēja cinitāja pozā; ceļi tam sāka ļodzīties, un, savicinājīs rokas gaisā un saraucis seju sāpigās grumbās, virs sagriļojās. Vēl istajā acumirkli paguvu satvert tā plecus, un tagad misters Brauns gluži kā mazs puisēns sekoja man pa kāpnēm uz augšu. Kad biju uznesis no apakšstāva viņa virsdrēbes un apavus, sameklējīs svārku kabatā atslēgu un atvēris durvis, mans kaimiņš žigli vien ierausās gultā, vēl piebilzdams:

— Atstājiēt uz galda savu vārdu un adresi, ser!

To izdarijis, devos gulēt. Mana istaba atradās trīs durvis tālāk no tām, uz kurām bija maza izkārtņite «Džeks Brauns» un pa kurām biju redzējis ieejam un iznākam kungu, ar kuru tikko iepazinās.

Nākamajā ritā misters Brauns ieradās pie manis, — viena rokā liela viskija pudele ar divām glāzēm, otrā — mazs sifons. Viņa sejas izteiksme bija mierīga un ļoti nopietna.

— Ja man nebūtu ciešas pārtiecības, — viņš iesāka, — ka jūs nožēlosiet savu rīcību pagājušajā nakti un atvainosieties mana priekšā, tad jūs varētu būt drošs, ka es neierastos pie jums ar šiem miera un draudzības simboliem.

— Ko tad es esmu jums nodarijis, mister Braun?

— Vai tad jūs vairs neatceraties? Vai varbūt arī jūs...?

— Nē, biju skaidrā un atceros visu.

— Tad taču jums jāzina, ka jūs mani traucējāt, aizskārāt manu brīvību!

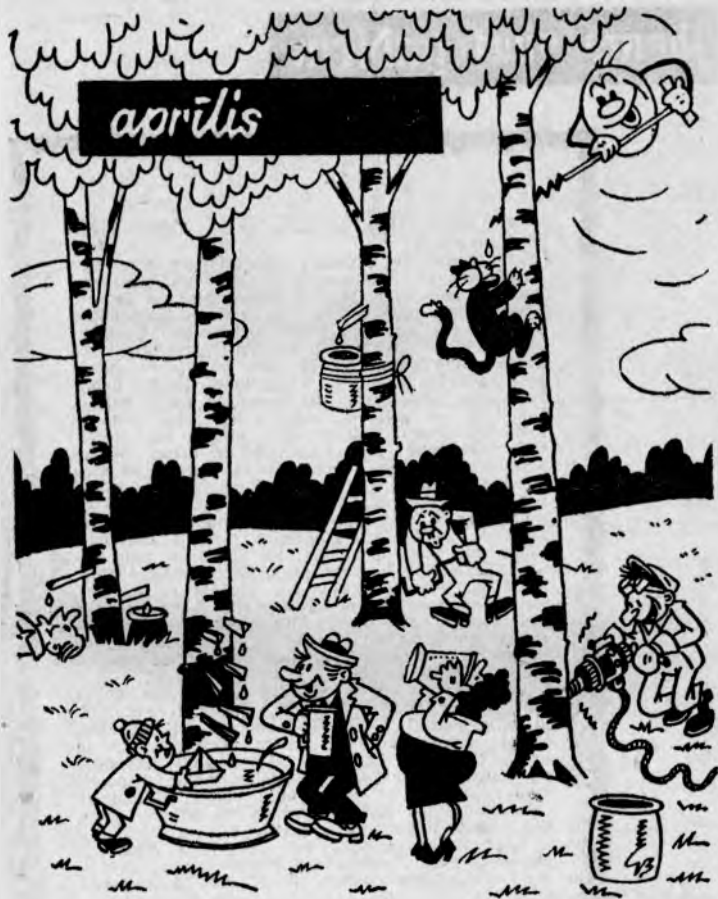
— Ar to, ka pacēlu jūs no koridora grīdas un noliku tirā. mikstā gultā?

— Tas var jūsu vainu vienīgi mikstināt, bet nevis dzēst! — misters Brauns skarbi uzklēdza. — Padzīt brīvu pilsoni no viņa izraudzītās guļvietas, traucēt miegā, piedurties ar rokām, pat nestādoties priekšā, — sakiēt, kungs, cik ilgi jūs isti uzluratieš Amerikā?

— Tikai pāris nedēļu.

— Tā ir jūsu laime. Citādi es nedrīkstētu ar jums tik ilgi diskutēt. Tomēr nevaru pieļaut, ka jūs neatvainojaties.

Un es atvainojos mīsteram Braunam par savu nelietīgo rīcību pagājušajā nakti. Viņš paspieda man roku un atļaisīja viskija pudeli. Līdz ar to mūsu draudzība bija nodibināta. Viņš aizgāja tikai pašā vakarā, turklāt ļoti mīlgā omā.

Pierms smēt gadient

AMERIKA. Par to lielu grēku darbu lagad skaidras ziņas.

... Prezidents Linkolns pārnācis no uzvarēlas Rikmondes uz Pēterburgas pilsatu (si Pēterburga Amerikā stāv necik tālu no Rikmondes) un to lielu prieku vēsti saņēmis, ka Lis ar savu kara spēku padevies un ka karš būšot ātri beigts. Linkolns savā mīlīgā sirdī sācis sarakstīt grāmatu visai valstī, kas rāda, ka ar labu to lielu ienaidu gribējis beigt. Bet kad Vašingtones ļaudis gribējuši savu mīļo Prezidenti kumēdiņu namā redzēt, tad kaut ne gribējis, aizgājis ar savu gaspažu kumēdiņu namā. Pulksten 10¹/₂ vakarā viņa kumēdiņu ložē ienāk vīrs un tik tūdaļ ar mazu kabatas pistoli lam pakausi šauj, tā ka lode caur visu galvu līdz pieri iet. Goda vīrs pakrit gar zemi — bez jēgas! Gaspaža iekļedzas un visi ļaudis nu laužas uz to nelaiimes vletu. Tai pašā brīdi nolēc slepkava zemē, kur kumēdiņu rādītāji darbojas. Viens gan gūsta pēc viņa, bet slepkava, pats kumēdiņu rādītāis būdams un to vietu skaidri zinā-dams pa durvīm laukā, kur sēdiots zirgs stāv, zirgam mugurā un ne zinas vairs. Ložē palikuse viņa cepure un pistole un lecot tam nokritis jājams plesis un no šīm lietām lūdaļ pazīnuši, ka tās pieder kumēdiņu rādītājam no Mobiles pilsata, vārdā J. Viljks Booth.

... Linkolns vēl 8 stundas cīnījies ar grūtu nāvi, kamēr nomiris no visas pasaules nožēlots, jo bijis patiesi īsts goda vīrs un ļoti teicams, taisns, stiprs, gudrs un mīlīgs valdnieks, kas to grūtu briesmīgu karu spēcīgi un gudri izvadījis un visuvarāk ar to nežinīkstamu godu un patei-cību nopelnījis, ka to negantu vergu būšanu uz paliekamu laiku pavisam nocēllis un daudz mīljo-nus nabaga Nēgeru tā izpestījis.

Viņa vieta nu celts par Prezidenti Amerikas līdzšinīgs Vice-Prezidents Johnsons.

(«Latviešu Avīzes» Nr. 17, 1865. g. 29. apr.)

HANSS ANDERSENS

Sisenis, sprūdiņš* un blusa gribēja reiz izmēģināt, kurš no viņiem varēšot visaugstāk lēkt. Tāpēc viņi saaicināja visus, lai nāk tik vien, kas grib skatīties.

Nav vārdam vietas, visi trīs, kas istabā bija sanākuši, bija krietni lēcēji.

— Došu savu meitu tam, kas visaugstāk uzlēks! — ķēniņš teica. — Jo kāpēc lai viņi lec veltī?

Blusa stājās priekšā pirmā. Viņa prata smalki uzvesties, viņa laipni paklanījās visiem. Un kā arī nē, viņas dzīslās taču ritēja dižciltīgas asinis, bez tam viņa bija ieradusi dzīvot pastāvīgi satiksmē ar cilvēkiem, kas arī ļoti daudz nozīmē.

* No zosu krūškaula pagatavota bērnu rotaļlieta, — lec, kad rausla aiz aukliņas, Red.

Tad nāca sisenis. Tas gan bija smagāks par blusu, bet tomēr glīts augumā un ģērbies zaļā tērpā, kas tam bija dots jau piedzimstot. Turklāt viņš teicās cēlies no ļoti vecas dzimtas Ēģiptē, kas vēl šo baltu dienu tur esot lielā cienā un godā. No pļavas viņš aiznests un ielikts no kārtīm veidotā trīsstāvu mājiņā, kurām visām bilžainā puse bija uz iekšu. Mājiņai bijuši arī logi un durvis, kur izgrieztas siržu dāmas. «Es dziedu tik jauki,» viņš lielījās, «ka sešpadsmit šejienes circeņi, kas jau no bērna kājas čirkstējuši un tomēr nav dabūjuši karšu mājiņu, dzirdēdami manu dziedāšanu, kļuva aiz skaudības vēl tievāki, nekā jau bija.»

Izstāstījuši, kas šie tādi un no kurienes, abi divi, tiklab blusa, kā sisenis, domāja, ka tiem tiesība precēt princesi.

Zosukaula sprūdiņš neteica nekā, jo par viņu bija zināms, ka viņš tolies lielāks domātājs. Un, tikko ķēniņa klēpja suns viņu apostīja, tas apliecināja, ka sprūdiņš esot no labas ģimenes un pagatavots no īstas sugas zoss krūškaula. Vecais galma padomnieks, kas par klusēšanu bija dabūjis trīs ordeņus, apgalvoja, ka sprūdiņam esot pat spējas pareģot nākotni. No viņa kaula tūlīt varot zināt, kāda būšot ziema, silta vai auksta, bet no kalendāra rakstītāja krūšu kaula vis to nevarot pateikt.

— Es nesaku nekā, — ķēniņš teica, — bet es tik noklausos un nodomāju sevī.

Sākās sacensības. Blusa lēca tik augstu, ka viņu nevarēja vairs saredzēt, tādēļ skatītāji teica, ka viņa ne-maz neesot lēkusi. Bet tie jau bija skaidri meli.

Sisenis uzlēca pus tik augstu, bet par nelaimi ielēca ķēniņam taisni sejā, tāpēc viņš sacīja, ka tas esot nekrietni.

Sprūdiņš visu laiku klusēja, gatavodamies lēcienam. Citi jau sāka domāt, ka viņš nemaz nevarot lēkt.

— Kad tik viņam nav kļuvis nelabi, — klēpja suns teica, apošņādams viņu vēlreiz.

Būc! piepeši palēcies iesāņus, viņš iekrita klēpi princesei, kas sēdēja uz maza zelta soliņa.

Tad ķēniņš sacīja: «Visaugstāk lēcis ir tas, kas lēkdams aizsniedzis manu meitu. Tur visa māksla un viss tas smalkums. Bet tur vajadzīga gudra galva, lai to aptvertu. Un sprūdiņš ir pierādījis, ka viņam ir «galva».»

Tāpēc sprūdiņam tika princese.

— Bet es tak uzlēcu visaugstāk, — blusa sacīja. — Tomēr man vienalga! Manis dēļ, lai viņa ņem arī to stīvo kaula veci! Es taču uzlēcu visaugstāk. Bet šai pasaulē jau vajag branguma, lai citi tevi ievērotu. — Pēc tam blusa aizgāja uz svešām zemēm un iestājās kara dienestā. Tur, kā stāsta, kritusi kaujā.

Bet sisenis nosēdās grāvi un sāka pārdomāt, kā īsti šai pasaulē iet. Pedīgi arī viņš atzina: «Vajag brangum! Miesas branguma vajag!» Pēc tam viņš sāka dziedāt savu savādo, skumjo dziesmiņu, no kuras mēs arī šo notikumu zinām, kas tikpat labi var būt arī izdomāts, kaut arī ir iespiests.

AIZSASĒDĒJUŠĪES

Tikko nakts rīta blāzmai roku sniedz,
redzu no dienas dienā:

kur glavs,

kur koms,

kur polits,

prosvets,

fautu uz iestādēm skrienam.

Istas papīru lietavas nu sākas,

Izšķiro lietu gubu,

Piecdesmit paķer —

vissvarīgākās! —

un izklīst pa sēdēm ar skubu.

Pieteiksies:

«Lūgtu palīdzēt,

te nāku kopš lielajām jukām!»

«Biedrs Vanivaničs apspriedē sēž —

jāsavieno TEO un Gukons.»

Simt kāpņu izkāpsi.

Stājas sirds.

No jauna:

«Nāciet pēc stundām divām!

Sprietz:

vienu pudeli tintes pirk

Gubkooperativam.»

Pēc stundas:
ne sekretāra,
ne sekretāres —
tukšums vien!
Visi, kam nav 22- pāri,
uz komjaunatni apspriesties skrien.

Un atkal, kad vakars mesties sācis,
uzraušos septītā stāva jomā.
«Vai biedrs Vanivaničs jau nācis?»
«Apspiežas
a-be-ce-de-e-ef komā.»

Kā lavīna
brāžos ar visu spēku,
gāžot pār sanāksmi
lāstu krusu.
Un redzu:
sēž tikai puscilvēki.
Tu velns!
Kur tad otras puses?
«Sagriezti!
Nokauti!»
Kliedzu visai pilsētai pār.
Šis baigais skats
gumda prātu greizi.
Bet mierīgā balstiņā
saka sekretārs:

«Viņi jau sēž divās sanāksmēs reizē.
Ik dienas
tādu sēžu ļaudīm
vismaz pa divdesmit jāiztur.
Gribis negribis vajaga pušu rauties!
Līdz jostai te,
bet pārējais —
tur.»

Pēc redzētā nenāk miegs.
Tumsa dēdē.
Ar ausmu sāk ideja atspidēt:
«Lūk, —
saaicināt
vēl vienā sēdē
un lemt — visas sēdes izdeidēt!»

Amerikas

(Fragments)

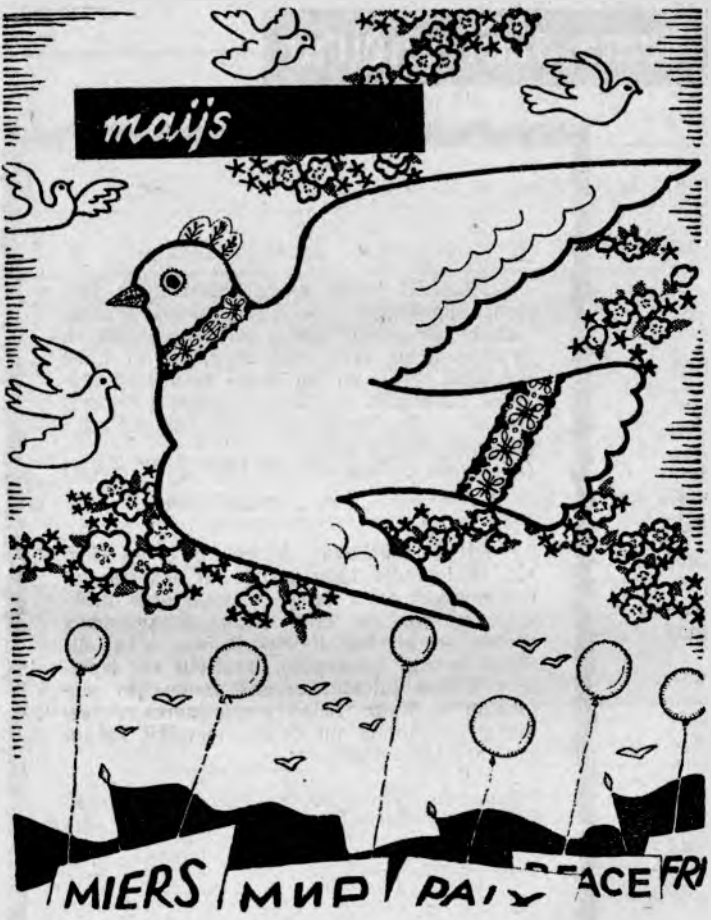
Kas Vašingtonā garlaikojas, kam šē nav neviena paziņas vai kas kaut kāda cita iemesla dēļ grib piedalīties pazīstamajā ceremonijā, tas ceturksni uz vieniem aiziet pie Savienoto Valstu prezidenta un paspiež viņam roku. Vajag tikai Executive Office priekšīstībā reģistrēties, pēc tam ierēdnis uzmet viņam zināmo jautājumu skatienu: «Vai tāds izskatās slepkava?» — un viņš var ierindoties gājienā, kas lēnām virzās uz t. s. Cabinet Room. Durvju tuvumā ārpusē stāv divi spēcīgi viri, bet iekšpusē savā posteni — misters Kūlidžs. Kalsnējais vecais vīrs ar putna seju stiepj katram preti roku un pārmaiņus izsaka jautājumu un apgalvojumu. Jautājums ir: «Kā jums klājas?», apgalvojums: «Priecājos jūs redzēt.» Pēc tam tiek sperti pieci soļi. Tur ir durvis!

Ja ienāk kāda deputācija (doktors Bekers bija tādā ielavijies), tad viņš jautā: «Vai uzņemsimies?» Tad visi sagrupējas ārā zālainē, divdesmit preses fotogrāfu nostāda kameras, tiek pasaukts Savienoto Valstu prezidents; misters Kūlidžs arī tūlīt iznāk; knips, knips! Mums ir uzņēmums, un viņš iet atkal iekšā.

Visu to sauc par brīvību, vienlīdzību, brālību, un katrs amerikānis, ieskaitot arī visnabadzīgākos leceļotājus no Balkāniem, ir lepns un laimīgs, ka tam ir tiesības leļiet pie prezidenta Baltajā namā un ar viņu sarokoties, «Vai Anglijā tas ir iespējams? Nu tādat!»

paradīze

maijs

MIERS MUD PAI PEACE FRI

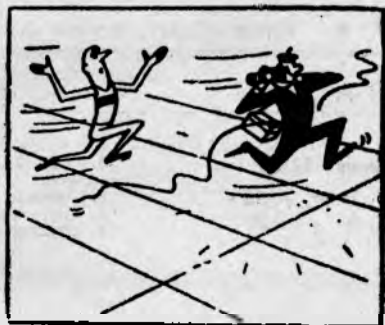
Pirts slucī gadieva

PARIZĒ jauna mode cēlusies pie jauniem augslmaņu sievišķiem, savus brūnus, melnus jeb gaišus matus sarkanus nopēvēt. Šī skunste un state esot dārga un ar laiku nobrūkot pērve, un tad mati savu vecu spožumu zaudējuši. — Lieks lepnums pats sevi strāpē! — To liec vērā! — Āri suņus Parizē pērvējot visādās pērvēs.

(«Latviešu Avīzes» Nr. 19, 1865. g. 13. maijā)

RIGĀ Maskavas Arrigā pirts — ielā Nr. 16 ietaisīja tādu vietu, kur ikkatrs var dot mazgāt savu vešu — neskaidrus krekļus, elskinus un citas tādas mazgājamas drēbes — un kur it ātri to var alkal atdabūt brangi izmazgātu, izrullētu vai izpletētu. Lielos pilsatos svešās zemēs jāv sen dienām ir tādas lielas mazgājamas vietas, kur ar mašinām un daudz sievišķu rokām vešu īsā laikā šķīsti.

(«Latviešu Avīzes» Nr. 20, 1865. g. 20. maijā)

Rekordists.

(No VDR žurnāla
«Neue Deutsche Presse».)

Taraskonas Tartarens

(Fragments)

BUM! BUM!

Tas bija liels, mežonīgs tukšnesis, kur savādi stādi slējās augšup kā eža adatas, vispār austrumu zemes augi izskatās pēc negantiem zvēriem. Zvaigžņu klusinātajā gaismā viņu palielinātā ēna stiepās pār zemi uz visām pusēm. Pa labi rēgojās kāda kalna neskaidrais un smagais blāķis — varbūt tas bija Atlass. Jūru, kas dobji šalca pa kreisi, nevarēja saredzēt. Īsta vieta meža zvēru medniekiem!

Nolicis vienu šauteni sev priekšā un otru turēdams rokā, Taraskonas Tartarens nometās zemē uz viena ceļa un gaidīja... Gaidīja stundu, gaidīja otru. Kā nav, tā nav!...

Tad viņš atcerējās esam lasījis, ka lielie lauvas mednieki nekad neejot uz medībām, nepaņēmuši līdzīgu mazūzenu, ko viņi piesienot savā priekšā dažu soļu atstatumā un brēcīnot, raustīdami kazlēna kāju ar aukliņu. Tā kā Tartarenam nebija kazlēna, viņam ienāca prātā pašam atdarināt kaut ko tamlīdzīgu. Viņš sāka brēkt kazlēna balsi.

-- Mēt Mēt...

Sākumā ļoti klusi, jo sirds dziļumos viņam tomēr

bija mazliet bail, ka nesadzird lauva... Bet tad, redzot, ka neviens nenāk, viņš bija skaļāk:

— Mē! Mē!

Vēl arvien nekā! Tartarenam sāka trūkt pacietības, viņš brēca vēl skaļāk vairākas reizes no vietas:

— Mē!... Mē!... Mē!... — tik stipri, ka tas vairs neizklausījās pēc kazlēna, bet gan pēc vēša!...

Pēkšņi dažu soļu atstatumā viņa priekšā izauga kaut kas milzīgs un melns. Viņš apklusā. Tas noliecās, apostāja zemi, lēca, aizauļoja projām, tad atgriezās un apstājās uz vietas. Nebija šaubu — tas bija lauva. Nu varēja ļābi saredzēt viņa četras īsās ķetnas, briesmīgo zirga kaklu un divas acis — divas lielas acis, kas zveroja tumsā. Tēmēt! Saut! Bum! Bum!... Tas nu bija izdarīts. Tūlīt sekos lēciens ar medību dunci dūrē.

Taraskonieša šāvienam par atbildi atskanēja briesmīgs rēciens.

— Nu ir trāpīts! — kļiedza labais Tartarens un, saspārojies uz savām spēcīgajām kājām, jau gatavojās turēties pretī zvēram, bet tam bija cits aprēķins — tas rūkdams aizbēga uz trim kājām... Tartarens tomēr nekustējās... Tartarens gaidīja lauvas mātīti... Viņš arvien rīkojās tā, kā bija sacīts grāmatā.

Diemžēl, mātīte nenāca. Nogaidījis divas vai trīs stundas, taraskonietis jutās noguris. Zeme bija mitra, nakts vēsa, pūta griezīgs jūras vējš.

«Kā būtu, ja es nosnaustos, kamēr atsvīst gaisma?» viņš sacīja sev un, lai izsargātos no reimatisma, gribēja patverties teltī. Še tev nu bija! Šī teltis bija darināta tik smalki, ka viņam neizdevās to attaisīt.

Veltīgi viņš svīzdams nopūlējās veselu stundu, sasodītā teltis nebija uzstādāma!... Ir tādi lietussargi, kas, lietum gāžot, priecājas, ka var jūs izjokot... Ta-

raskonietis bija no šīs karošanas tik noguris, ka no-
svieda šo ierīci zemē un uzgūlās tai virsū, lādēdamies
kā īsts provansālietis, kas viņš tiešām arī bija.

Ta, ta, ra, ta, tarata!...

— Kas ir? Ques aco?... — jautāja Tartarens,
pēkšņi pamodies un uzlēcis kājās.

Tās bija Āfrikas strēlnieku taures, kas pūta rīta
jundu Mustafa kazarmās... Lauvu nāvētājs pārsteigts
berzēja acis... Viņš bija iedomājies, ka atrodas pašā
tuksneša vidū!... Bet vai jūs zināt, kur viņš patiesībā
bija?... Artišoku laukā starp puķu kāpostu un biešu
dobēm.

Viņa Saharā auga dārzeņi... Tuvumā uz glītas, za-
ļas, paaugstas Mustafa nogāzes baltas alžīriešu villas
mirdzēja rīta staros. Izskatījās kā Marsēlas apkaimē
starp mazām dienvidnieku mājiņām un būdiņām.

Šī miegainā sīkpiļsoņu un dārzeņu ainava ļoti pār-
steidza nabaga vīru, un viņam uznāca gaužām nelāga
oma. Šie ļaudis ir traki, sacīja viņš pie sevis, dēsti-
dami lauvu tuvumā savus artišokus, jo es taču neesmu
sapņojis... Lauvas nāk līdz pat šai vietai... Un te ir
pierādījums.

Pierādījums bija asinlāses, ko zvērs bēgdams bija
atstājis aiz sevis. Noliecies pār šīm asiņainajām pēdām,
glūnēdams, ar revolveri rokā, drošsirdīgais Taraskonie-
tis, kāpjot no artišoka uz artišoku, nonāca auzu
laukā... Zāle nomidīta, asinspeļķe, un peļķes vidū uz
sāniem nogūlies ar lielu brūci galvā... Atminiet —
kas?

— Droši lauvai!

Nē! Ēzelis. Viens no tiem gluži mazajiem ēzelišiem,
kas sastopami Alžīrijā un ko tur apzīmē ar vārdu bur-
r i k o.

Daži citāti no 15. gs. līgeru brālības statūtiem

«Kas mūsu ģildē tik daudz alus izlej, ka to nevar apsegt ar kājas pēdu, tam jāmaksā mārciņa vaska.

Ja dusmīgā prātā viens brālis otram aplej drēbes ar alu, tam jāmaksā 5 mārciņas vaska.

Ja kāds brālis otram ielej alu acīs vai iesit ar krūzi pa galvu, tam jāmaksā puspods vaska.

Ja kāds brālis ir tik daudz dzēriena ieņēmis, ka to turpat jālaiž atpakaļ, tad jāmaksā 5 mārciņas vaska.

Ja kāds brālis savu sievu atstājis mājās vai tā dibinātu iemeslu dēļ nevar mielastā ierasties, tad tai jāsūta mājās 4 krūzes alus.»

— Kur tu dabūji naudu, par ko piedzerties?

— Bet es, sieviņ, tikai drusku iemetu — uz nomaksu...

G. Bērziņa zīm.

jūnijs

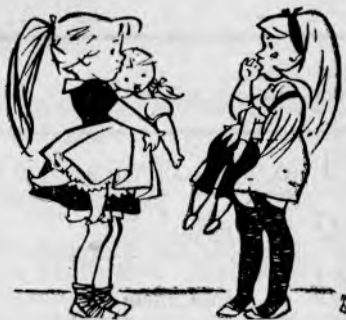
Pierms stult gadieus

NO RIGAS. 15tā Juni pulksten 12 pusdienā te tā Baltisku guberniju zemkopības lietu izrādišana tika iesākta. Uz pilsētas liela plača ir tā izrādišanas būveta uz četriem stūriem un ieešanas-vieta glīti puškota ar goda-vārtiem un karogiem. Ieejot kreisajā pusē atrod to ēku, kur visādas skaistas puķes izliktas un visādi citādi dārza- un meža-augļi un aiz tās 8 šķūņi, kur mašinas vien, kas pie zemes-kopšanas un saimniecības derīgas, pa labo pusi atkal redzamas tās vaļējas ēkas, kur priekš izrādišanas savesti lopi redzami, kā govis, vērši, zirgi, aitas u. t. pr. Pašā galā liels traktieris un tam blakām būri, kur daž'-dažādi māju putri redzami. Pa vārtiem iegājušam priekšā liels zaļš gaņģis ar dažādiem kokiem un puķēm tā nolikts, ka jādōmā: visi tie tā lepat uz vietas auguši un pa starpām te skunslīgi ūdens-avoli.

(«Mājas Viesis» Nr. 25., 1865. g. 21. jūn.)

— Ak, mīļā, kā tas laiks iet!
Nākamgad jau uz skolu!

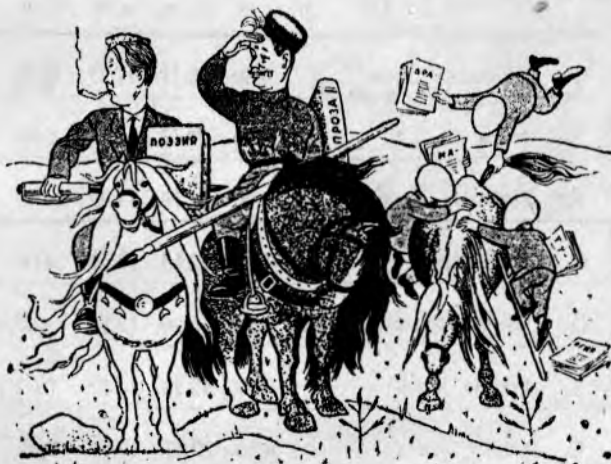
E. Ozoliņa zīm.

Teorija un prakse.

J. Sčeglova zīm.

A. Tvardovskim un M. Šolohovam

Jā, muzejā es neesmu bijis sen,
Šo to no atmiņas laiks sācis dzēst:
Vai tiešām Vasņecovs šeit jokus dzen —
Trīs zirgos licis tikai diviem sēst?

M. Svetlova un I. Igina draudzīgs šaržs
(Pēc V. Vasņecova gleznas «Spēkavīri»)
Atdz. E. Lejietis

VALDIM - 60 LUKSAM

«Kā gan šķirsimies mēs tajā rītā,
Miers kad ienāks kara lielceļos?
Pārāk ilgi ejam roku rokā,
Tu, mans emaljētais skārda draugs!»

(Valdis Lukss, «Kara krūze»)

Kādēļ šķirties domāji tai rītā
Gaišajā pirms gadiem divdesmit?
Mums vēl ilgi jāiet roku rokā
Veldzi smelt un atdot citiem tol

*E. Lejtieša teksts,
U. Mežavilka draudzīgs šaržs*

jūlijs

Pirms sūrt gadieņt

NO FRANCOZU ZEMES. Nupat Hamburgas lielās Vācu andeles-avīzes «Borsen-Halle» ir la-sāma ziņa, ka Marseljes pilsētā uz liela plača esot līdz 600 jauni ļaudis (putši) sapulcējušies un visi kopā cits citam rokas sniegdami, it cieši no-runādami nosprieduši, pirms uz precēšanos ne-laiesties, ne arī uz to domāt, līdz kamēr visas jaunas meitas (dāmas) no savām tagadējām ierašām tāpat pie dzīvošanas, kā arī no tas pārlieku lielās lepības un aplamas states pie drēbēm, būšot atstājušās un iekš prastākas būšanas, tāpat pie gērbšanās, kā arī pie slevišķu mājas saimniecības darbiem atpakaļ griezušās. Šie jaunekļi stipri uz to pastāvēdami pagērot, lai visas jaunas meitas atstājot tos līdzšinīgus platos krinoliņus un lai tāpat atmetot to lepnu matu-pišanas iz-grežnošanu, kā arī to ikdienišķu pasierēšanu un lai turpretī dzenoties uz to, pilnīgākas iekš saimniecības darbiem palikt u. t. pr. Voi šie jaunekļi savu apsolišanos un apņemšanos arī pareizi izpildīdami, izturēsies un pie vārda paliks, par to uz priekšu dzirdēsīm. Un pēc taisnības var arī sacīt, ka šī jaunu-meitu lepības sērga nau ne vien Francūžos un citās zemēs, bet ir pat mūsu zemē šos pēdējos gados lieliski vien vairojusies un pilnos soļos uz priekšu gājusi. Jo lielāka daļa jaunu meitu vairāk gan nezīn (jeb negrib zināt), kā tikai savu slinkumu lāpīt, viegli padzīvot, lepnī izrotāties un tad tikai uz brūģaniem vien domāt, zināms, ja nu kādam puīšam tāda meita par slevu gadās, kam šāda nelaimes nagla ir galvā, tad skaidri protāms, ka tādām vīram ir nepanesama sakas uzmauktas kaklā.

(«Mājas Viesis», Nr. 27, 1865. g. 5. jūl.)

Jānim OSIM 70 gadu

Par Tavu talantu ir jūsmojuši daudzi,
Bet vienaldzīgi garām gājis rets.
Kā dižu ozolu pār zaļo mākslas audzi
Ik dienas Tevi spēka pilnu redz.

*E. Lejieša teksts,
I. Dzerko zīm.*

*Daiļas lasītājas un laipni lasītāji**

Kāpēc rakstnieki mēdz saukt visas lasītājas par daiļām un visus lasītājus par laipniem? Nu, tāpēc, ka katrs, un tā arī rakstnieks, taču sev vēlas to, kas viņam trūkst.

Cik gan ir to zeltēnišu starpā, kas lasa šo apcerējumu, īsi daiļu? Skaistu, zināms, vesels bars, bet daiļu?

Daiļai sievietei vajaga būt kā pavasara saulei: tikko viņa parādās, visur jauna, līguma dzīvība mostas; viņai vajaga būt kā sudrābotam mēnesim; to uzskatot, mums sirdi dzejiskas jūtas rodas; viņai vajaga būt kā spožajai zvaigznei: tā modina mums krūtīs dzisušo cerību. Īsi sakot, daiļai sievietei vajaga būt tāda, kādas mūsu zeltēnišs gan reti ir.

Daža ir gan skaista un karsta kā saule, bet grib arī būt likpat augsta un nesasniedzama kā tā; otrā gan cildina sirdi dzejiskas jūtas kā mēness, bet tuvāk iepazīstoties ir tikpat auksta un izdzisusi, kā šīs zemes ceļa biedris; trešā gan no visas sirds dotu cerības kā spoža zvaigzne, bet ir gan vēl vecāka par pašām zvaigznēm. Būtu Laimiņa lemusi, ka mums turpmāk rastos daudz jo daudz dailēnišu, īstu raženu Mildas un Līgas meitu!

Kāpēc nevēlas arī laipnas lasītājas un daiļus lasītājus? No sievietēm tas būtu izprasīti par maz, tāpēc, ka viņas laipnas arvienu, izņemot tās reizes, kad kāda cita viņām dzirdot liek atzīta par skaislāku, — no vīriešiem par daudz, tāpēc, ka viņiem grūti jau būt laipniem, kad par to nemiaksā.

Ar lasītājam viegli iztikt; visas visas lasa vienīgi mīlestības un sirdslietu dēļ, jo tā ir viņu vienīgā specialitāte. Bet kā tu, nabaga rakstnieks, lai iztopi savai, t. i., vīriešu kārtai!

Varētu visus lasītājus sadalīt četrās šķirās:

- 1) tādos, kas lasa ar prātu — prātīgi lasītāji;
- 2) tādos, kas lasa aiz kaislības — kaislīgi lasītāji;

* J. Paleviča prozas darbi vērsās pret salkani romantisko, bieži pavisam lubintecisko literatūru, ar kuru viņa laikā pelnījas latviešu buržuāziskie laikraksti un grāmatu izdevēji Feletonā «Daiļas lasītājas un laipni lasītāji» Palevičs raksturo šīs sēnalu literatūras lasītājus un rakstītājus.

tam, viskrietnākie raksturi viņiem nepatīk, visspožākie domu ziņi, kas atspīd pie mākuļainām stāsta debesīm, viņus neielīgsmo. Viņi meklē visur vienīgi treknus jokus.

Zināms, rakstnieks jau lūko, cik vien spējams, iztapt visām trim šķīrām — ceturtai to ne mūžam nevar — piemaisa šur tur arī drusku šaubīgu joku, bet pa daudz taču arī nedrīkst. Un nav arī verts viņu dēļ pūlēties! Tu vari rakstīdams sprāgt vai no ādas laukā, vari svīzdams taisīt jokus, garlaicīgs lasītājs tomēr beidzot aizsviedīs grāmatu kaktā un žāvādamies teiks: «pavisam garlaicīga».

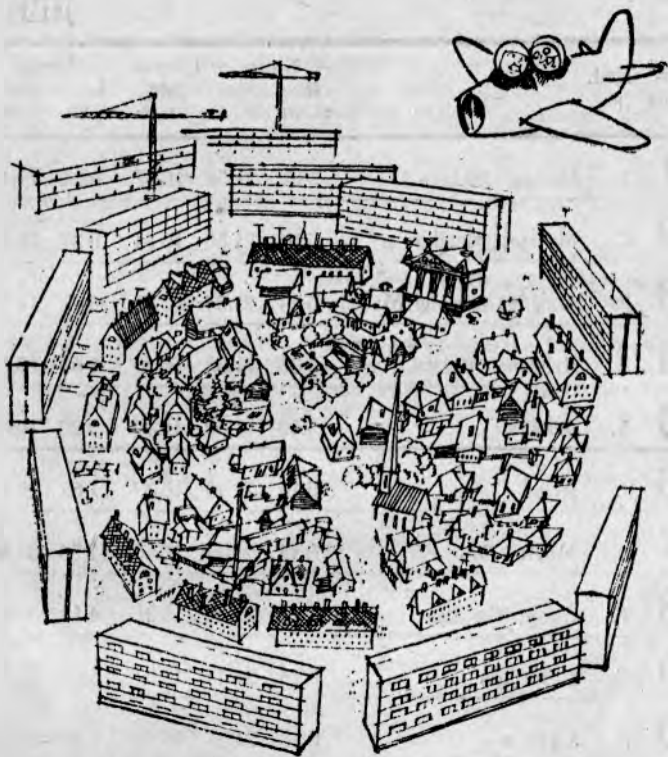
Kritiķus gan neviens rakstnieks nestādīs laipno lasītāju starpā, jo tiem laipnība tikpat iespējama, kā viņam iespējams nelurēt sevi vismaz par šā laika spožāko zvaigzni pie rakstniecības debesīm. Vins un sievietes ir cēlušas daudz jaunuma pasaulē, bet kritiķis ir ļaunāks par abiem. Vins ir jauns, kad tas jauns, sieva — kad tā veca, bet kritiķis, kamēr jauns, lamājas aiz nezinašanas, bet kad vecs, aiz parašas. Jauns viņš kaitīgs tiem, kam vāja galva, veca sieva griež zobus uz jaunākām skaistulēm, bet kritiķis rej un kož visus. Jaunu viņu var noguldīt pagrabā, vecu sievu kapā, bet kritiķis, kaut tu viņu saviem rakstiem arī iemēdzini algādža miegā, tikpat nepalīks, nedevis sīvu spriedumu. Viņš ir jūfts un žults trauks uz divām kājām, spalvu apbruņojies. Prokrusts, kas katram kritiķim klāt un tālab arī nosaukts par kritiķi.

Daiļās lasītājas ir piektā kārtā, bet tādēļ nevajaga tūlīt domāt, ka viņas rakstniekam ir arī tikai pietktais ritenis. Nebūt ne! Viņas pieder pie sirdspukīšu jeb debesatslēdzīņu sugas. Viens vienīgs miļš smaids, kas liecina, ka lasītāja atzīst rakstnieka pūlīpus un piedod viņa kļūdas, spēj atslēgt viņa sirdij debess krāšņumu. Justos laimīgs un ārkāms, ja arī manim kāda no daiļajām lasītājām novēlētu tādu smaidul!

Un nu, laipno lasītāj, beigās vēl vienu jautājumu: pie kuras lasītāju šķiras gan tu piederī?

1893.

— Skaties, šai apdzīvotajai vietai jauna gadskārta!

A. Stankeviča zīm.

augusts

Piruzs štut gadiem

VIDZEME. Vasaras laikā pie Ikšķiles slāv lēģeri, mācās un munsterējās Pionjeru rotas. Pionjeri ir tādi zaldāti un virsnieki, kas karā tāls grāvjus, skanstes, valles, ceļus, tiltus un pie pilsētu aplēģerēšanas darbojas virs un apakš zemes. Lielais ģenerāls Todlebens ir viņu virsvaldnieks. Šīs dienas no ģenerāls Todlebens atnākot uz Ikšķili tos pārraudzīt un izmunsturēt un tad pa zemi tur visādi izdarbošoties un pa Daugavu taisīot it ātri tiltus un ar pārceļamām laivām darbošoties un būšot tad ko redzēt. Tādēļ Rīgas eizenbāne izsludina, ka šīs dienas uz Ikšķili lešot īpašas ralu rindes par tēlaku maksu priekš tiem Rīdziniekiem, kas gribot redzēt šo it savādu skumstīgu munsterēšanu.

(«Latviešu Avīzes» Nr. 34, 1865. g. 26. aug.)

NO FRANCUŽU ZEMES. No Eģiptes pa telegrāfu bij atnākusi ziņa, ka tas lielais Succes kanāls, ko jau gadiem tur rok, nu esot palicis gatavs. Lasītāji no agrākām ziņām gan atminēs, ka tādu kanāli tas Francužu inženieris Leseps ar savu biedrību tur liek rakt, lai no vidusjūras līešām varētu iebrukt sarkanā jūrā. Šī tagadeja ziņa nu slāsta, ka pirmais kuģis ar akmiņu ogļēm pielādēts esot cauri gājis, kad slūžas atdarījuši. Arī to mūsu lasītāji zin, ka Eģiptiešiem šī kanāle nemaz nepatīk, tāpēc, ka caur to visiem citiem tiek taisns ceļš uz Indiju. Tādēļ ar Eģiptiešiem tagad saka: tas tik laikam kāds nieka kuģis vien esot bijis, kas 15tā Augusti caur šo kanāli braucis.

(«Mājas Viesis» Nr. 35, 1865. g. 30. aug.)

Ievērojams paziņa

Man sieva dārga katrā ziņā,
Es tagad ļaudis . . . Tas vēl nieks!
Pats grāfs, vien pateicoties viņai,
Ar mani draugos . . . Tiešām prieks!
Viņš vadīt karaļvalsti dodas,
Bet iegriežas pie mums arvien.
Ai, kāda laime! Tādā godā!
Es viņam līdzās tārpiņš vien!
Pat blakus stāties nepiedien
Ar viņa gaišību, nudien!

Vai, teiksim, — pagājušā ziemā
Pie ministra bij karnevāls.
Pēc sievas grāfs, un ielūdz ciemā,
Kā vīrs es līdzī, gluži bāls.
Tad mani augsto viesu saimē
Par draugu sauc . . . Pat tirpas skrien! . . .
Tikt tādā godā! Kāda laime!
Es viņam līdzās tārpiņš vien!
Pat blakus stāties nepiedien
Ar viņa gaišību, nudien!

Ja sievai dažkārt saslimt gadās,
Viņš nav ar līdzjūtību skops, —
Ar mani pievakares vada,
Bet slimo līdz pat rītam kopj.
Reiz vārda dienā — tie nav zaimi —
Viss zvaigznēs atbrauca: — Labdient! . . .

(Turpinājums 78. lappusē)

(Turpinājums no 76. lappuses)

Ai, tādu godu! Tādu laimi!
Es viņam līdzās tārpiņš vien!
Pat blakus stāties nepiedien
Ar viņa gaišību, nudien!

Un kādas manieres! Un stāja!
Cik smalks ir viņa runas veids!
— Kālab tik bieži sēžat mājās?
Jums gaiss ir vajadzīgs... — viņš teic.
— O, grāfi! Man gikts pa kauliem lodā...
— Man kučieris ne velti dien!...
Šī uzmanība... Tādā godāl
Es viņam līdzās tārpiņš vien!
Pat blakus stāties nepiedien
Ar viņa gaišību, nudien!

Reiz grāfa namā tā kā bārā
Bij iztukšots ne viens vien kauss...
Pret ritu — sieva buduārā,
Es — kungu istabā uz auss.
Tad, segu uzvilcis pār zodu,
Kad snaudiens salds pa pēļiem brien,
Es nodomāju: — Tādu godu!
Es viņam līdzās tārpiņš vien!
Pat blakus stāties nepiedien
Ar viņa gaišību, nudien!

Grāfs pirmais piesacījās krustīt,
Kad dēls man radās, dieva dots.
Līdz šim vēl smaidi neizjusti
Bij lūpās, mazo saņemot.

(Turpinājums 80. lappusē)

(Turpinājums no 78. lappuses)

Nav bail man pastardienas soda,
Lai nāve nāk — dēls nebūs viens ...
Ai, kāda laime! Tādā godā!
Es viņam līdzās tārpiņš vien!
Pat blakus stāties nepiedien
Ar viņa gaišību, nudien!

Bet cik viņš miļš, kad labā omā!
Reiz paspruka man jautājums
Pie viņa glāzes: — Daži ... domā ...
Ka mana ... sieva ... khm ... ar jums ...
Grāf, — saku, — nopelni lai rodas ...
Es cenšos ... akls būt arvien ...
Var akls kļūt no tāda goda!
Es viņam līdzās tārpiņš vien!
Pat blakus stāties nepiedien
Ar viņa gaišību, nudien!

Atdz. H. Heisters

septembris

Pierus siurt gadieut

TIESU SLUDINĀŠANAS

No kroņa Kozes muižas pagast-tiesas tiek visas zemu- un pilsētu un baznīcmuižu policejas caur šo uzaicinātas, pēc tā šeit piederīga Gust Danroze, kas ar pasi no 22. April 1864., Nr. 29, uz Rīgu līdz 23. April m. d. 5. g. atlaists tika, un ka mitekļis tagad šai tiesai nezināms ir, prasīt un ja viņu kur atrastu, tad to pašu kā duraku šai pagasta-tiesai piesūtīt. Viņa pazišana:

Vecums: 34 gadi

Garums: 2 arš. 4 v.

Mati: brūni

Actiņas: zilas

Ģimīts: gludens.

Kozes muižas pagast-tiesā,
lai 9. Julī m. d. 1865.

Priekšsēdētājs Miķelis Cimše
Piezīmētais Peterson
(«*Vidzemes Latviešu Avīzes*»
Nr. 9, 1865. g. 1. sept.)

RĪGA. 22trā Septembari 2 dampkuģi atnāca, kas no Liepājas un Ventspils vairāk nekā 100 dzīvas stīrnas atveduši, ko tad ar eizenbāni noveda uz Pēterburgu. Jūrā kuģiem gan bij jādabojas ar lielu vētru, tomēr tikai 2 stīrnas ar to bij nonīkušas.
(«*Latviešu Avīzes*» Nr. 39, 1865. g. 30. sept.)

Sēņošana.

G. Bērziņa zīm.

Jānim RAINIM
šogad 100. dzimšanas diena

O. Muižnieka zīm.

Viens no Raiņa ciņas ieročiem ir salīra. Tāpat kā visi pārējie, arī šis būs mūžam ass. Tas veic savu svētīgo darbu arī šodien.

VIDUSVĪRS

Tu brīvību cieni, bet kartavas arī,
Ir tautai, ir prettātai kalpot tu vari,
Ar apdomu visu, ar gudrību dari, —
Ej vidusceļu starp kreisiem un labiem
Un beigās — pērienu dabū no abiem.

DIŽTĒVA ZĒNAM

Tā tev būs darīt,
Dižtēva zēnam:
 Ēst, dzert pa pilnam,
 Strādāt pa lēnam,
 Nedarīt šodien,
 Ko spāpēsi rīt —
Tā tev būs darīt!

GALVA UN ZEME

Kas galvu pats līdz jozmenim liec,
Tam citi to līdz zemei miedz.

FILISTRS

Nedz brīvi smieklī,
Nedz skaļa runa, —
Vispārīgs spriedums,
Atgremu domas...

oxtobris

Pirnis stult gadiem

NO PERNAVAS pilsata Vidzemē raksta, ka 26tā Septemberī tāds sniegs kritis un tā salis, ka trešajā dienā vēl braukuši ar kamānām, kaut jav atkal bijuši 6 grādi siltuma. Jelgavā vēl sniegu šini rudenī ne esam redzējuši, kaut gan mūsu Driksas upe pie pilsata ar ledu bij apsaluse.

(«Latviešu Avizes» Nr. 40, 1865. g. 7. okt.)

NO LIEPAJAS raksta, ka viņu jauna kuģu-osta jau tik tāl esot gatava, ka 28tā September dienā pirmos kuģus tur ielaiduši. Mašinas vēl arvien strādā, gribēdami jau šini rudenī to vietu 13 pēdas dziļu iztaisīt. Pavisam to grib 18 līdz 20 pēdas dziļu dabūt. Nākošā gadā grib to pavisam gatavu dabūt, jo tie te klāt vajadzīgi dambji jau pacelas iz ūdens. Pie šiem dambjiem iztērēja 24000 kubik-asis lielu akmiņu. Tikko jauna osta viscaur būs 14 pēdas dziļa, tad veco ostu pavisam aiztaisīs, lai visa straume dodas jaunajā iekšā. Ari bāku tad būšot celt, kas ne vien priekš Liepājas ostas vajadzīga, bet kas derēs arī liem nakts-laikā te garām braukdamiem kuģiem.

(«Mājas Viesis» Nr. 41, 1865. g. 11. okt.)

MEŽS RUDENĪ

No dabas pētnieka bloknota

Mežā atnācis rudens.

Dzeltenā zeltā ir tērpušies bērzi, un vairs nav dzirdami dzeguzes bezrūpigie ku-ku. Tikai egles stāv zaļas un priedes tāpat.

Labi ir rudenī paklejojot pa meža taciņām. Kas te ir brūkleņu un sēķu! Cik daudz vēl citu labumu!

Rau, zem priedites it kā koša mušmire sārtojas «Prīmas» cigarešu paciņa. Acī priecina sudrabainie kefira pudeļu vāciņi. Saules staros koši zaigo pudeļu lauskas. Tēpat arī lietus ūdens pilnas konservu kārbas.

Un cik daudz te dažādu interesantu papīriņu! Zilganu, zaļganu, pelēcīgu un baltu kā sniegs... Lasi tos saužām, lasi dienu un nakti, un vienalga vēl paliks — visiem to pietiks!

Bet tagad paiesim dziļāk meža noslēpumainajā biežoknī. Tur, kur, šķiet, cilvēks vēl savu kāju nav spēris un tikai zirnekļi met platus tīklus, pēkšņi pamanīsi no sūnām ārā slienamies šampānieša pudeles kakliņu. Ja pameklētu, varētu atrast arī kaprona aizbāzni. Turpat it kā ābeļziedi izbārstītas olu čaumalas...

Bet, iedams pār kalniņu, pēkšņi uz brītiņu apstāsies: nogāzē it kā pasaku vēdekļis guļ izklāta avīze. Garāmgājēj, apsēdies un izglītojies šini pašas dabas ierīkotajā lasītavā! Un ar pateicību piemini to inteligentu, kas ir parūpējies, lai silmgu un priedišu vidū varētu uzzināt, kas jauns notiek šaha ciņu frontē un kuri kolhozi nav izveduši uz laukiem minerālmēslus...

Pakāp augstāk — paugura virsotnē! Te tu ieraudzīsi vientuļu galošu kā rūgtuma pilnu pamestu sievu.

Nākamajā paugurā atradīsi zābaku ar atplestu muti...

Daudzveldīgs un bagāts ir mežs rudenī.

Bet kas ir tie brīnumainie labdari, kas to tā uzposuši — gluži kā uz karnevālu? Varbūt laumas, varbūt kādl meža gari?

O nē! Tās ir gādīgās māmiņas, tie ir tētiņi un viņu pieklājīgi audzinātie bērniņi. Tagad viņi ar prieka asarām acīs atceras savas brīvdienas, ko ir veltījuši meža uzpošanas darbiem.

Paldies, paldies viņiem!

NO MIRUŠIEM TIKAI LABS JĀRUNĀ

Svilpis tikko pārbrauca mājā no tāja pilsāta. Bija ļoti pleguris un jo vairāk izsalcis. Viņu apstāja visi mājnieki, draugi, pazīstami... un viens aiz otra nevarēja beigt par šo un to un visu ko vaicāt.

Ļaujāt, ļautiņi, teic viņš, man papriekš paēst, es kā vilks izsalcis.

Viņam pasniedza maltīti, bet taču visi apstāja galdu un nedeva nabagam Svilpim ar vaicāšanām mieru. Svilpis tukšo vienu bļodu pēc otras...

Ko dara Grieta Garzobe? prasa citi.

Nomirat atbild isi Svilpis.

Ak, nabadzīte! Tāda teicama, ļaipna sieviņa, un nomirusi! Nu sāka visi to viens aiz otra jo vairāk nožēlot. Svilpis pa to laiku tik ēd.

Un viņas vīrs — tas gan nu gaužām nosērojās?

Nomira!

Ak, dieviņ! Redzi, kāda nelaime šiem vieniem uzbrukuse. Un kāds viņš bij goda vīrs, kāds milīgs cilvēks!

Bet kā tad Trīne Spicdegune pa šo laiku padzīvo?

Nomira!

Visi sasīta rokas un pagrieza acis.

Patiesi! Tāda stipra, vesela sieva, kas simts gadus varēja piedzīvot, un nu tik ātrumā nomiruse! Tāds jauks, zēlsirdīgs sievišķis! Kas tad tur ir, vai kāda sērga?

Kolēra!

Pa to laiku nu Svilpis pītīgi paēdis un ļoti atpūties; uzcēlās no galda it ļautrs un īrlīss un patš nu sāka stāstīt:

Daudz labas dienas, teica viņš, jums visiem no Grietas Garzobes...

(Turpinājums 96. lappusē)

(Turpinājums no 94. lappuses)

Kā, viņa jau miruse!

Nē, paldies dievam, vesela un spīrgta kā rauda diņļi.

Tādaī kas kaitēs! izsaucās nu viens pēc otra. Dievs tikai labus ļaudis pie sevis ņem, bet tādi, kāda viņa, paliek dzīvi... par to nav bēdas, tā vēl daždien mēlnesīs un aprunās citus ļaudis.

Jums taisnība, viņa tā pate... Arīdzan viņas virs...

Ar tas nav miris?

Nē, vesels kā rutks...

Blēdis tāds, bet vai var mirt...

Ar vārdu sakot, pēc maltītes Svīlpim visi mirušie atkal piecēlās un bija dzīvi, spīrgti un veseli.

novembris

Piemis sicut gadiem

NO LIEPĀJAS puses, tai 22trā Oktoberī. Pēc tās dikti karstās un sausas vasaras mums arī jauks rudens bijis. Viss Septembra mēnesis bija sauss un silts; tikai Septembra galā, tai 28. mēn. dienā, bija 6 grādu sals, ka logi apsala, bet sniegs nav redzēts.— Šī gada plaujums bija šai pusē dikti vājš. Mums knaps gads. Viss ir maģ paaudzis un mieži par visam maģums, ka dažs savu sēklu neatdabuja, siena maz -- tikai kartupeļi, tie diženi izdevušies un ir sneķīgi un miltaini. Iesēli rudzi vielām gan labi jezēluši, bet jūrmalā nu tik Oktoberi citi ļaudis rudzus sējuši, kad lietus sāca liet, jo tie senāk sēti, tā sausa laika dēļ, ne-esot ne būt uzdīguši. — Udeņa trūkums arī bija daudz vielās jūtams. Dzirdēju pats runājam, ka Papes ciemā, pie jūrmalas, sievas mājās krūzēs dzeramu ūdeni cita citai tapinājušas. Paliks mums gan šis gads sava liela karstuma un tā vāja plaujuma dēļ ilgi piemiņa.

(«Mājas Viesis» Nr. 44, 1865. g. 1. nov.)

Karels Capeks par Bernardu Šovu

Ši ir gandrīz pārdabiska būtne — misters Bernards Šovs; es nevarēju viņu labāk uzzīmēt, jo tas visu laiku kustas un runā. Viņš ir liela auguma, kalsnējs, atgādina daļēji dievu to kungu, daļēji visai bledīgu satīru, kas savā tūkstošgadīgajā mūžā paspējis pazaudēt visu pārāk dabisko. Viņam balti mati, balta bārda, ļoti sārts, plīks pauris, necilvēcīgi skaidras acis, liels, kareivīgs deguns; viņam piemīt kaut kas bruņiniecisks, donkihotisks, kaut kas apustulisks un kaut kas tāds, kas atļauj izturēties ar ironiju pret visu pasaulē, sevi ieskaitot; es nekad neesmu redzējis tik neparastu būtni; vaļsirdīgi sakot, man bija bail no viņa. Man likās, ka tas ir kāds rēgs, kas tikai attēlo slaveno Bernardu Šovu.

Viņš ir veģetārietis; nezinu, vai aiz principa vai gardēdības; nekad nevar zināt, vai cilvēks turas pie principiem principu pēc vai aiz savas patikas. Šovam ir prāliģa sieva, kluss klavesīns un logi uz Temzu; viņš dzirkst dzīvespriekā un slāsta daudz interesanta par sevi. Strindbergu, Rodēnu un citām slavenībām; viņā klausīties ir bauda, kurai strāvo cauri bailes.

BŪTU LABS ĒZELIS

Pazīstamajam vācu XVIII gs. fiziķim Lihtenbergam bija garas ausis. Kādreiz kāds no viņa paziņām netaktiski izteicās:

— Profesora kungs, ir gan jums tomēr garas ausis...

— Jā, — mierīgi atbildēja profesors, — ja pie manām ausīm pievienotu jūsu galvu, varat iedomāties, cik labs būtu ēzelis!

KLASISKA VĒSTULE

Kad Cēzars iekaroja Galliju, viņš Romas senātam paziņoja: «Veni, vidi, vici!» («Atnācu, redzēju, uzvarēju!») Šī vēstule ap 2000 gadus tika uzskatīta par visisāko vēstuli. Taču viņu izkonkurēja franču domātājs Vol-

lērs. Uzrakstījis jaunu grāmatu, viņš nosūtīja to savam izdevējam un pievienoja klāt vēstuli, kurā bija tikai viena zīme: «?».

Isāku vēstuli līdz šim nevienam vēl nav izdevies izdomāt.

LAKONISKA ATBILDE

Grieķijas dienvidu daļā Lakonijā dzīvoja drošsirdīgie spartieši, kurus vēsturē min kā varonīgus un vienkāršus cilvēkus, kas vienmēr runāja īsi, bez liekiem vārdiem. Isas atbildes arī tagad saucam par lakonis-kām.

Makedonijas karālis Filips bija nolēmis kļūt par visas Grie-

ķijas valdnieku. Viņš sapulcināja lielu karaspēku un iekaroja visu Grieķiju, izņemot Lakoniju. Tad viņš nosūtīja Lakonijas iedzīvotājiem vēstuli, kurā rakstīja: «Ja es ielauzišos jūsu valstī, es noārdišu jūsu lielāko pilsētu».

Lakonijas iedzīvotāji atbildēja: «Ja ielauzīsies...»

— Kāpēc?

— Es esmu medicīnas institūta students.

Kāds jauns cilvēks aizgāja pie slavenas ziņnieces, lai no tās uzzinātu kaut ko par savu nākotni. Kad ziņniece uzmanīgi bija aplūkojusi tā roku linijas, viņa pacēla rādītāja pirkstu un pravietiski teica:

— Jums uzsmaidījis laime, jaunais kungs! Nekad jūs nepazīstiet slimības.

— Hm, tas nu gan mani nepreclina.

Students ilgi domāja par vienu no eksāmena jautājumiem: «Pasakiet, cik tonnu ogļu izveda Savienotās Valstis vienā gada kādā gadā.»

Tad viņa seja noskaidrojās un tas uzrakstīja: «1492. gadā -- nevienu tonnu.»

Kapteiņa Stormfilda ceļojums uz paradīzi

(Fragments)

Tad viņi mani ielaida un pateica, ka tagad uz mūsu mūžiem varu uzskatīt sevi par atpestītu un nejutīšu vairs nekādu raīžu.

Tūlīt viņi novērsās no manis un iegrīma savā darbā, it kā ar mani jau viss būtu nokārtots un visa mana lieta būtu, tā sakot, kārtībā.

Mani tas pārsteidza, taču pirmais sākt runāt un atgādināt par sevi neuzdrošinājos. Saproti, es vienkārši to nevarēju darīt: ļaudis līdz acīm aizņemti darbā, bet te vēl liksi tiem noņemties ar sevi! Divas reizes es jau nolēmu atnest visam ar roku un aiziet, bet, apdomājis, cik muļķīgs es savā formas terpā izskatīšos atpestīto dvēseļu vidū, atmuguriski gāju atpakaļ uz veco vietu. Visādi ierēdņi sāka pievērst man uzmanību, brīnīdamies, kālab es neeju prom. Ilgāk to puciest vairs nebija iespējams. Un beigu beigās sadūsojies es ar roku padevu zīmi galvenajam klerkam. Tas sacīja:

— Kā, vai jūs arvien

vēl šeit? Ko tad jums vēl vajag?

Es saliku plaukstas kā ruporiņu, pieliku viņam pie auss un tā, lai neviens nedzirdētu, iečukstēju:

— Lūdzu, piedodiet, nedusmojieties, ka iejaucos jūsu lietās, bet vai jūs neesat kaut ko piemirsis?

Viņš klusēja kādu mirkli, tad sacīja:

— Piemirsis? Nē, manuprāt, nekā neesmu piemirsis.

— Bet padomājiet! — es sacīju.

Viņš padomāja.

— Nē, kā liekas, nekā neesmu pienirsis. Bet kas par lietu?

— Paskatieties uz mani, — es sacīju, — labi uzmanīgi paskatieties!

Viņš paskatījās uz mani un jautāja:

— Nu, kas tad ir?

— Kā — kas tad ir?

Un jūs nekā neievērojat? Ja es tādā izskatā ierastos izraudzīto vidū, vai tad es nepievērstu sev vispārēju uzmanību? Vai tad es neliktos visiem divains?

— Es patiešām nesaprotu, kā jums trūkst, — šis saka. — Ko tad jums vēl vajag?

— Kā — ko vajag? Man, miļais draugs, nav ne arfas, ne vainaga, ne oreola, ne psalmu grāmatas, ne palmu zara, — vārdu sakot, man nav neviena no liem priekšmetiem, kas šeit katram nepieciešami.

Vai zini, Pīters, kā viņš apmuls? Tik apmulsušu ģimi tu visā savā mūžā neesi redzējis. Pēc maza klusuma brīža viņš teica:

— Es visā savā mūžā neko par šim lietām neesnu dzirdējis! Jā, izrādās, jūs tomēr esat divains tips, vienotīga no kāda viedokļa raugoties.

Skatījos viņā, neticēdams savām ausīm.

— Piedodiet, — sacīju, — nepemiet jaunā, taču kā cilvēks, kas acīm redzot šeit nodzīvojis jau visai krietnu laiciņu, jūs varen slikti pārzināt parašas debesu valstībā.

— Tās parašas! — šis novelk. — Miļais draugs, debesis ir lietas. Lielās impērijās mēdz būt liels daudzums visdažādāko parašu. To ir daudz arī mazajās, kā jūs, bez šaubām, pēc tāda pundurīša kā Kārpa piemēra dēļ būsiet pārliecinājušies. Vai tad jūs patiešām domā-

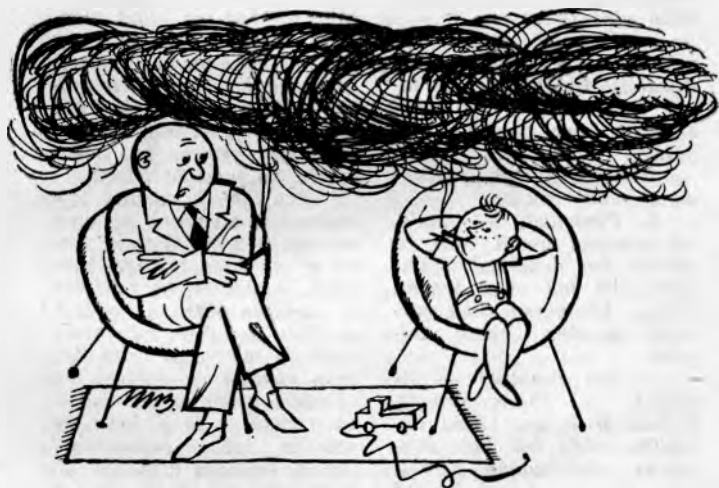
jat, ka ir manos spēkos iepazīties ar visām bezgalīgi daudzo debesu valstību parašām? To iedomājoties vien, galva reibst! Man pazīstamas to vietu parašas, kur dzīvo tie ļaudis, kuriem jāiet caur maniem vārtiem, un, varat ticēt, man atliku likānt pietiek, ka varu savā galvā uzņemt to, ko nu jau trīsdesmit septiņus miljonus gadu studēju dienu un nakti. Bet, lai iedomātos, ka iespējams iepazīties ar visas bezgalīgās debesu telpas parašām, nē, tad jau jābūt vienkārši trakam! Es vēl varu pieņemt, ka divainais ietērs, par kuru jūs runājat, ir mādē tajā debesu malā, kur jums būtu jāuzturas, bet šeit pie mums neviens pat nepamanis, ka jums tā trūkst.

«Nu labi, ja tā, tad tā!» nodomāju, atvadījos no viņa un soļoju prom. Veselu dienu es gāju pa milzīgo kanceleju, cerēdams, ka tūlīt tūlīt nonāksu līdz tās galam un tikšu paradīzē, taču maldījos: šī telpa bija celta debesu mērogā — dabiski, ka tā tādēļ nevarēja būt maza. Galu galā es tā piekusu, ka aptūka spēka pakustēties; tad es piesēdos atpūsties un sāku apturēt kaut kādus muļķīga izskata garāmgājējus, iukodams no viņiem ko uzzināt; taču nekā nelīdzībinaju, jo tie neprata manū

valodu, bet es nepratu vi-
ņējo. Mani pārņēma nepane-
sama vientulības sajūta. Tā-
das skumjas man uzmācās,
lādas ilgas pēc mājām, ka
sīmtiem reižu nožēloju sevi,
kādēļ gan esmu nomīris. Nu
un, profams, tad es griezos
atpakaļ. Nākamajā dienā tā

ap dienas vidū nonācu līdz
tai vietai, no kuras biju de-
vies ceļā, aizgāju uz reģis-
tratūru un leicu vecākajam
klerkam:

— Tagad sāku apjēgt:
lai varētu būt laimīgs, jā-
dzīvo savā pašā paradīzē!

— Vai nevajadzētu atvērt logu: drīz mamma nāks mājās.

M. Bišofa zīm.

Pirmais sintet gadījums

— Allažin Rīgā kas jauns redzams un skatāms, proti, par naudu; jo no svešām zemēm dažādi skulptnieki te sanāk, savas skulptes rādīt. Bet neba visas tādas izrādīšanas ko der katram cilvēkam. Tādēļ arī Mājas Viesis par daudz tādām skulptes izrādīšanām klusu cieš, negribēdams no saviem lasītājiem pārmešanas dzirdēt, ka tie savu naudiņu tērējuši par tādām lietām, kas tiem nepatīk. Labas, derīgas lietas arvien pieminam un uzteicam. Arī šoreiz te kāds kungs ir atreizojis, kas Pēterburgas Ār-Rīgā, Elizabet-ielā Nr. 27, pie Vērmaņa dārza ietaisījis savu bodi, kur atkal izrāda daudz skulptes lietas, pilsētas un zemes, kas turpat uz tās īstenas vietas tā uzzīmētas un caur glāzēm tā tiek izrādītas, ka tev skaidri jādomā, ka riktīgi pate tā zeme, pilsēta vai skulptes lieta tev priekšā stāv. Te nu tūkstoš tādas lietas un vietas vari dabūt redzēt, un lai gan par to redzēšanu 50 kapeikas jāmaksā, tomēr saku, ka ir vērts skatīties. Var iel skatīties no pulkst. 10 priekš pusdienas līdz pulkst. 9 vakarā.

(«Mājas Viesis» Nr. 52, 1865. g. 27. dec.)

DEKAMERONS

PIRMĀ DIENA

Sestā novele

*Kāds lāga vīrs ar trāpīgu vārdu liek kaunā
garīdznieku nekrietno liekulību.*

Kad visas dāmas beidza slavēt marķizes tikumību un lielisko atjautību, ar kādu tā bija pārmācījusi Francijas karali, Emilija, kas sēdēja blakus Fiametai, izpildot karalienes vēlēšanos, droši iesāka stāstīt:

— Arī es nenoklusēšu par to, kā reiz kāds godīgs laicīgais iedzēla skopulim mūkam ar vārdiem, kas izraisa kā smieklus, tā uzslavu.

— Miļās jaunavas, vēl ne tik sen mūsu pilsētā dzīvoja kāds minorītu mūks, ķecerīgas ļaunprātības inkvizitors, kurš, lai gan sevišķi pūlējās izlikties par svētu vīru un dedzīgu kristīgās ticības aizstāvi, kā jau viņi visi mēdz, tikpat labi prata uziet tādus, kam pilni naudas maki, kā tos, kam pamaz ticības. Sai savā centībā viņam nejauši gadījās atrast kādu lāga vīru, kas bija daudz bagātāks ar naudu nekā ar saprātu un kam nevis aiz ticības trūkuma, bet, vienkārši sakot, varbūt iesilušam no vina vai pārāk lielas jautrības, reiz draugu pulkā bija pasprucis, ka šim esot tik labs vīns, ka pats Kristus to labprāt iedzertu. Tiklīdz inkvizitoram tas nāca ausīs, viņš, zinādams, ka šim cilvēkam ir lieli īpašumi un biezs naudas maks, lielā steigā *cum gladius et fustibus* uzsāka pret to bargu jo bargu prāvu, cerēdams tādā kārtā nevis mazināt apsūdzētā neticību, bet gan piepildīt savas kabatas ar florīniem, ko arī izdarija. Pavēlējis atsaukt šo vīru pie sevis, inkvizitors jautāja, vai tas, ko viņš par to dzirdējis, esot taisnība. Lāga vīrs atbildēja, ka esot gan, un izstāstīja, kā tas gadījies. Uz to vis-svētais inkvizitors, svētā Jaņa Zeltabārdas pielūdzējs, sacīja:

— Tātad tu Kristu esi padarījis par dzērāju un smalku vīnu kārumnieku, it kā viņš butu Cincīljone vai kāds cits no jums, žūpām un krogus brāļiem? Un tagad ar pazemīgu runāšanu tu gribi rādīt, ka šī lieta gaužām mazsvarīga? Tā tas nav, kā tu

(Turpinājums 112. lappusē)

Iedomājies: tu par to esi pelnījis sārta, ja mēs gribam rikoties ar tevi, kā liek mūsu pienākums.

Tādus un līdzīgus vārdus viņš niknā izskatā runāja lāga vīram, it kā tas būtu pats Epikūrs, kas noliedz dvēseles nemirstību. Drīz vien šis nabaga cilvēks bija tā iebiedēts, ka, vēlēdamies iegūt mūka žēlastību, lika zināmiem vidutājiem iziest viņa rokas ar ievērojamu daudzumu svētā Jāņa Zeltamutes tauku, kas ļoti palīdz garīdznieku lipīgajā skopuma kaitē, sevišķi minorītu mūkiem, kuri nedrīkst pieskārties naudai. Lai gan Galēns savos medicīniskajos sacerējumos nekur nepiemin šo ziedi, tā ir visai iedarbīga un arī šeit tā palīdzēja tādā veidā, ka sārts, ar ko viņam draudēja, visžēlīgi pārvērtās krusta zīmē, un, it kā viņam būtu jādošas krusta gājienā pāri jūrai, viņam tika dots skaists karogs, izrotāts ar dzeltenu krustu uz melna fona. Saņēmis naudu, mūks vēl valrākas dienas paturēja lāga vīru pie sevis, noteikdams, ka grēku izpirkšanai viņam katru rītu jānoklausoties viena mesa Santa Kroče baznīcā, pusdienas laikā jāparādotos inkvizītoram, bet atlikušo dienas daļu viņš varot pavadīt pēc paša patikas.

Kamēr lāga vīrs visu cītīgi izpildīja, izgadijās, ka kādu rītu viņš mesā dzirdēja evaņģēliju, kurā dziedāja šādus vārdus: — *Jums taps atdots simtkārtīgi, un jūs iemantosīt mūžīgo dzīvošanu.* Viņš tos paturēja prātā un, kā pavēlēts, pusdienas stundā devās pie inkvizītora, ko atrada pusdienojam. Inkvizītors jautāja, vai viņš esot šorīt noklausījis mesu, un viņš tam ātri atbildēja:

— Jā, meser.

Tad inkvizītors sacīja:

— Vai tu tur nedzirdēji kaut ko tādu, kas tev rada šaubas vai par ko tu gribi pajautāt?

— Patiesi, — atbildēja lāga vīrs, — es neko no tā, ko tur dzirdēju, neapšaubu, gluži otrādi, esmu pilnīgi pārliecināts, ka tas viss ir taisnība; es gan tur dzirdēju kaut ko tādu, kas man lika un vēl tagad liek izjust gaužu līdzjutību pret jums un citiem mūkiem, iedomājoties vien, cik grūti jums klāsies tur, viņā saulē.

Tad inkvizītors sacīja:

— Kādi bija šie vārdi, kas tevi pamodināja tādu līdzjutību pret mums?

— Ak meser, — atbildēja lāga vīrs, — tie bija evaņģēlija vārdi kuros teikts: *Jums taps atdots simtkārtīgi.*

— Tā ir patiesība, — sacīja inkvizitors, — bet kāpēc šie vārdi tevi tā satrauca?

— To es jums pastāstīšu, meser, — atteica lāga vīrs. — Kopš nāku uz šejieni, esmu redzējis šē katru dienu izsniedzam lielajam nabago ļaužu pūlim dažreiz vienu, dažreiz divus milzīgus katlus šķidra viruma, kas atrauts jums un šā klostera brāšiem, jo jūs to neesat jaudājuši izstrēbt; tāpēc, ja katrs katls jums tur augšā taps simtkārtīgi atdots, viruma būs tik daudz, ka jūs visi tani nosliksiet.

Lai gan citi, kas atradās pie inkvizitora galda, sāka smieties, inkvizitors, jūzdams, ka dzēlīgie vārdi vērsti pret mūku nešķīsto liekulību, pavisam samulsa; ja viņam nebūtu kauns par izdarīto, viņš būtu uzsācis pret šo vīru otru prāvu, tāpēc ka tas ar atjautīgu zobgalību bija iedzēlis viņam un citiem slāstiem, bet tagad viņš sanīknots noteica, lai tas darot, ko grib, tikai lai nerādoties vairs viņam acīs.

Bez vārdiem.

M. Ramanes zīm.

Dari, ko daridams, apdomā galu!

Asa mēle griež vairāk nekā nazis.

*Labāk cirvis bez kāta nekā vīrs
bez prāta.*

*Smieklī kaklu nelauž, smieklī gurnu
negrauž.*

*Katram sava uts, kas liedzas —
tam divas.*

(Latviešu tautas sakāmvārdi)

Tikšanās vieta: starp

(No nezinātniski fantastiskā

«Pusastorošos
starp otro un ceturto kolonu...
Atceries, nevis pie Mazā teātra, bet pie Lielā!»
Tāda bija noruna,
cieta
kā betons.
Un, lūk, es stāvu uz ielas
mūsu tikšanās vietā.
Skatienus metu,
pats drūzmā metos,
nirstu kā spēlēdams ūdens polo.
Veltīgas pūles.
Starp otro un ceturto kolonu —
pūlis.
Beidzot
pēc veselās mūžības
kā miglā noklidis kuģis
bākas starmeša kūli
redzu:
garās kājas,
kas nedarītu kaunu pat svētelim,
sarkanā jaciņa
un celofānam līdzīgais mētelis,
par kuru uz Gorkija ielas joprojām stridas,
vai tajā izskaties kā cigarešu paciņa
no Londonas
vai kā ledū iesalis pingvīns
Antarklīdā.

otro un ceturto zvaigzni

cikla (2060. gadā)

«Vai tas saucas pusastoroņos? ...
Atradusi vietu, kur tikties!» —
pārmetumi birst aumalām.
Bet tu tikai izbrīnā
izlobi brūnganos kastaņus
no plakstu baltajām čaumalām
un iebrauc ar suku matos,
kas pazīst manus glāstus un ūdeņradi:
«Saki,
ko tad duris tie, kas pēc simt ar astiņi gadiem
norunās randiņu starp otro un ceturto zvaigzni
Greizajos ratos?»
Laikam tev taisnība.
Tikšanās Greizajos ratos
būtu vēl kļūmīgāka.
Es skatos
uz tevi,
uz kolonām, kuras stāv tā kā nākas,
un, goda vārds, jūtos priecīgs,
ka esmu cilvēciņš niecīgs,
diodesmitgadsimtnieks parastās biksēs un žaketē,
un nevis pēcnācējs,
kas kosmisku skaņandru valkā
un tāluma alkās
joņos uz tikšanās raķetē.

NEVAJAG

VIŅUS TRAUCĒT!

Tās ir tīrās briesmas ar tiem jaunajiem ļaudīm. Tā tu skaties un domā — palūk, kādi prāligi jau, paši spriež, paši dara... bet tad nāk viena reize, un tu saproti — vel vienmēr viņi vadāmi aiz rokas.

Nu, sacīsim, mana pašas Aina. Jāteic, vispār man maz par viņu nācies žēloties. Klusa gan un sevi noslēgusies, ar draugiem arī neko daudz neturas, bet klausīga un laba. Skaties un priecājies, kāda meitene izaugusi. Mēs ar vecmāmiņu pie reizes norunājam: lai nu kam, bet mums, kā saka, gan dievam acis nav jāgrābj. Bijusi tikai viņa vēl apsviedīgāka, valodīgāka... bet visu jau nevar gribēt. Nāks laiks, nāks padoms, gan vēl pārvērtīsies.

Un tad vienu reizi — Aina bija vārda diena — es vēroju, ka lieta sāk iet uz labo pusi. Atnākuši viens otrs no draugiem, visi mums zināmi, pazīstami, un viens svešs puisis arī, tāds rāms, prātīgs, bet acis viņam uz Ainu, uz Ainu vien. Mēs ar vecmāmiņu virtuvē, kafiju vārdamas, tā nosprīžam: vai tikai nebūs īstais? Aina arī tik runīga kā nekad... Krusttēvs vēlāk saka:

viņš redzējis, ka tas puisis atvadoties ilgi spiedis Ainau roku un virsū vien skatījies, bet meitene stāvējusi tīri sārta. Nu, ar to sārtnu gan varēja būt visādi; mums priekšnamā lampiņa pavisam vāja, bet krusttēvs pat lielā gaismā bez brillēm neko nevar saredzēt. Par to roku — nu, tā cita lieta.

Nopriecājāties. Gribējām jau ko uzbilst Ainau, bet sazinā nu, apvainosies vēl. Tādās lietās vajag ar lielu smalkjūtību. Es saku vecmāmiņai un krusttēvam: nav ko steigties, redzēsim, kas tālāk būs. Un pareizi, pēc divām nedēļām tas jaunais cilvēks klāt atkal.

— Kā tad tu tā, — es saku Ainau, — tev nāk ciemiņš, bet tu mums ne pušplēsta vārda! Ne mums šodien tādas pusdienas, nekā.

Aina rausta plecus. Vai viņš pusdienu dēļ šurp nākot? Nē, es atbildu, kāpēc tad tā, bet savai kārtībai arī vajag but. Aina pietvīkst, bet neko nesaka. Vēlāk pie galda sēž abi, viens uz otru vien skatās, tādiem tu liec vienalga ko priekšā. Nu, neesam vis maldījušies. Mēs pajokojam, pasakām kaut ko — šie pa vienam vārdiņam vien

atbild, bet, par ko domā, tas skaidri redzams. Un tā vienu, otru, trešo reizi. Ka saskatījies, par to šaubu nekādu. Viena nelaine tikai — nekādi netiek tālāk. Juris atnāk — pasēž, pakluse, tad sāk posties uz māju.

— Ej tak, meit, pavadī! — es saku.

— Ko nu es! — Aina novelk.

Un tad mēs ar vecmāmiņu un krusttēvu norunājām, ka vajadzētu gan tiem jaunajiem palīdzēt. Citādi viņi ne no vietas netiks.

— Nevajag viņus traucēt, — vecmāmiņa ieteica un lūlīt pastāstīja gadījumu no savas jaunības, kur viens tāds pats kautrīgs pāris arī nekādī neesol ticis pie izskaidrošanās, kamer tos neatstājuši savā nodabā.

Tā arī palika. Tiklīdz Juris atnāk un mēs to pieklājības brīlīņu esam pasēdējuši kopā, es uzreiz attopos, ka man taču virtuvē tas un tas, — un pa durvīm laukā. Pēc brīža nāk vecmāmiņa. Un krusttēvam, kas nu lam par grūtumu pazust! Lai jaunie aprunajas, lai izspriežas. Es vēl uzbildinu, sak, vai neiziesiet solīti pa dārzu, kāds jau mums tas ir, tāds ir. Un tā pamazlēm mēs vairs nerādījāmies nemaz. Ja nejauši iznāca satikties, žigli griežamies alpakaj. Pat vecmāmiņa ar visu savu reimatismu reiz kā stirniņa melās laukā no dārza. Nabadzīte bija ienākusi pašķīt dilles

un pavisam aizmirsusi, ka nupat tur izsūtīti Juris ar Ainu. Es pati reiz sāpīgi ievēru pirkstu durvis, ar skubu raudama tās cieti. — abi sēdēja istabā, lai gan pēc manas stingrākās pārliecības viņiem vajadzēja atrasties darzā.

Nē, mēs nūdien netraucējām viņus. Nevienu brīdi. Agrāk mums bija tāds paradums svētdienu pēcpusdienās pa stundai pasēdēt pie loto. Tagad vecmāmiņa noteica, ka nekādas spēlēšanas nebūšot. Liela vajadzība viņiem ar tādiem sakāriņiem lauku kavēt. Nu, tā arī palika. Es tais reizēs, kad ciemojās Juris, pat nelabprāt laidu iekšā Ainas draudzenes. Pasaku — nav mājas, un viss.

Vienreiz Aina man jautā, vai neiešot visi kopā uz kino.

— Bet vai tad Juris tev šodien nebūs? — tā es viņai. Redzu — nesaprot. — Ko nu mēs maisīsimies, kad jūs, jaunie, kopā...

Nez, aiz kā Aina palika tāda jocīga. Juris todien arī nosēdēja tikai kādu pusstundu. Vēlāk es jautāju, kam tik ātri aizgāja. Tāpat, Aina man atbild. Nu, es saku vecmāmiņai, tai lietā kaut kas nav kārtībā. Kur ar tādu pretimnākšanu, ar tādu sirsniņu pret viņiem izturas, tur nu gan nekada tāda «tāpat» nedrīkstētu būt. Labi, paskatīsimies.

Bet ko tu paskatīsies? Juris pa to laiku sāka nākt arvien retāk. Aina acis nobēda-

jušās, bet nevar no viņas izspiest nevienu atbildes vārdu. Kā mēma. Labi esot, un viss. Ak labi? Es beigās sāku skaidru valodu. Zini, es saku, gribu ar to tavu Juri parunāt. Kas nu tā par lietu — nāk te, nāk visu laiku, ij kaimiņi jau zina, kāds Aina draugs gadījies, — un nu uzreiz nerādās. Aina paskatījās tādām jokainām acīm. Lai es nemēģinot to darīt.

Bet cik tu ilgi skatīsies, kā tavs pašas bērns kalstīn kalst arā? Juris pazudis, Aina kā udeni mutē ieņēmusi... Mēs ar vecmāmiņu un krusttēvu runājam — nē, nu kur te pasaulē laisnība? Un tad vienureiz vecmāmiņa nenocietās:

— Nē, tagad atbildi mums, meit, — kas tev toreiz gadījās! Es neko nesaku, ja tas Juris tāds palaidnieks bija, lai iet, pakal nav ko raudāt, bet kā tas jums gadījās? Mēs taču no savas puses visu, lai tikai...

Mūsu Aina kamolā kā ezis: — Nu, ko jums vēl vajag? Jūs netraucējāt mūs, mēs tagad netraucējam jūs. Viss! Caurī!

— Bet mēs tak tevi, — es iesāku.

— Izprecināt gribējāt? — Aina noklīdzēja, nūdien noklīdzēja. Ai, cik pilna nabaga sirsniņa!

Krusttēvs izbēga no istabas. Mēs ar vecmāmiņu gan palikām un vēl Ainu aiz rokas noturējām.

Un tad viņa mums tomēr pateica. Bet ko pateica? Jūs ne-

ticēsiet. Nē, tam cilvēks vienkārši nevar ticēt. Iedomājieties, mēs esot bijuši vainīgi pie visa. Tikai muļķis neesot varējis saprast, ka mēs ar nodomu ejam viņiem no ceļa, lai tikai piespiestu Juri izrunāties. Bet viņai tāda izrunāšanās esot kā rūgta nāve un droši vien Jurim tāpat. Un ka viņiem nekas neesot bijis slēpjams, un ka viņi gribējuši ar mums kā cilvēki, un ne masalas, ne tīfs arī viņiem neesot bijis, un neesot bijis vajadzības viņus izolēt. Un nu tā lieta esot beigusies uz visiem laikiem — ar mūsu padomu un ziņu, — un, ja viņa nākotnē vēl ieskatīšot kādu cilvēku, tad mājās atvedīšot tikai kā savu līgavaini, vai arī mēs vispār neko nedabūšot zināt. Un tad viņa sāka raudāt un izskrēja laukā. Mēs ar vecmāmiņu ilgi grozijām galvas.

Tagad es jau esmu mazliet nomierinājies un sāku domāt, ka viņiem pašiem nekas nopietns nav bijis, tikai tāda jūsmošana vien, un viņi, kā jau jauni ļautiņi, uzskatījuši to par mīlestību. Un tagad nu ir bēdas, un tagad ņem un vaino mūs, kas viņiem pašu labāko vēlējuši. Tā jau kādreiz notiek ar to karsto jaunību. Bet, kad nākošreiz pie Ainas ieradīsies kāds paziņa, mēs ar vecmāmiņu un krusttēvu centisimies izturēties daudz piesardzīgāk. Jāpaliņz taču tādiem jauniem nesa-prāšām. Kur viņi bez mums tiks?

GUNARS BĒRZIŅŠ

No visiem Bērziņiem šis ir tas jocīgākais. Kā uz viņu paskatās, tā jāsmejas. Attapīgi zobārsti viņa portretu kar blakus urbjamai mašīnai.

Pašportrets.

Izpūtējs.

KRITIKA

Nolēmām sastādīt estrādes programmu. Augstvērtīgu, svaigu, oriģinālu.

Par līdzstrādniekiem uzaicinājām Kazi, Juzi, Evu, Andžeju, Romanu un Halinku.

Sacerējām daudz jaunu tekstu, dziesmiņu, skeču un aforismu.

Pirmizrādē ieradās visi paziņas, avižu korespondenti, kritiķi, sievas, radnieki un draudzenes, kas gādāja par radošo iedvesmu.

Programmu uzņēma ar sajūsmu. Aplausi pēc katra numura bija vareni. Suminātāji nāca bariem. Pa telefonu mūs apsveica mājās pat vairākas dienas pēc sarakojuma.

Pēc pirmizrādes visas recenzijas bez izņēmuma apgalvoja, ka tāds balagāns sen neesot redzēts.

Recenzijas uzrakstīja Krentačeks, Cerplivijis, Skšivjonijs, Ružička, Mikušs un Navaļanka.

Nolēmām nezaudēt dūšu un sastādīt nākamo estrādes programmu.

Par līdzstrādniekiem uzaicinājām Krentačeku, Cerpliviju, Skšivjoniju, Ružičku, Mikušu un Navaļanku.

Sacerējām daudz jaunu tekstu, dziesmiņu, skeču un aforismu.

Pirmizrādē ieradās visi paziņas, avižu korespondenti, kritiķi, sievas, radnieki un draudzenes, kas gādāja par radošo iedvesmu.

Programmu uzņēma ar sajūsmu. Aplausi pēc katra numura bija vareni. Suminātāji nāca bariem. Pa tele-

fonu mūs apsveica mājās pat vairākas dienas pēc sarīkojuma.

Pēc pirmizrādes visas recenzijas bez izņēmuma apgalvoja, ka tāds balagāns sen neesot redzēts.

Recenzijas uzrakstīja Kazis, Juzis, Eva, Andžejs, Romans un Halinka.

Nolēmām nezaudēt dūšu un sastādīt trešo estrādes programmu.

Programmā izmantojām Reja, Kohanovska, Mickeviča, Krasicka, Gogoļa un Majakovska tekstus.

Programmu uzņēma ar sajūsmu. Aplausi pēc katra numura bija . . .

Pēc pirmizrādes visas recenzijas bez izņēmuma apgalvoja, ka tik lieliska programma sen neesot bijusi.

Tagad liela daļa cilvēku, mani ieraugot, pāriet ielas otrā pusē, bet kafējnicā tie paši, kad es tur ieeju, divainā kārtā kaut kā pēkšņi aizgriež galvas.

Dzirdu arī savādu sačukstēšanos pie galdiņiem un līdz manim atlido atsevišķi vārdi: «... kolēģis... cūka, nevis kolēģis... iedomīgs... nopelnīt nedod...»

Laikam atkal kādu kritizē.

C. Melameds

GLĀBĒJS

Pretēji ieradumam Andrejs atgriezās mājās kopā ar Pēteri, velu un jautrā garastāvokli.

— Sieviņ! — jau uz sliedžu viņš sauca. — Klāj galdu un aicini viesus! Ja nebūtu bijis Pēteris, tad...

— Jā, jā! — priekā starodams, Pēteris apstiprināja. — No šīs dienas jūs būtu nelaimīga atraitne...

Olga iekliedzās un tvēra pie sirds.

— Neuztraucieties, cienītā, piedodiet, nezinu, kā jūs godāt... Te ir jūsu laulātais draugs, sveiks un vesels. Atdodu jums, tā sakot, bez dzīvsvara zudumiem. Bet vajadzēja tikai vienu mirkli un... — Pēteris izteiksmīgi iesvilpās.

Nepagāja ilgs laiks, kad dzīvokli dūca kā cirkā pēc veiksmīgi izpildīta numura. Pēteris sēdēja goda vietā un aizrautīgi tērgāja ar daudzajiem nezin no kurienes saskrējušajiem Andreja radniekiem un draugiem.

— Redzat, lieta bija tāda, — vai desmito reizi viņš slāslīja. — Andrejs tur — es te. Bet ķieģelis, tā sakot, savu trajektoriju zina labi un no augšas uz leju lido precīzi. Es Andrejam iegrudu dunku mugurā... Viņš turp, es šurp, bet ķieģelis, kā krīt... tā garām... Man liekas, šādā gadījumā iedzert maziņo uz izglābtā veselību nav nekāds grēks!

Ballēšana ievilkās vēlu, un otrā rītā Andrejs gāja uz darbu, pavisam sanīcis. Caurlaižu telpā jau kvernēja Pēteris.

— Sveiks, izglābtais! — viņš priecīgi kratīja Andreja roku. — Vai tiešām tu nopietni domā šodien strādāt? Grēks, grēks... Padomā vien: nebūtu es tevi pagrūdis, tu šodien gulētu, tā sakot, pie dabas krūšs...

Pēteris tā izvalbīja acis, ka Andrejs pat nodrebējās.

Izglūgušies meistaram brīvdienu, viņi devās uz alus zāli. Drīz visi izslāpušie, kas tukšoja alus krūzes citu pēc citas, klausījās, kā «es biju te, Andrejs tur, bet ķieģelis...».

— Viss, — četrpāpus nākdams mājās, Andrejs šļupstēja. — Izglābšanu atzīmējām un viss... viss. Amen baznīcā!

— Amen, amen!... — basā dūca Pēteris, līgodamies kā niedre vējā. — Jus, pilsoniņ, bijusi atraitne, nedomājiet tikai par mani sliktu... Es Andreju glābu ne tāpēc, lai pats saindētos ar alkoholu. Esmu tāds cilvēks — ja gadījumā ķieģelis vai, teiksim, balķis kritīs jums virsū, sauciet mani... vienmēr gatavs... cik manos spēkos...

Aizritēja dažas dienas. Andrejs veiksmīgi atvairīja jaunus Pētera uzbrukumus. Taču tas Pēteri netraucēja pie katras tikšanās zīmīgi mirkšķināt un uzskatāmi demonstrēt, kas būtu noticis, ja viņš nebūtu tik operatīvi rīkojies...

Reiz, kad Andrejs ar sievu devās uz kultūras namu, viņus panāca Pēteris.

— Ko, pastaigājami? — viņš izplūda smaidā. — Protams, jauki — saulīte riet, putniņi čivina, — vārdu sakot, baudi dzīvi pilnīcmalkiem! Bet, ja es toreiz jūsu vīru nebūtu pagrūdis, ko?... Pat vainadzīgi uz kapa jau būtu novītuši...

Olgas seja savilkās sāpēs, acis parādījās asaras.

— Par ko tad jāraud? — glabējs turpināja. — Jūsu apgādnieks taču sveiks un veselš! Nav vērts atcerēties, kas būtu noticis, ja es...

— Diezgan! — pēkšņi Andrejs aizsvilās. Satvēris paprāvu mēlamo, viņš sniedza to Pēterim. — Ņem un sit man pa galvu vai kur citur!

— Kas tev notika, Andrej? — Pēteris izbijās.

— Es tev neesmu vairs nekāds Andrejs! Met! Ja trāpīsi — tev veiksies! Netrāpīsi — būsīm līdzīgi, un tu vairs nebūsi mans glābējs. Saprati?

— Ek! — Pēteris smagi nopūtās un, nosodoši šūpodams galvu, cienīgi gāja projām.

«Ir gan šajos laikos nepateicīgi laudis, — viņš domāja. — Tu viņus, tā sakot, glāb no viņpasaules, bet viņi...»

Dikstāve.

N. Zvirbuļa zīm.

Ceļš uz vienu otru sirdi.

E. Rusmaņa zīm.

Jānis RUSKULIS

GAVĒTĀJI

Francisks nolobija vāritu kartupeli, nokoda pusi un pasniecās pēc gurķa šķēles. Gludā apaļā seja vaikstījās pavisam sāji, lūpas, izstiepdamās garumā, čamstināja gausi jo gausi.

Agate galda viņā galā darījās tāpat.

— Trīs nedēļas jau esam nogavējuši, — norijis kumosu, Francisks pazemības pilns pacēla acis uz mušu notriepto Jēzus bildi pie sienas.

— Lai būs pestītājam par godu! — sieva savukārt nolieca galvu pār pelēko miziņu čupu. Atkārušies tuklie vaigi notrisuļoja.

— Gan dievs pastara tiesas dienā atcerēsies, kas viņam to godu darījis, kas nē, — neizmērojams smagums, šķiet, spieda Franciska sirdi.

— Jau tagadīņ labi redzams, ka pa kreisajai rokai pie tā kunga būs pilns, pa labajai — nava ko sēdināt. Paliku es, tu... nu varbūt vēl klibā Mihalina no miesta.

— Jā, pasaule šodien velnam pārdevusies. Katrs par savu miesu vien gādā. Pagājušo piektdien skatos, Ci-

kula Izidors pie traktora speķi ar maizi sukā. Es viņam saku: «Baidītos grēka un kaunētos ļaužu acu». Bet šis tik zobus rāda kā ančikrists: «Stiprs gars visdrošāk mājo stiprā miesā!», — aizravies ar nosodišanu, Francisks vienu brīdi pat ēšanu aizmirsā.

— Lai... lai...! — ar Agates balsi draudēja pats varenais.

Kartupeļu pods pamazām iztukšojās. Šķīvī, kurā pirmit atradās gurķi, slapjums vien palika. Ķimene pārmeta krustu. Bija it kā paēsts, it kā nēpaēsts.

— Jāiet kūdru vest, — saimnieks nopūtās, uzspīlēja plecos sadriskātu puskažociņu un atstāja istabu.

Uz darbu viņš gāja tik lēni, it kā mironi izvadīdams uz pēdējo atdusas vietu, bet pēc stundas atpakaļ tapāja rikšiem vien. Traktoram bija samaitājusies ātrūmkārba, nekāda kūdras vešana neiznāca.

Mājas durvju priekšā jau karājās lielā atslēga — zīme, ka Agate pie kaimiņiem tērgā. Franciskam prātā uzreiz iešāvās precīga ideja. Viņš izrāva slēdzeni no paslēptuves, veikli atslēdza durvis, iemetās istabā un steidzās taisni pie skapja. Tur noņņāpa maizes rīku triju pirkstu biežumā, iemīcija kabatā, pēc tam, piesardzīgi apskatījies visapkārt, lampatāja pāri pagalam.

Klētī Francisks uzreiz cirtās pie garās tīnes, atcēla vāku. Sūri dūmaina kadiķu smarža lika nāsīm iedrebētīes tīksmē, piedzina pilnu muti ar siekalām. Rokas ir pa tumsu sataustīja cūkas gurnu un šņirkāja ar nazi tam pāri. Nogriezītā gaļas šķēle izrādījās tikpat liela, cik maizes rīciens. Nu zobi iecirtās mīkstajā taukumā.

No kakta ļaudēdams iztecēja runcis. Slīdamies uz pakalķājām, tas ļlaudās ap saimnieka ceļģaliem, ar asti kulstīja pa zābaku stulmiem.

— Šķic, nekriškonis! Nezini, ka tagad advente?! — Francisks aizspera prom bezdievīgo radījumu un pats ēda alkatīgi, aizgūtnēm, ar steigu, lieliem kumosiem. Kādu laiku klēli vārēja dzirdēt tikai runča ņaudienus un apmierinātu sēkšanu.

Te pekšņi kaktā izsprāga spalga rīstoņa. Likās, ka tur tumsa kadu žņaudz, ka tur iedegas cīņa uz dzīvību un nāvi. Sagrabēja krāmi, vecs spainis noblarkšķēja pret grīdu... Franciskam ēdamais izkrita no rokām. Viņš instinktīvi pakampa ilksi.

— Kas tur? — neskatoties uz pārbīli, vīrs centās izspiest jo draudīgu toni.

Par atbildi kaktā nopaukšķēja tāds kā klepus, sakustējās kas liels, melns... Nelabi tirpuji Franciskam pārskrēja par miesu...

— L-lien ār-rā, nešķīstais gars! — kāpdamies atpakaļ un ilksi stiepdams aizvien vairāk uz priekšu, Francisks aizsmakušā balsī uzkliedza. — L-lien ār-rā, es saku! Citādi kā zve-ve-velšu ar resnāko galu!... — viņš draudēja un ar kājām tā nodipināja, it kā tiešām skrietu uz kakta pusi.

— E-es jau l-lienu... — no kakta atsaucās vārģa balstiņa.

Saurajā gaismas strēlē, kas krita no puspievērtajām durvīm, ieslīdēja... Agate. Viena roka kaut ko slēpa aiz muguras, otras piedurkne veicīgi slaucīja spīdīgu zodu.

Pirmajā brīdī Francisks kļuva mēms — tik kustīnāja lūpas un blīsināja acis. Taču pārsteigumu ātri vien nomainīja svēts sašutums.

— Kungs dievs, kungs dievs, kāda nekrietna pasaule! — viņš iebrecās un, lauzīdams rokas, slēja tās pret debesīm.

Ziņas īsumā

MEHANIZATORU PRIVILEĢIJA

Nav noslēpums, ka traktoristi savas mašīnas bieži izmanto braukšanai uz veikalu vai balli. Mazliet savādāks atgadījums notika vakar Ķīpīšu ciemā, kur traktorists Tapiņš, braukdam uz darbu, traktoru atslēja savā vietā garajā rindā pēc svaigām reģēm, bet pats aizgāja uz bufeti.

AMATA IEZĪME

Nesen kolhoza «Spars» valdes sēdē asi kritizēja agronomu Kālīti par to, ka tas ziemā neko nedara. Kālītis izkļuva cauri bez soda, jo pierādīja, ka tā ir agronoma darba specifika. Piemēram, kāds viņa kolēģis, kas strādājis par saldējuma pārdevēju, arī ziemā nekā nedarot.

INTERESANTS JAUNINAJUMS

Kāda kultūras nama direkcijai apspriešanai iesniegts savdabīgs projekts. Turpmāk jaunatnei domātas lekcijas nelasis viens cilvēks, bet vairāki desmiti aba dzimuma aktivistu, kas deju un mājās pavadišanas laikā nerunās vis par mīlestību, bet populāri izskaidros jauniešiem dažādas aktuālas problēmas. Uzlabojumu domāts ieviest tāpēc, ka daļu jauniešu interesē tikai dejas un uz priekšlasījumiem viņi nav piedabujami ne ar kādiem līdzekļiem.

Informāciju savācis
A. IRMEJS

ISI STASTI

Izrāde beidzās ar kāzām. Aklieri skatuvi atslēja tikai pašā ritā un manāmi iereibuši.

*

Izrādes zemteksts bija ļoti dziļš, tāpēc skatītāji to meklēja pagraba telpās — bufetē.

N. OSA

Pašportrets.

MĀRIS BIŠOFS

Gandrīz nekad nesmaida. Aiz pārlicības. Visjautrākie joki esot visdrūmākajiem humoris-
tiem. Jaunības dēļ tomēr ne vienmēr izdodas atturēt smaidu.

Bez vārdiem.

Kā īstens tēvs

Stāvēju stadionā pie laukuma un vēroju sacensības basketbolā.

— Bet es jūs pazīstu, — pēkšņi aiz muguras izdzirdu vīrieša balsi.

Atskatījos. Vīrišķis nebija uzrunājis mani, bet citu turpat stāvošu meiču.

— Pazīstu, pazīstu, — viņš atkārtoja. — Jūs ik rītus ejat pār tiltnu, vai ne?

Meiņa negribīgi palocīja galvu.

— Nu, redzat! Cik reizes uz tilta..

Tai brīdī viens spēletājs veikli pamanījās garām prelinieku komandas spēletājam, kas viņu sedza, un ar slaidu melnienu ielidzināja bumbu grozā.

— Ir!... — sajūsmā iesaucās meitene.

— Hm... — vīrišķis noņurdeja. — Kas tur tāds sevišķs? Lēkā kā zirgs pa aploku, efektus meklē. Bet kāds viņš izkaltis, liess! Nekad nevajag ar tādiem aizrauties... Kā īstens tēvs saku...

Tiesnesis paziņoja minūtes pārtraukumu. Visi sakustējās.

— Cik reizes esmu jūs uz tilta redzējis! — viņš atkal atcerējās. — Atļaujiet pajautāt, kur strādā jūsu vīrs?

— Esmu neprecējusies, — meitene strupi atteica.

— Neprecējusies? — viņš bija patīkami pārsteigts. — Ehehē...

Bet es domāju, ka jums jau ir sava ligzdiņa... Es jūs uz tilta vienmēr redzēju ar tadu...

Viņa atmiņas atkal pārtrauca skatītāju aplausi. Spēle bija tikko sākusies, tas pats puisis atņēma pretiniekam bumbu.

— Mēs savā iestādē arī reizēm pamētājam bumbu pār tiklu.

Negribu lielīties, bet, ja labi patrenētos...

Vīrišķis aplūsa, jo manija, ka meitene vairs neklausās. Viņa uzmanīgi sekoja spēlei.

— Ko tad snaužal? — brīdi klusējis, viņš vaicāja.

— Tas ir, kā snaužu? — meitene pārvaicāja.

— Nu, kāpēc vīru neķerat ciet? Pats laiks! Kā īstens tēvs saku. Vai esat mēģinājusi?

— Ko? — meitene atkal nesaprata.

— Nu to pašu, vīru noķert. Musu dienās tā ir liela lieta. Tagad arī kavalieri vairs nav tādi kā agrāk. Tagad vajag maigi, ar mīlumu, skaistumu — tikai tā viņus var dabūt uz makšķeres... Bet tad jau cāpt — un rokā ir! — Viņš pakampa ar savu plato plaukstu gaisu.

Meitene kluseja.

— Kādi virieši jums patik? — viņš atkal vaicāja.

— Nekādi!

— Ē, nestāsliet niekus! Es pazīstu jaunu skuķu psiholoģiju. Jūs tikai tā runājat, bet visas vīra dēļ vai kustat. Nu ko, pareizi vien ir. Tas atmaksajas. Piemēram, mana sieva: aizvedu uz Paltangu, vēl pāris simtus iedevu — ko, vai tad slikti, ja ir vīrs? Viņa tur tev pa smiltīm vājājas, bet es ... hm ... viens pats visā dzīvoklī...

— Met! — meitene pēkšņi iesaucās. — Ir!... Vai, cik skaisti! Jūs redzējat, kas par lecienu? — viņa pagriezās pret savu sarunu biedru.

— Kas tur no tā lēciena? — kaimiņš saviebās. — Lēkā, lēkā, bet jegas, prata — ne par kapeiku. Labāk būtu pie grāmatas sedējis.

Meitene atkal pagriezās uz laukuma pusi.

— Bet es gan ceļos un gulstos ar grāmatu. Bez grāmatas es nevaru... — viņš turpināja. — Man ir labas grāmatas. Tagad tadas vairs ne par kādu naudu nedabūsi. Kaut vai «Kunigaikštis bez pagātnes». Tagad vairs neviens tādas neraksta. Tad vēl, kā viņu sauca... hm... «Vasaras nieitas mila». Arī ļoti ipatnēja. Par mīlu. Jums patik par mīlu?

Meitene pat neatskalījās.

— Man ir arī citas grāmatīņas... — Viņš pieliecās pie meičas auss. — Speciāli jaunkundzem... Ļoti labi padomi: kā atrast kavalierus, kā tos sev piesaistīt...

— Nu, nu... — paraudamās no viņa tālāk, meitene nomurmināja.

— Un kas tur sevišķs? Patiesību raksta. Ikvienai jaunai meitenei to der zināt. Varu arī jums iedot palasīt...

Meitene paraustīja plecus. Vīrišķis aplkusa, kādu brīdi vēroja spēli laukumā, pēc tam ierunājās atkal:

— Sievai atlasa halātu nopirku...

— Kāpēc jūs man to stāstāt? — meitene sapīka.

— Lai jūs zinātu! Es neesmu skops, varu nopirkt ne tikai sievietai! Man ir mājiņa upes krastā, dārzs. Kups dārzs. Vai jums patik dārzi?

Meitene atrāvās soli sānis.

— Es jūs pavadišu, vai drīkst? — viņš galanti sacīja un sagatavojās uz iešanu. — Savu būdiņu parādišu, uzvārišu stipru kafijīņu...

— Ko jūs man piesienaties? — meitene iekliedzās, dusmās piesaīkdama. — Gribat, lai milici pasaucu?

— Nu, nu, lēnāk tu, skuķi! — vīrišķis apvainojās. — Es viņai kā īstens tēvs, bet viņa, skaties, vēl purkšķēs!...

Meitene pagriezās un aizgāja uz citu laukuma malu. Viņš noskatījās meitenei pakaj, tad nospļāvās, uzvilka platmali uz acīm, pagriezās uz laukuma pusi un laipni uzrunāja mani:

— Zaije, liekas, uzvarēs, vai ne? Kā jūs domājat?... O!... Bet mēs, liekas, esam pazistami! Esmu jūs redzējis...

Bez vārdiem.

I. Melgaila zīm.

GUNĀRS CILĪTIS

Mazs Cilītis gāz lielu vezumu. Un tas mums visiem nāk tikai par labu.

1. Dzerko zīm.

Gala pārbaudījums.

Es šodien biju...

Ja es jums teiktu, ka es šodien biju kaķis, ēzelis, suns un vēl kaut kas, jūs, protams, man nelicētu. Teiktu, ka tas iespējams tikai pasakās, kas domātas pašiem mazākajiem. Bet tomēr uzklausiet.

Astoņš no rīta mani pamodināja sieva un, glaudot manus sajukušos matus, maigā balsi teica:

— Celies, dārgais kaķī! Laiks brokastot. Citādi vēl darbu vari nokavēt.

Piecēlos. Ietureju brokastis. Aizgāju.

Ceļā uz iestādi bija jāšķērso viena no centrālajām ielām. Lai ietaupītu laiku, nolēmu to darīt neatļautā vietā. Paskatījos pa labi, paskatījos pa kreisi un, pārlicinājies, ka miliča tuvumā nav, devos pāri ielai. Nepaguvu paspēt pat trīs solus, kad, bremsēm kaucot, mana deguna priekšā apstājās jauna «Volga». Atvērās automašīnas durvis un kāds vīrs draudīgi uzkliedza:

— Kur skrien kā vārna?

Noslaucīju no pieres aukstos sviēdrus, pagriezos atpakaļ un devos uz darbu, stingri ievērojot visus ielas satiksmes noteikumus...

Darba laikā atcerējos, ka man vajadzēja piezvanīt kādam paziņam uz sadzīves pakalpojumu kombinātu. Pacēlu klausuli, uzgriezu numuru, kas norādīts jaunajā telefonu grāmatā, un, kad vada otrā galā aizsmacis virieša bass teica «Klausost!», vaicāju, vai ir kombināts. Šis pats bass dusmīgi norūca:

— Liec nost klausuli, ēzelis tāds! Nepareizu numuru uzgriezi...

Sagaidījis pusdienu pārtraukumu, iegāju tuvākajā ēdnīcā. Stāvēja rinda. Domāju, iešu palūkošos pa lodziņu, vai šodien ir zupa ar kartupeļu klimpām. Nepaguvu paspēt pāris soļus uz lodziņa pusi, kad rindā stāvoša sieviete aizrādīja:

— Pilsoni! Kur lienat bez rindas kā tāds kašķis? Nostājos atkal rindas galā.

Pēc pusdienām nez kāpēc bija apstājies mans rokas pulkstenis. Ceļā uz majām iegriezos pirmajā pulksteņu darbnīcā. Pie lodziņa, muguru pagriezis, sēdēja pasesns pulksteņu meistars, kas uzmanīgi ņēma no viena pulksteņa ārā kaut kādus spīdošus akmentiņus un montēja tos otrā pulkstenī. Ne mazāk kā ceturtdaļstundu vēroju viņa darbu. Zaudēju pacietību un ieklepojos. Meistars pagriezās.

— Ko blenz kā auns uz jauniem vārtiem?! — viņš teica. — Vai neredzi uzrakstu, ka pasūtījumus pieņemam tikai līdz pulksten divpadsmitiem?

Neko darīt. Kārtība paliek kārtība. Atstāju darbnīcu un devos mājās. Iedams pa kāpnēm, sastapos ar piedzērušos kaimiņu. Viņš mani nosauca tādā vārdā, no kura pat tumšs gar acīm sametās. Kamēr attapos, biju jau pienācis pie sava dzīvokļa durvīm. Pazvanīju. Durvis atvēra sieva.

— Balodīt, kāpēc tad tu šodien tik agri? Droši vien nebija nekādu sapulču? — viņa interesējās.

Bet vakarā, kad es pēc vakariņām mierīgi alpūtos savā gultā, sieva mani noglāstīja un pačukstēja pie auss:

— Guli, kaķīt! Noguri, augu dienu strādādams.

Nu, vai tagad jūs ticat, ka cilvēks vienas dienas laikā var kļūt par daudz ko. Un tā nemaz nav pasaka.

Kad svētku vakarā ieradāties pie Patašonkiem, kaut kāds tipiņš jau sēdēja pie galda un ēda tītaru ar brūkleņu ievārijumu, virsū uzdzerdams pilādžu degvīnu. Mugurā tam bija Patašonska mājas halāts.

— Izturieties pret viņu laipni, — klusu piekodināja Patašonska sieva. — Viņš ir nonācis grūtā stāvoklī... Mitinās pie mums.

— No vakardienas, — teica Patašonskis. — Iepazināties nejauši...

— Iebraucējs? — Bezpaļčiks pavaicāja.

— Jā, — atbildēja Patašonskis. — Un vēl kas...

Apelēju pie jūsu smalkjūtības... Rastos ļoti neveikls stāvoklis, ja pa visu pilsētu sāktu pļāpāt, ka viņš ir šeit...

— Viņš ir šeit inkognito? — painteresējās baronese.

— To var nosaukt arī tā... — Patašonskis piekrita. — Viņam ir nepatīkšanas.

Patašonska pievēra durvis uz ēdamistabu, kur tipiņš ēda tītaru.

— Viņš ir iejaukts ogļu afērā. Neko sīkāk nezīnu, bet jūs jau paši saprotat... Ļoti inteligents un pieklājīgs cilvēks.

— Pilnīgi iespējams, — teica baronese.

— Smalkjūtības dēļ viņam nekā neprasām, — sacīja Patašonskis. — Viņš arī nesteidzas izkraīt sirdi. Ēd, guļ, atpūšas. Galu galā viņš ir pieradis pie kaut kādām ērtībām. Viņa apģērbs bija tādā stāvoklī, ka vajadzēja izlidzēt.

— Nabadziņš, — baronese nopūtās. — Halātiņā viņam ir labi.

— Man ir jauns uzvalks, — paziņoja Zizja. — Varbūt noderētu?

— Nu tad atnes, — teica baronese.

Iegājām istabā. Tipiņš mums nepievērsa uzmanību. Viņš tieši šai brīdī bija ticis galā ar tītaru un sāka mieloties ar pastēti. Dzēra pamatīgi.

— Mēģina aizmirsties, — teica baronese.

— Nav brīnums, — Patašonskis piekrita.

Sarunas pie galda visu laiku aprāvās, jo svešais vai nu klusēja, vai arī atbildēja ar vienzilbīgiem vārdiem. Izskatījās, ka viņš ir ar kaut ko neapmierināts. Kad Zizja atnesa uzvalku un Patašonskis no skapja apakšas izvilka pudeli konjaka, tipiņš kļuva manāmi priecīgāks, taču teikt nekā neteica. Starp citu, viņš diezgan drīz piecēlās un aizgāja gulēt uz Patašonsku guļamistabu.

— Jūs tur tagad guļat visi trīs? — vaicāja baronese.

— Atdevām viņam istabu, — teica Patašonskis.

— Es pats guļu uz tahtiņas, bet Marisja vannā, jo vannas istaba mums ir pati siltākā.

Kādu brīdī parunājām par lielo saimniecisko afēru varoņiem, par psihiskiem pārdzīvojumiem, kas saistīti ar pēkšņu bagātības un amatu zaudēšanu. Pēc tam devāmies uz mājām, apsolijušies atnākt nākamajā dienā, lai kopīgi apspriestu šo āķīgo situāciju.

Atnācām, taču viss jau bija izdarīts. Balkonā vēdinājās gultas veļa. Patašonska berza tualetes istabu. Patašonskis pats izskatījās apjucis un nokaunējies.

— Vai jūs zināt, kas tā bija par ogļu afēru? — viņš vaicāja. — Tas tipiņš bija nozadzis no Konkuļčičanskas pagraba ogles. Nolaidu viņu pa trepēm!

— Tā viņam vajag, — teica Bezpaļčiks. — Ar mānīšanas tālu netiks!

Valdis Grenkova

Literāri paraugi rakstīt mīlētājiem —
**SLAISTIEM,
HULIGĀNIEM
UN BLEŽIEM**

GRIEZUMS PARKA SOLĀ

Izlukšodams tēva maku,
Te uz sola rumu laku.
Raudiet, draugi, tāli, tuvi —
Aizbraucu uz atskurbluvi.

**SKRĀPEJUMS UZ AUTOBUSA
SĒDEKĻĀ**

Zina, Nina,
Fricis — puķis!
Nedarbs mans,
Ar cieņu —
MUĻĶIS.

**GRĒBUMI UZ SAVA DZIVOKĻĀ
DURVIM**

Seit dzīvo slaists un negants kauslis,
Man truls un aprobežots prāts.
Kam plitēšana pirmais bauslis,
Lai trīsreiz zvana ...
TĀDS UN TĀDS.

Vārds un uzvārds,
Amats — biedis.
Likums mani spaidīt sāk.
Tomēr netik dikā sēdēt! ...
Kas ir dumjš,
Lai iekšā nāk!

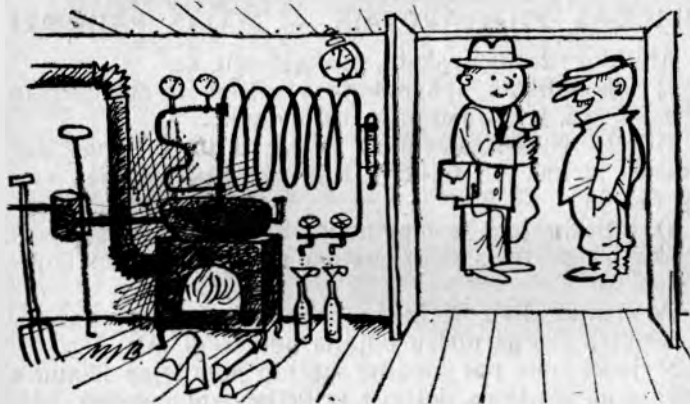
PASKAIDROJUMS MILICIJĀ

Ednicā es tiešām kļu —
Biju pāredies ar zupu.
Zīņoju:
Tur strādā zūpas,
Tie man uzmina uz lūpas.

KLĒTNIEKA ATSKAITE

Kvieši — nolaupti aita.
Zirņi — 3 (kas grib, lai skaita).
Auzas — saulē izkusušas.
Rudzi — aizvazāja mušas.
Pārpalikums — tukša burka.
Paraksts:

klētnieks — **VECĀ ŽURKA.**

— ... Un, kā saka, arī turpmāk
mēs rūpesimies par ņemas me-
hanizāciju...

M. Bišofa zīm.

Sabiedriska ietekmēšana

(Dokumenti bez komentāriem)

I

MĀJAS PADOME — MILICIJAS PILNVAROTAJAM

Lūdzam saukt pie kārtības mūsu mājas iemītnieku N., kas sistemātiski žūpo, piekauj sievu un, iereibis būdams, pārkāpj zināmu pilsētas izpildu komitejas lēmumu, sakarā ar ko citiem irniekiem tiek apgrūtināta kāpņu lietošana un pasliklinās mājas sanilārais stāvoklis...

II

MILICIJAS PILNVAROTAIS — MĀJAS PADOMEI

Atbildot uz Jūsu rakstu, paskaidroju, ka

1) alkoholisma apkarošana vispirms ir sabiedrisko organizāciju, t. i., Jūsu pašu, uzdevums;

2) pils. N. domstarpības ar sievu uzskatāmas par ģimenes strīdu, un milicija tajā varētu iejaukties vienīgi tad, ja

a) attiecīgajam iesniegumam būtu pievienots medicīniskās ekspertīzes slēdziens par smagiem miesas bojājumiem un

b) vismaz divu liecinieku rakstiski ziņojumi par to, ka minētās sievas miesu bojājis personīgi pils. N.;

3) jautājums par zināmā izpildu komitejas lēmuma ievērošanu, protams, ietilpst milicijas kompetencē, bet, lai vainīgo varētu sodīt, viņš obligāti jānotver pārkāpuma vietā.

Ievērojot to, ka 2. un 3. punktā uzskaitītie nosacījumi vēl nav izpildīti, ieteicu pret pils. N. pielietot sabiedriskas ietekmēšanas līdzekļus,

III MĀJAS PADOME — NAMU KOMITEJAI

... Neraugoties uz pielietotajiem sabiedriskās ietekmēšanas līdzekļiem (pārrunām), mūsu mājas iemītnieks N. turpina savas huligāniskās izdarības: piedzeras, rīko traucis, kausta sievu utt. Bez tam pēdējā laikā pie sabiedrisko aktīvistu (augšminēto pārrunu rīkotāju) dzīvokļiem parādījušies necenzējami uzraksti, kas ir sevišķi bīstami, jo var pamudināt uz līdzīgiem rakstu darbiem arī bērnus un pusaudžus.

Ievērojot situācijas nopietnību, lūdzam namu komitejas biedru tiesu steidzami izskatīt pilsoņa N. lietu...

IV NAMU KOMITEJA — IZPILDU KOMITEJAS ADMINISTRATIVAJAI KOMISIJAI

Kā redzams no klātpieliktajiem materiāliem, pils. N. lietas izskatīšanai sasauktā biedru tiesas sēde nevarēja notikt, jo īsi pirms tam nezināma persona priekštelpā tik intensīvi bija pārkāpusi zināmo izpildu komitejas lēmumu, ka iekļūt tiesas zālē todien praktiski nebija iespējams.

Ņemot vērā, ka trači N. dzīvoklī joprojām turpinās un tai pašā laikā vairojas necenzējamie uzraksti uz mājas sienām, lūdzam Jūs uzlikt nelabojamajam huligānam un miera traucētājam maksimālu naudas sodu...

V IZPILDU KOMITEJA — DARBA VIETAS ADMINISTRĀCIJAI

Sakarā ar izpildu komitejā apspriežamo jautājumu lūdzam nekavējoties piesūtīt Jūsu uzņēmumā strādājošā pils. N. izvērstu raksturojumu.

· VI
**DARBA VIETAS ADMINISTRĀCIJA —
IZPILDU KOMITEJAI**

Raksturojums

Pilsonis N. mūsu rūpniecā strāda nepilnus divus mēnešus. Līdz šim Goda grāmatā vēl nav ierakstīts. Toties aktīvi piedalās pašpalīdzības kases darbā... Ugunsdrošības noteikumus ievēro.

VII

IZPILDU KOMITEJA — NAMU KOMITEJAI

Izskatījusi Jūsu iesniegumu pilsoņa N. lietā, izpildu komitejas administratīvā komisija nolēma:

1) tā kā darba vieta devusi pils. N. visumā pozitīvu raksturojumu, neuzskatīt viņu par nelabojamu huligānu un miera traucētāju;

2) ievērojot to, ka pils. N. nav nelabojams huligāns un miera traucētājs, pagaidām atturēties no viņa sodīšanas administratīvā kārtā;

3) ieteikt namu komitejai pielietot pret pils. N. sabiedriskas ietekmēšanas līdzekļus (pārrunas, biedru tiesu utt.).

NO PILSONES N. VĒSTULES NAMU PĀRVALDEI

...Lai dievs dod ilgu mūžu un labu veselību sētniekam P., kas nesen trepju telpā ļoti cītīgi ietekmēja manu vīru. Kopš šīs ietekmēšanas viņš mājās uzvedas rami, žūpošanu pavisam atmetis.

Vēlreiz no visas sirds lūdzu Jūs izteikt sētniekam pateicību un, ja iespējams, neieturēt no viņa algas salauztā slotas kāta vērtību...

Dokumentus norakstījis A. L i d u m s

ILMARS DZERKO

Vai tad ir kāds
cilvēks, kas viņu nepazīst
personīgi?

Pašportrets.

Bez vārdiem.

SLAUCAMA TAPIŅA

... Uzbrucējs vēja ātrumā izlaužas pie «Daugavas» vārtiem... seko sitiens... bumba atsitās pret stabu... vēl sitiens... un... Šai mirklī kabineta durvis atvērās un tajās parādījās Grabulis. Priekšnieks negribīgi apsedza «Gauju» ar avīzi (bija taču vēl darba laiks!) un šķībi pablenza konstruktorā:

— Kas jums tur noticis? Tikai veicīgi!

— ABC aparāta rasējumi.

— Ceru, ka viss kārtībā? — priekšnieks drošības labad vēl noprasīja un pašņāpa uz zilgā papīra savu parakstu.

— Protams, viss, kā pienākas! — atsaucās Grabulis, aši satīdams papīra ruļļus.

Priekšnieks nepacietīgu skatienu pavadīja Grabuli līdz durvim un, palicis viens, atkal ieslēdza radioaparātu. Par laimi spēles rezultātā šajās trijās minūtēs būtiskas pārmaiņas vēl nebija notikušas.

Arī Grabulis ar laiku nešķiedās. Ieskrējis pie racionalizācijas un izgudrojumu biroja galvenā inženiera, viņš raušus izrāva no portfeļa jau vakar sagatavotu tekstu.

— Racionalizācijas priekšlikums, — viņš izgrūda. — ABC aparāta apstiprinātajā projektā balsta tapīņu paredzēts izgatavot no sudraba. Es ieteicu dārgo sudrabu aizstāt ar misiņu. Gada ekonomija — rau, te jau aprēķināju. Man pienākas prēmija — rau, te. Aprēķināts precīzi līdz pēdējai kapeikai. Lūdzu nekavēties ar pavēli.

— Tas ir labi! — no krēsla priecīgi pielēca biroja inženieris. — Jums nu gan ir galva uz pleciem! Šis jau ir divdesmit trešais priekšlikums! Tikai pusgada laikā. Ceru, ka arī turpmāk būsīt ne mazāk ražīgs.

— Pacentišos, — pašapmierināti novilkta Grabulis, — te vēl šis tas glabājas, — un viņš padauzīja ar pirkstu pa plikumu pakausī. — Tikai jāpagaida, kamēr nobriest, kā mēdz teikt . . .

Atgriezies savā kabinetā, dienas pārpalikušo daļu Grabulis izmantoja visai lietderīgi: sagatavoja divu nākamo priekšlikumu tekstus. Priekšlikumā Nr. 24 viņš pierādīja, ka to pašu tapīņu var izgatavot nevis no deficītā misiņa, bet gan no visparastākās dzelzs, un priekšlikumā Nr. 25 pārliecinoši apgalvoja, ka tapīņa ABC aparātā ir absolūti lieka.

«Kaut gan, — pārslasīdams tekstu, labsajūtā nosprīda Grabulis, — nemaz tik lieka viņa nebija. Lai dievs dod, ka tādu būtu vairāk!»

KAUT KAS NEGAIDĪTS

Braucu tramvajā, slēpdams smaidu,
Skatu pa labi, pa kreisi raidu:
Vai jau nelasa kāds?
Mans dzejolis šodien nodrukāts!
Laime, laime, nu goda vārds!
Svarīgs jautājums skarts:
Es un viņa, Pirmais tikšanās vakars...
Pirmais skūpst...
Un tam visam — ar darbu sakarst
Goda vārds, slikti nebija.
Redaktors teica: veiksmīga debija.
Un, lūk, simti, tūkstoši — jauns un vecs —
Manu dzejoli laikrakstā redz!
Un lasa, un pielist ar laimes šalkām
Un ciešanām liegām, un darba alkām...
Laime. Laime! Kāda laime, paties!
Lūk, strādnieka skats tūlīt apstāsies
Un — kas tad tas par joku? —
Viņš paņem un mierīgu roku
Pāršķir lapu, it kā nebūtu skūpsta, ne viņas,
Un vispirms sāk lasīt — ārzemju ziņas,
Un tikai pēc tam, kad visu avīzi izbūris bija,
Viņš dzejoli izlasīja un... pasmaidīja.

SKAUĢI

N. rajona centrā bija pirmo reizi. Tādēļ, nokārtojās visu, kas kārtojams, devos apskatīt pilsētu. Izmēlu, vienu likumu, otru, trešu, līdz beidzot nopratu, ka esmu apmalējies. Sajā brīdī manu uzmanību neviņus saistīja cietokšņa sienai līdzīgs muris, mūri — režģoli vārti un vārtos — sieviete. Pārgāju pār ielu, pacēlu plati mali un sacīju:

— Piedodiet, lūdzu, vai jūs nepateiktu...

Sieviete aizdomīgi pablenza uz manu dzellenu ādas portfeli:

— A, saprotu! Jūs jau bijāt pie Kalniņiem un tur jums sa-slāstīja... Cetras govīs... Ducis bekonu... Jāsmejas! Kurš tad nezina, ka mums ir tikai divas telītes?! Nu un telītem — gluži dabiski — atkal telītes. Bet sivēntiņi — tie taču pavisam maziņi! Vēl nav gadiņš, kopš piedzimuši... Vispār, šie Kalniņi no katra oda gatavi izpūst ziloni. Zināms, ja vien ods pieder citam... Toties par savu piena fabriku viņi, protams, nemineja ne pušplēsta vārduņa. Jā, jā, nēmaz nesmejiēties! Tā ir Kalniņu kaza... Ne kaza, isla bifelu māfite! No tās vairāk piena nekā no visām mūsu telītem... Un tad vēl jaunās mēbeles, ko viņi iegādājušies aiz-pera... Un vēl...

— Piedodiet... — es mēģināju viņu pārtraukt.

— Kā? Jūs Kalniņus nepazīstat? — sieviete man neļāva tur-pināt. — Tad droši vien esat bijis pie Lejiņiem. Varu iedomāties, ko tie jums sakladzināja... Sava sillumnica! Sava «Volga»! Ap-želiņ, kas mums par sillumnicu!... Tik vien ir kā tas skaļais nosaukums! Tapat auliņš — jāsmejas — klaburkaste! Bet pa-šiem... Ek, ko tur runāt! Tāds glauns «Zaporožecs», zvērs, ne mašīna, es jums leikšu, kur nu mums ar savu «Voldziņu»... Un vai tad dārzenus viņi neved? Gandrīz katru dienu! Jā, no līrgus, prolams... Pati Lejiņiete pie stūres.

— Piedodiet, bet...

— Ko, arī pie Lejņiem neesat bijis? — sieviete brīnījās. — Nu tad laikam bijāt pie Bērziņiem. Tie nu gan, vai zināt, ir tenkotājil Un cik nenovīdīgi — pat slimību cilvēkam skaužl Mēs, lūk, abi ar veco nestrādājot... Esot nez kādi paraziti... Bet kā tu, cilvēk-bērns, strādāsi, ja brīžam krika piemetas, brīžam — iesnas, un ceļazīmes uz Krimu mums, nabadziņiem, par velti vis nedod. Cita lieta — šie Bērziņi! Ne krikas, ne iesnu... Nogurķojas savas piņņas stundas un dzīvo kā kungi, svilpodami... Ik mēnesi — prēmijas! Ik gadus — ceļazīmes par brīvu! Dēls, lūk, necik sen motociklu nopircis. Katru nedēļu pa teļāteriem braukā...

— Piedodiet, es nekādu Bērziņus...

— Jūs nepazīstat Bērziņus? Tādā gadījumā viss ir skaidrs: jums kaut ko sapļāpājuši Ozoliņi! Ak, kaut jūs zinātu, cik šiem sikmaņiem naudas!

— Paklausieties! — nu reiz mana pacietība bija galā. — Ne jūsu, ne arī kaimiņu mantas stāvoklis mani neinteresē. Es gribēju pajautāt, kā tikt...

— Ko? Jūs gribat teikt, ka neinteresējaties par mūsu mantas stāvokli? Varbūt vēl apgalvosiet, ka neesat rajona jaunais finansu inspektors?

— Finansu inspektors? Ha... ha... ha... Jūs maldāties, pilsonīt. Es esmu žurnālists...

Pirmajā mirkli pilsonīte, šķiet, gribēja nospļauties, bet tad acim redzot pārdomāja.

— Ak, no avīzes... — viņa izspieda salkanu smaidu. — Tas nu gan ir jauki! Tad jau varēsiet uzrakstīt par to, kādi skauģi, kādi nenovīdīgi cilvēki dzīvo mums apkār...

ĪSAIS STĀSTS

Kad Gvido, lekodis revolvera spalū zobos, pārgrieza saltes, ar kurām nelaimīgā meitene bija piesieta pie staba, kāds viegli paraustīja mani aiz pleca. Lekcija bija beigusies.

HA-HA (ZAMUELS HASKINS)

Pāri par 50 gadu. Jauns, augošs karikatūrists. Cirtis likstl Padomju Latvijas karikatūras šūpulītim. Ar to nobaidījis Ulmani. Izdarījis svaigu atklājumu, ka bez labas tēmas nav labas karikatūras.

Pašportrets.

Ugunsgrēka dzēšana Tuvajos Austrumos pēc angļu un amerikāņu metodes.

VEIKLAIS

Par veikalvedi Runci, kas audzēja apaļu punci, bij ienākusi sūdzība gara, ka viņš krāpjoj no mēra un svara, siknaudu neizdot manoties, loties glaimīgi priekšniekiem klanoties, un vispār, lūk, tāda lieta, ka viņam aiz restēm istā vieta.

Atbrauca vesela delegācija, un sākās inventarizācija. Vīri rāvās no tiesas gandrīz vai melnās miesās, papirus šķira un pētīja un tukšo taru vētīja, un tikai pēc nedēļas atpūtu svētīja. Aktā bij rakstiis, gaišs kā diena: nav Runcim grēka neviens, sūdzības autors ir melis bez goda, un tāds cilvēks ir bargi jānosoda.

Drīz sūdzētājam visi piedeva, Runcim prāvu prēmiju iedeva, par viņu avizē rakstīja plašt, cik viņš apkalpo labi un asi, ar kā-

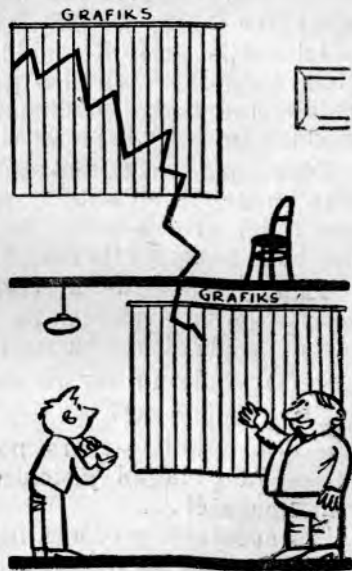
Kasierit, olas vairs nesietiet!...

G. Bērziņa zīm.

VEIKALVEDIS

dām melodēm strādā un cik ļoti par ģimeni gādā. Jūs nojaušat droši vien, ka Runcis tā strādā vēl šobaltdien, tikai vairs tagad viņš kājām pār peļķēm nelēkā, bet vizinās «Volgā» pelēkā, tam sava māja un ābeļdārzs, jo Runcis esot uz āboliem kārs.

Lai pilnīgāk slāvokli izprast spējam, vēl dažus teikumus piezīmējam. Tajā revīzijā, kas sākumā bija, savā ziņā gājis prasti, jo nejauši sasista konjaka kaste un karstumā izsprādzis šampānietis, no kā arī alus izrādījies cietis. Par visu to rakstīts tika īpašs akts, un te nu viss skaidrs kā nakts.

— Kā redzat, ar plānu mums
puslīdz kārtībā.

I. Melgaiļa zīm.

PSIHOKOREKCIJA

1964. gada 27. aprīlī pl. 5 un 43 minūtēs grāmatvedis Romualds Kraukšķītis apvēlās gultā uz otriem sāniem un negaidot pārstāja krākt. Šis neapšaubāmi pozitīvais fakts tomēr diezin vai izpelnītos plašāku ievēribu, ja ar to nebūtu saistīti daži ārkārtēji apstākļi.

... Tajā rītā Kraukšķīti pamodināja dīvaina sajūta. Nē, sāpēt nekas nesāpēja. Galva bija apbrīnojami viegla un skaidra. Tikai... nez kādēļ likās, ka tā vairs nav viņa galva.

Izberzējies acis, Romualds samirkšķinājās ar savu attēlu spogulī — «Kādas gan blēņas cilvēkam nenāk prātā!», tad maigi palūkojās uz sievu, savāca drēbes un klusiņām aiztipināja uz virtuvi.

Divdesmit piecas minūtes vēlāk pamodās Kraukšķīša laulātā draudzene. Uzmetusi skatienu pulkstenim, viņa tūdaļ gribēja izlēkt no gultas. Bet kas tad tas? Vīra vieta blakām bija tukša!

Iekams nabadzīte aptvēra, ko tas varētu nozīmēt, ģimenes galva parādījās uz sliekšņa noskuvies, apģērbies un ar ēdieniem piekrautu paplāti rokās.

— Te, Malvīnīt, tev būs brokastis...

Sieva ieplēta acis.

— Tā, milulīt, — vīrs, nokrāvis traukus, dūdoja tālāk. — Man tagad jāsteidzas. Bet tu vari vēl kādu brīliņu pačučēt...

Par čučēšanu, protams, nevarēja būt ne runas! Milulītis sēdēja bāls un nekustīgs.

Tikmēr citā pilsētas malā viņas laulātais draugs svilpodams iegāja sava kantora gērbtuvē. Šāda vaļība dienesta telpās jau pati par sevī Kraukšķītim bija neparasta. Taču vēl neparastāks bija tas, ko Romualda darba biedri pieredzēja pusdienu pārtraukumā.

Tobrīd pie grāmatvežiem ieradās vietējās komitejas priekšsēdētājs. Viņš nolasīja atvaļinājumu grafiku un paziņoja, ka visumā to jau saskaņojis ar priekšniecību. Darbinieku vairākumu grafiks, šķiet, pilnīgi apmierināja. Vienīgi rēķinvede Mieziņa nervozi kodīja lūpas. Bet, iekams nabadzīte sadūšojās ko teikt, istabā nodimdēja kā āmura sitiens:

— Aplams!

Neticēdami savām ausīm, grāmatvedības darbinieki pavērās apkārt.

— Es saku, grafiks aplams! Biedrei Mieziņai vīrs ir skolotājs, tomēr otru gadu pēc kārtas viņai atvaļinājumu piešķir septembrī...

Tikai pamazām un ar grūtībām klātesošo apziņā iesakņojās pārlicība, ka runātājs nav neviens cits kā Romualds Kraukšķītis. Vietējās komitejas priekšsēdētājs aiz pārsteiguma sāka pat stostīties:

— Sāšoricz mmmēs, Illiekas, ttiešām... Vvvardu ssakoļ, bbbūs jāāizllabo...

Līdz vakaram Kraukšķīša kolēģi ielaida rēķinos vairāk kļūdu nekā citkārt veselā mēnesī. Taču pārsteigumi ar to vēl nebeidzās.

Pēc darba grāmatvedībā ienāca kultorgs ar teātru biļetēm. Drūzmēdānīes ap viņu, ļaudis uz brīdi aizmirsa šāsdienas sensāciju. Bet Kraukšķītis viņiem to drīz vien atgādināja:

— Paklau, draugs, iedod man kādu pārīti uz operu! Kultorgs paraustīja plecus:

— Operā rit taču pirmizrāde! Tādās reizes, kā zini, biļetes atstāj priekšniecībai...

— Ak, priekšniecībai? Varbūt arī galvenajam grāmatvedim? — Romualds iesmējās, uzlika galdā naudu un paņēma divas biļetes. — Mūsu galvenajam opera vajadzīga kā gailim sekste — tikai reprezentācijas nolūkos. Bet, lūk, mana sieva tiešām mīl mūziku! Un tu neuztraucies — rit pat aiziešu pie viņa un šo lietu nokārtošu...

Kultorgs palika stāvam ar atplestu muti. Grāmatveži izvalbīja acis, it kā ieraudzījuši spoku. Bet Kraukšķītis, uzsmaidījis viņiem, mierīgi aizsoļoja pa gaileni.

...Nākamajā ritā Romualds pamodās krietni vēlāk. Soreiz viss bija kā parasti. Galva vairs nelikās ne viegla, ne skaidra. Toties neradās arī šaubas par tās piederību.

Kraukšķītis uzmeta nīgru skatienu pulkstenim.

— Brokastis! Fiksāk!

— Naku jau, nāku... — durvīs parādījās viņa laulātā draudzene.

— Ko velciet kā gliemene! Būtu jel nopucējusi zābakus, — vīrs ar sirdīgu spērienu tos izlīdzināja no istabas.

Sieva nopūtās. Taču viņas vaibsti pauda nepārprotamu atvieglinājumu. Paldies dievam, ar ģimenes galvu atkal viss bija kārtībā...

Pusstundu vēlāk Kraukšķītis ieradās darbā. Svilpot dienesta telpās viņš šoreiz i nedomāja. Ieslidējies ģērbtuvē, novēlēja visiem labu rītu un sevišķi citīgi palīdzēja vietējās komitejas priekšsēdētājam novilkt mēteli. Tonēr kolēģi viņu vēl labu laiku vēroja ar aizdomām. Kādus gan brīnumus Kraukšķītis šodien rādīs?

Bet brīnumi nenotika. Bāls un trīcošs, grāmatvedis piekļāvēja pie priekšnieka kabineta durvīm.

— E... ē... ē... piedodiet... man... redzat... vakar es nejauši paņēmu... te, lūdzu, būs... jūsu biļe-
lītes... — tad viņš, slaucīdams sviedrus, atgriezās pie
sava galda un saguma pār skaitāmajiem kauliņiem.

Kantora laudis uzelpoja. Nu viņi atkal pazina veco
Kraukšķīti. Tādu, kāds viņš bija jau daudzus gadus
un kāds palika līdz pat mūža galam.

Jā, brīnumi vairs nenotika. Vismaz Romualda Krauk-
šķīša dzīvē — nē!

*

Par ārkārtējiem apstākļiem, kuru upuris Kraukšķītis
bija kļuvis, mēs uzzinājām tikai 2114. gada 27. aprīli.
Tajā dienā pl. 5 un 46 minūtēs Centrālā kosmisko sa-
karu stacija uztvēra radiogrammas fragmentu, kas at-
šifrēts skanēja tā: «... pirmos eksperimentus ar psiho-
korekciju. Neuzmanības dēļ toreiz viens no stariem aiz-
klīda izplatījumā un, spriežot pēc novērojumiem, trāpīja
kādu mazatlistītu jūsu planētas iemītnieku. Ja rastos
vajadzība pēc šādas ietekmēšanas plašākos apmēros,
sūtiet steidzīgi pieprasījumu. Psihokorekcijas aparātus
mēs tagad ražojam vairumā.

Ar biedrisku sveicienu Klurli no Aldebarāna.»

Jau pēc stundas šo tekstu pārraidīja ne vien Zemes
un Mēness, bet arī Marsa un Venēras stacijas. Un visur
tas izraisīja nepieredzētu jautrību:

— Psihokorekcija! Divdesmit otrajā gadsimtā!
Ha... ha... ha...

Ļaudis to acīm redzot uzskatīja par humora rai-
dījumu.

Fermas vadītājs: — Hm, to vircu tomēr vajadzēja nolaist...
I. Dzerko zīm.

— Interesanti, kā jūs uz tā
veļu zāvējat, ja aukliņas tik
luvu cita citai...

I. Dzerko zīm.

Notikums grāmatveikalā

Tas nebija nemaz tik sen, —
Pie letes pienāk rakstnieks N
Un pārdevējai jautā:
— Vai grāmatas, ko raksta N,
Līdz šim iet labi tautā?
— Nē, — pārdevēja teic tūlīt,
— Nav lūzuma vēl krasa,
Jūs esat pirmais, pilsonīt,
Kas vispār viņas prasat!

SPORTA STĀSTI

Bērnišķība

Mazais Jānītis raustīja tēvu aiz pledurknes: «Es arī gribu mācīties par tiesnesli!» Viņam ļoti bija iepatikusies starta pistole.

Psiholoģisks stāsts

Pirmā komanda pazaudēja virves vilkšanas sacensībās. Tās dalībnieki bija dzirdējuši, ka otrā komanda klusām sarunājas: «Ja jutīsim, ka zaudējam, tad, tikko pirmais no mums būs pievilktis pie svītras, laižam visi reizē virvi vajā!»

Sporta reportiera stāsts

... — Uzmanību, bledri klausītāji, līdz spēles beigām atlikusi viena sekunde! Viena sekunde līdz spēles beigām! Cerams, ka jūtamas izmaiņas spēles gaitā valrs notiks...

A. IRMIS

*Dažu romānu varoņi.
Ha-ha zīm.*

*ASV «palīdzība» atpaliku-
šām valstīm.
Ha-ha zīm.*

IMANTS MELGAILIS

Vienreiz tumsā uz ielas viņam uzklupuši vairāki viri un gribējuši izpētīt viņa humora radīšanas mehānismu. Tas viņiem, protams, neizdevies. Melgailis arī tagad par jebkuru tēmu dažās minūtēs var izdomāt apaļu joku,

J. Dzerko zīm.

Bez vārdiem.

Grūts stāvoklis

Kluba direktors un grāmatvedis domīgi sēdēja pie papīriem.

— Tā... Rēķins par elektrību... Tad vēl paliek parāds par remontu. Tur nu nekā nevar darīt. Kas jāmaksā — jāmaksā... Bet kā to izdarīt, ja klubs nav izpildījis finansu plānu.

— Jā, ar to jātiek kārtībā. Tātad — cik mums pašlaik vidēji paliek naudas no viena deju vakara? Rēķināsim ap simt. Mēnesī četras sestdienas un četras svētdienas, astoņi vakari, žēl, nekā prātīgs nesaņāk. Parādam nepietiek.

— Parāds noteikti jānomaksā. Nu pag, divās trešdienās mums ir iepļānotas lekcijas. Deju nebūs. Bet tur nekā neizgrozīsī. Mēs nevaram zaudēt labu kultūras darbinieku slavu.

— Mhm, ar divām lekcijām arī pasauli neizmācīsi. Priekšlasījumus lai klausās nākamajā mēnesī, kad naudas lietās būs kārtība!

— Jā, tā vēl varētu iekārtot. Cerams, ka nepamanīs. Un bez tam — mums taču paliek «Jauniešu kafejnīca»! Sarīkosim uz lekciju rēķina tādu kafejnīcu, lai pusgadu būtu ko atcerēties!

— Līdz nākamajai kafejnīcai! Nē, pēc mana rēķina vēl trūkst. «Jauniešu kafejnīca» arī neder — tur mēs nekā liela nedabūsīm. Turklāt vēl viesiem jāizmaksā. Vienu mēnesi tā var pagaidīt. Vārdu sakot, ja gribam izdzīvot, visas lekcijas un kafejnīcas nost — paliek dejas.

— Labi. Nolemts. Sarīkosim «Deju vakaru mēnesī». Nekur tāds oficiāli vēl nav bijis. Skaisti un gaumīgi — «Dejas vasaras vakarā», «Dejas un rotaļas», «Dejosim

pieklājīgi!», «Dejosim čarlstonu!». Lai jaunieši dejo, priecājas...

— Pag, bet ja mēs pāris vakarus iztiktu bez orķestra... Simt rubļu nāktu klāt...

— Nu, ja tik vien trūkst, lai rēķini saskanētu... Lai notiek! Kaut gan plates jau diezgan nospēlētas...

— Tā, nu laikam daudz maz ir kārtībā... Eh! Kā es nepamaniju! Desmit rubļu pietrūkst...

— Ak tu negals! Ja mēs pieliktu vēl kādu deju vakaru?

— Nē, te nu arī pēc mana prāta nez, vai kas sa-nāks. Nav vairs kur pielikt. Sāks mūs vēl kritizēt, ka pārāk aizraujamies, nedomājam nemaz par jaunatnes audzināšanu.

— Vai tad dejas nav audzināšana? Vai jaunatne deju vakaros tāpat neaug? Lai nu citur kā, bet pie mums — zūpas un huligāni iekšā netiek. Ja grib de-jot — lai atradinās no dzeršanas! Liekam tik klāt!

— Klāt gan neliksim, bet... Ideja! Viens deju va-kars, kur laidīsim iekšā visus piedzērušos un huligā-nus — divdesmit cilvēku noteikti sanāks, — un finansu stāvoklis būs glābts!

Atis KĻAVIŅŠ

Sarežģīti aprēķini

Tovakar priekšsēdētājs ar agronomu ilgi sēdēja kolhoza kantori. Viņi gatavoja gada pārskatu un sastādīja perspektīvo plānu nākamajiem gadiem. Pārējie valdes locekļi tāpat dir-neja līdz. Kantoris bija piepi-pēts, ietīnis biezā dūmakā kā Zilais kalns.

— Kā tu tur tajā pārskatā ierakstīji? — vaicāja agronomis priekšsēdētājam. — Cik hektāru mēs bijām pērn apsējuši ar la-bību?

— Patiesībā vai pār-skatā? — pārvaicāja priekšsēde-tājs.

— Nu, protams, pārskatā! —

agronoms kļuva pikts. — Faktiskais mani tagad neinteresē. Plānot pieaugumu mēs taču varam, izejot tikai no...

— Saprotu, saprotu. Pērn mēs apsējām divi simti divdesmit, tas ir, nē, faktiski simt sešdesmit deviņi, pū tu, velns, pēc saraksta divi simti divdesmit hektārus. Iekūlām faktiski vienpadsmit centnerus no katra hektāra, tas ir, desmit reiz simt sešdesmit deviņi un vēlreiz simt sešdesmit deviņi, tūkstoš seši simti deviņdesmit plus simt sešdesmit deviņi. Iekūlām tāpat pavisam tūkstoš astoņi simti piecdesmit deviņus centnerus. Ja nu to izdala uz pārskata apsētajiem divi simti divdesmit...

— Tad iznāk astoņi komā četrdesmit pieci centneri caurmērā uz hektāru, — nevarēdams sagaidīt galu priekšsēdētāja gausajiem aprēķiniem, strauji nobeidza agronomus. — Phū, neļabais, cik zema raža!

— Zema? Vienpadsmit centneri mūsu smiltainē, tu saki, zema? Un šitiek karstā un sausā vasarā?...

— Nevis vienpadsmit, bet tikai astoņi komā četrdesmit pieci, iegaumē, tikai astoņi komā četrdesmit pieci... kā pārskatā. Skaties, rajonā ar tu tāpat neizrunājies!

— Domā, šie rajonā nezina, ka mums vienmēr tā... drusku ar uzviņu...

— Nezināt Nedrīkst zināt! Tas taču uz to stingrāko aiz-

liegts! Miglas pūšana acīs!

— Miglas pūšana? Jā, lai tad viņi apsēj tos trīs simti divdesmit hektārus, redzēs, tāpat nekas neiznāks.

— Tie trīs simti divdesmit jau arī bija par strauju ņemts. Uzreiz pieaugums par veseliem simt hektāriem, bet tu jau gribēji paspīdēt... Gribēji laikam uz goda plāksnes nokļūt...

— Kurš tad tu nu negrib? Bet es šoreiz, nudien, par to gan nedomāju. Gribēju tikai, lai atkal visās sanāksmēs neloka: atpālicis un atpālicis kolbūzs...

— Pielīks plāpāt! Drīz jau pirmie gaiši. Bet mēs vēl ar plānu neesam galā. Cik tad šogad faktiski apsējām? Liekas, divi simti divdesmit. Jā, šogad mēs sasniedzām to, ko vajadzēja pērn... Lai dievs dod, ka nākamgad sasniegtu šogadējo. Eh, es atkal sāku filozofēt. Tātad, lai rajonā noturētos līdzšinējā līmenī, mums jāiekuļ vismaz astoņi komā četrdesmit pieci reiz trīs simti divdesmit centneru, tas ir, pavisam divi simti septiņdesmit komā četri centneri. Kas mums iznāk? Iznāk divi simti septiņdesmit komā četri dalīti ar divi simti divdesmit, iznāk gandrīz divpadsmit un viena trešdaļa uz hektāru. Vai to mēs spēsim?

— Jāspēj! Kā tad nespēsim?! Bet gruti apņemini gan, un ar katru gadu vel vairak sarežģās. Bez lavas palīdzības, agronom, es ar tiem galā nelīktu...

— Va, velns! Ir gan šogad dziļa ziema!

G. Bērziņa zīm.

Pavisam īsi stāsti

Ļauns sapnis

Pilsonis Veķeris iegādājies vietējā rūpkombinātā ražotos apavus, tūlīt uzvilcis tos kājās un, mājās ledams, nolicies ēzmalā drusku atpūsties. Saprņi viņš veicis kājām vairākus desmitus kilometru un pamodies instinktīvi paskatījies uz korpēm. Zoles bijušas atplisušas.

METEOROLOĢISKS STASTS

Lietus piles bija tik gaļšas un dzidras, tik lēni tās krita lejup, ka neviņus ienāca prātā meteoroloģiskā biroja paziņojums: «Sodien būs sniegs.»

A. Irmis

DARBI UN

Meistars pieteic: «Vērā lieciet —
Balsta kokus neaizlieciet,
Lai vismaz līdz algas dienai
Mūris līdzinātos sienai!»

Pudeli draugs pasniedz draugam:
«Mitrums noder katram augam.
Darba disciplīnas labā
Māgā pārlej to un glabā!»

Suņi-miljonāri

Pēc ASV likumiem mantojumu var norakstīt arī dziuniekiem.

Tā Arizonas štatā, Tūsonas pilsētā, par bagātnieku kļuva suns Stars. Mirstot saimniece viņam atstāja divus miljonus dolāru, norādot, ka jāizpilda jebkura suņa vēlēšanās. Saimnieces radinieki nebija mierā ar tādu lēmumu un ierosināja pret suni lietu tiesā — suns izšķiežot pārāk daudz naudas.

Tiesa bija suņa pusē, un radinieki prāvu zaudēja.

NEDARBI

Viņa iepirkties te mēdza.
Remonts. Veikaliņu slēdza...
Kad nu tas būs vaļā verams?
Apmēram pēc gada, cerams...

Graudu maiss ja runāt spētu,
Kliegtu las pa visu sētu:
«Tev par to, ka mani zodzi,
Uzliks pamatīgu slodzi!»

Detroitā līdzīgu prāvu zaudēja atraitnes Meijeres dēls. Atraitne atstāja savam mīļotajam sunim 6 miljonus dolāru, greznu automašīnu, lielu namu un vasarnīcu pilsētas nomalē. Kad dēls pret šādu testamentu iebilda, tiesa izlēma lietu suņa labā.

Detroitā dzīvo arī suns Noss, kas ir 6 miljonu īpašnieks.

Vispār ASV ir ap 20 suņu, kam pieder miljoni. Visbagātākais no tiem ir suns Mocarts. Viņam pieder 75 miljoni dolāru.

No pārējiem dzīvniekiem visbagātākie ir kaķi. Bos-

Revidents šis stingri skatās:
Skaīta pogas, matādasas ...
Asarās mirkst Vija Sproga:
Viņai iztrūkst viena poga!

Augstlēcējs ar spalvas kātu
Ķīmiski grib cilāt prātu ...
Viņa darba dienas veikums:
Iesākts grūti lasāms teikums ...

tonā kaķis Basters pēc testamenta saņēma 30 miljonus dolāru un daudz visai dārgu uzvalku.

ASV miljonāri ir arī mūži, zirgi, pērtiķi un citi dzīvnieki.

Tikai vienā gadījumā radiniekiem ir iespējams iegūt mantojumu — ja tiesā izdodas pierādīt, ka testamenta rakstītājs ir bijis vajprātīgs. Bet to pierādīt nav tik viegli. Advokāti, kas gatavo testamentus, zina, ka radinieki tiko pēc mantojuma, un tāpēc jau iepriekš gādā par to, lai nebūtu pārsteigumu.

GANDRIZ PASAKA

Virš tīrumā novāc rudzus, let garām velns un jautā:

— Kaimiņ, ko tu tur dari?

— Vai tad neredzi — rudzus plauju, — virš atbild.

— Labi, — velns šim saka. — Tu novāc rudzus, bet man atstāj to, kas paliks pāri!

— Iebildumu nav! — virš nosmin. — Bet kas man par to būs?

— Es tev došu brīvas dienas, — velns apsola.

— Lai iet! — virš pricējas, ka ne par ko dabūs brīvas dienas.

Otrā rītā velns atkal klāt:

— Nu, vai rudzus jau novāci?

— Kā tad, ka novācu! — virš steldz atbildēt, lai gan vēl puse lauka pilna ar stabiņiem.

— Nu tad jau tu vari atpūsties, — velns nosmin.

Un virš nu pūšas līdz vasarāja plaujai, bet pusi rudzu lauka pievāc velns.

Kad sākas vasarāja plauja, velns klāt kā klāt:

— Ei, kaimiņ, ko tu tur atkal dari?

— Vai tad neredzi — plauju vasarāju! — virš atbild.

— Nu kā tad būs — to, kas paliks pāri, dosi man?

— Mierīgi! Uz tādiem pašiem noteikumiem! — virš atbild, domādams, ka šoreiz pāri jau nu nekas nepaliks.

Otrā dienā velns ierodas jau mazā gaisiņā:

— Nu, vai gribi saņemt brīvas dienas?

— Protams, ka gribu! — virs atbild, jo vasarājs taču jau novākts, un guļ, kājas atspēris.

Bet velns paņem to, kas uz lauka palīcis: divas plaujmašīnas, vienu kombainu un piecas salmu kaudzes.

Kad sākas kartupeļu novākšana, velns klāt, kā saukts:

— Nu, kas ir, kaimiņ, — vai negribi pagulēt?

— Varētu padomāt, — virs jau sapņo par siltu gultiņu.

— Nu tad proties — kas palīks, tas mans! — velns prom.

Virš rauj, ko māc, — kartupeļi vien pa gaisu jūk!

Kad atskrien velns, lauks tirs. Virs priecājas — nu gan velns nekā nedabūs! — un apmierināts dodas gultā.

Nedēļu nogulējis, skatās: lauks pilns ar rudens lietū noskalotiem kartupeļiem. «Ak, tu velns!» domā virs. «Atkal mani piešmauca! Kas tas tāds par velnu?» Sāk klausināt apkārt, neviens neko nezina. Bet tad kāds pajautā, ko velns esot solījis.

— Viņš man piesolīja brīvas dienas, — virs atbild. — Pašā darba laikā brīvas dienas! Jūs varat iedomāties?!

— Ak, brīvdienas darba laikā? — virs saprošļi smaida. — Tad jau tas būs bijis slinkuma velns, tas pats, kas šur tur arī citās vietās sagrābis nenovāktus laukus un lietū pamestu tehniku.

UĢIS MEZAVILKS

«Es birokrātismu grauztu kā vilks, pret papiem nejūtu ciegu...»
Viss. Grūti iedomāties lab-sirdīgāku cilvēku,

Pašportrets.

— Man šķiet, ka jūs startējāt nevis šajās, bet pagājušajās orientēšanās sacīkstēs.

Direktors Koks, izmeties no «Bobika», straujiem soļiem ie-
steidzās sava kabinetā.

— Galveno zootehniķi pie
manis! — noskanēja pa visu
kantori.

Zootehniķis Radziņš, aplaus-
tījis kaklasaites mezglu, ieslīdē-
ja pie direktora.

— Vai jūs, biedri Radziņ,
zināt, — direktors atkal pacēla
balsi, — ka mūsu lielākajā fer-
mā pie sienas nav izslauku-
mu plāna? Kas šodien par da-
tumu? Desmitais! Saprotiel,
desmitais! Klusēt! Izslaukumi
krit! Par ko isti jums valsts
maksā algu? Ferma pa logu
redzama, bet kad jūs tur pedējo
reizi bijāt? Klusēt! Un man jūsu
vietā pārvaldē bija jāsarkst!
Ejiet! Pēc dienām divām pār-
baudišu!

Zootehniķis, ierāvis galvu
plecos, izmetās pa durvīm. Sini
brīdī priekšstelpā ienāca briga-
dieris Lāsīte.

— Ak tā, biedri Lāsīte! —
zootehniķis bruka vīrsū brigad-
dierim. — Pa kantori jūs varat
staigāt, bet vai jūs zināt, kas
notiek fermā? Plāni nav uzlikti!

Izslaukumi kritot! Klusēt! Man
jūsu vieta no vecā bija jāsa-
ņem sula. Ejiet! Rit pārbaudišu!

Lāsīte, izgājis no kantora,
iztaisoja muguru un pakasīja
aiz auss. Tad cienīgā gaitā de-
vās fermas virzienā. Blakus fer-
mai atradās dzīvojamā ēka.
Viņš iegāja iekšā un pieklauvēja
pie vecākās slaucējas istabas
durvīm.

— Tā jau domāju! — dur-
vis atvēris, viņš uzbrēca. — Jūs
dzīvojat pa māju, bet, kas no-
tiek fermā, to nezināt! Izslau-
kumi kritot! Plāni neesot uzlikti.
Nepārtrauciet! Tagad es runāju!
Uzlieciet kaut vecos! Lai būtu!
Vakarā pārbaudišu!

Debatēs neielaidies, biedrs
Lāsīte aizcirta durvis.

Brīdī domīgi pastāvējusi,
vecākā slaucēja Lapiņa devās uz
fermu. Brūnājas viņu sagaidīja
ar idešanu.

— Es jums gan! — noteica
Lapiņa un, lai kaut kā atvieg-
lotu sakrājušos īgnumu, tuva-
kajai iemeta ar dakšu kātu. Brū-
naļa sarāvās un bēdīgi paska-
lījās uz tukšo sili — jā, par to
neviens nebija padomājis.

Aleksandrs Kalniņš

— Pietiek! Viens kilovats jau iztērēts!

U. Mežavilka zīm.

Kas vainīgs?

Žurnāla redakcija palūdzu kādu vadošu darbinieku uzrakstīt rakstu. Speciālu rakstu — par jautājumiem, kas ir šī biedra kompetencē.

Redakcija rakstu saņēma. Izlasīja virsrakstu un ievietoja žurnālā.

Cilvēki rakstu lasīja un brīnījās: nekādas jēgas!

Izlasīja rakstu arī vadošais darbinieks. Piezvanīja atbildīgajam darbiniekam.

— Kas tad tā par lietu, dārgais biedri? — jautāja vadošais. — Ko tu tur esi savārijis?

— Ko, vai tad slikti? — atbildīgais bija nesaprašānā.

— Riebīgi! — vadošais atbildēja.

Atbildīgais darbinieks uztraucās un izsauca pie sevis palīgu.

— Kā tad tā, Mitrofan Semjonič, — viņš teica. — Es taču jūs brīdināju, lai manus rakstus jūs pats rakstītu. Bet ko jūs izdarījāt?

— Es biju komandējumā, — palīgs taisnojas. — Manā vietā palika vietnieks.

— Pasauciet viņu! — pavēlēja priekšnieks.

Bez vārdiem.

Ieradās vietnieks un skaidro:

— *Tiešām, tāds uzdevums bija. Es to uzticēju referentam.*

— *Ai, ai, ai! — priekšnieks pašūpoja galvu. — Izsaukt referentu!*

Referentam atkal savs sakāmais:

— *Tiešām, šo lietu man uzticēja. Bet, tā kā pie mums bija revīzija, es uzmetu tēzes un pārējo uzticēju mašīnrakstītājam.*

Izsauca mašīnrakstītāju. Tā atzinās, ka ievietotais raksts tiešām esot viņas roku darbs. Bet viņa te strādājot tikai nesen, tāpēc par šo jautājumu rakstījusi pirmo reizi.

Ievērojot to, viņa lika cauri vienīgi ar rājienu. Par nevērigu izturēšanos pret dienesta pienākumiem.

I. Dzerko zīm.

Armīns LEJIŅŠ

ĢENIĀLA IDEJA

(kas atklājas beigās)

BOVNICISKI FANTASTISKS STĀSTS

Pieņemšanas aktus parakstīja pēc visiem likumiem. Vispirms aplacīja, pēc tam... Pēc parakstīšanas arī aplacīja. Tā ka pīri bija tīri.

Astonstāvu nams skaitījās uzcelts!

*

Pirmie jaunā nama iedzīvotāji steidzīgi ieņēma pirmo stāvu. Otrie pacēlās liftā līdz nākamajam un momentāli izklīda pa dzīvokļiem.

Un tā tālāk. (Līdz astotajiem!)

Ieradās astotie. Nospieda lifta izsaukšanas pogu...

Kamēr kabīne nāk lejā, varam papļāpāt par astotajiem. Tie bija dažādu profesiju pārstāvji... Bet par to vēlāk, jo lifts jau lejā.

Astotie cits pēc cita mēģināja pakustināt lifta durvju rokturi. Taču tas nepadevās. Nācās pacelties pa kāpnēm. Varat iedomāties, cik augstās domās par namu bija astotie! Pats jaunākais no tiem tik tikko neizkratīja sirdi, bet laikā atcerējās, ka ir skolotājs, un klusēdams sekoja pārējiem.

Bez šķendēšanās, tikai dziļi nopūzdamies, astotie stiepa izjauktas gultas, ledusskapjus un galdus. Kad aizelsušies nonāca pēdējā stāvā, izrādījās, ka dzīvokļi jau aizņemti.

Izskaidrošanās bija īsa.

— Kas jums deva tiesības ielauzties mūsu astotajā stāvā? Mums ir orderī!

— Astotais? Kāds astotais? Šis ir septītais stāvs!

Kāpnes, kas veda augstāk, izgāja uz jumta...

— Pieņemsim, ka šis ir septītais, — teica skolotājs, — bet kur (tādā gadījumā) palicis astotais?

Sai brīdī leja noklaudzēja lifta durvis. Jaunākais devās skatīties. Kad viņš atgriezās un izkāpa no kabīnes tā paša septītā stāva laukumiņā, viņa seja nebija sevišķi saulaina.

— Es cerēju, — jaunākais skaidroja, — ka lifts atradis astoto stāvu. Bet astotā stāva pogu nevar nospiegt...

Visi nokāra degunus. Viņi bija pietiekami daudz lasījuši par piepēši nogrimušām salām un tamlīdzīgām miklainām lietām. Kāds tur brīnums, ka pazūd vienkāršs mājas stāvs?

Vienīgi skolotājs neatzina nekādas miklainības.

Viņam pievienojās arī kāds inženieris. Viņi paziņoja, ka astotais stāvs jāmeklējo virs septītā.

Brīdī vēlāk visi patiešām atradās virs septītā stāva. Pūta svaigs vējiņš. Būdami apzinīgi pilsoņi, viņi turpat uz jumta uzrakstīja divus sūdzību rakstus. (Pirmo aiznesa vējš.)

Kad vējš izrāva no rokām otro sūdzības rakstu, pacietības mērs bija pārpildīts. Jaunie īrnieki nolēma kolektīvi doties uz pilsētas izpildu komiteju. Tad pats mazākais augumā un pats klusākais no visiem, pēc profesijas celtnieks, iesaucās:

— Pagaidi-ī! Ģeniāla ideja!

Vienā mirkli to ieslēdza ciešs locks. (Nebūtu bijis prātīgi, ja jautu vējam nopūst no jumta pēdējo cerību.)

— Bet pagaidām vēl nedrīkstu to atklāt... — atzinās klusais.

Pēc ģeniālas idejas izslāpušie ļaudis atgāja nost tikai tad, kad bija saņēmuši uzdevumu: parliecināties, vai pilsētā nav vēl kāds nams, kurā varētu saņemt dzīvokļus. Ja ne, tad...

Vakarā informācija bija rokā. Dzīvojamo namu celtniecības gada plāns izpildīts pirms termiņa. Visas jaunuzcēlās mājas jau apdzīvotas. Celtniecības kantoris nodarbosies vienīgi ar remon-tēšanu.

Izdirdējis pēdējo vārdu, klusais darīja zināmu ģeniālo ideju. (Taču mums tā paliks apslēpta līdz pat beigām.)

Astotā stāva īrnieki aizgādāja izjauktās gultas, ledusskapjus, galdus un citas mantas uz draugu un paziņu dzīvokļiem. Pēc tam, neatklājuši savu slepeno plānu, smaididami samaksāja dzīvokļu īri par mēnesi uz priekšu un devās kolektīvā tūrisma braucienā uz Karpatiem.

Pēc mēneša viņi atgriezās, paņēma pie draugiem atslātas mantas un devās uz to pašu namu. Visiem bija jautrs garastāvoklis.

Lifta durvis jau bija vaļā. Pirmie iekāpa ģeniālās idejas autors un cienījamāka vecuma vīri. Taču astotā stāva pogu atkaļ nevarēja nospiegt. Priecīgos smaidus zibenīgi nomainīja pārsteiguma grimases.

Piepeši nez no kurienes parādījās divi elektriķi un, pieklājīgi atvainojušies, ātri vien salaboja kaut kādu kontaktu. Darbodamies viņi paguva izstāstīt, ka citi strādnieki jau pārcēlušies uz nākamo objektu.

— Kādi strādnieki?

— Nu tie, kas te remontēja. Krāsotāji, galdnieki, mūrnieki, betonētāji...

— A!... — astotā stāva lemitnieki iesmējās un uzbrauca līdz savam stāvam, līdz savam astotajam stāvam!

— Es kukulus neņemu!
— Tas jau nav kukulis, tā ir pudele!

M. Ramanes zīm.

Mūsdienu dzīvoklis

Pirms dažām dienām paziņas mani ieludza uz garden party. Ja, es arī nezinu, kāpēc to sauc par garden party. Bet katra ziņā labi, ka tas nav faivokloks, jo neesen biju aizgājusi uz tādu faivokloku pie savas krustmales Pāvu iela un izrādījās, ka tā ir visparastākā divu dzejnieku izkaušanās. Kopš tās reizes no faivoklokiem vairošs cik spējama, taču pret garden party esmu noskaņota neitrāli, tapec aizgāju.

Paziņām šai party bija paredzēts atklāt savu jauno dzīvokli, ko bija projeklējis moderns mākslinieks, kas jau bija iekārtojies dzīvokļus Klopsēvičiem, Modračkiem un Puškaļskiem.

Priekšistabā namamāte mums pasniedza mīkstas čības un iedeva priekšmetu katalogus. Viņas vīrs, kas bija beidzīs īsus sagatavošanas kursus, uzņēmās lielas atnākušo viesu grupas vadību.

— Lūdzu, — viņš teica, — uzmanību, apmeklējumu sākam ar priekšistabu, kas, ka jūs to redzat, ir ieturela viengabalainības stilā. Pievērsiet uzmanību interesantajam sienu problēmas, es teiktu, tieši plakņu risinājumam.

— Mečik, — kāds nedroši pavaicāja, — vai te kaut kur nevaretu pakārt mēteļi?

— Nē, — ar cieņu atbildēja namatēvs, — mēteļi sabojātu sienu ideālās plaknes.

Apkrāvušies mēteļiem, paklausīgi iegājām nākošajā istabā.

— Šī ir guļamistaba, — Mečiks paskaidroja. — Viena siena traki moderna krāsā. Lūdzu, paskatieties, cik ideāli saskan topi ar otru sienu. Nekādu gultu, nekādu tahtu, nekā, pilnīgs lukšuns, tikai šur tur bļodās ziedi.

Slucinādami čības, no guļamistabas iegājām viesistabā.

— Diemžēl, — ar dziļu nožēlu teica namatēvs, — guļamistaba un viesistaba ir ļoti nemoderni vārdi, taču pagaidām tos paciešam, kamēr nav atradies kaut kas atbilstošāks.

Viesistaba namatēvs pakāvējās ilgāk, izskaidrodams mums, kā lietojama viena vai otra mēbele un priekšmets. Tapat viņš norāja kādu viesiņu, kas katrā ziņā gribēja apstēties uz sarkana pila krēslīņa.

— Tas sēdeklis, — namatēvs nobridināja, — ir dekoratīvs elements, kas iekomponēts istabas fona.

Apskatījām dekoratīvo elementu. Pēc tam vairs nevienam ne prātā nenāca apstēties pie sarkanās nierveida plāksnes, kas tikai atgādināja galdus, bet patiesībā, kā paskaidroja Mečiks, bija kompozīcijas daļa.

— Bet kur ir virtuve? Man ļoti gribas zināt, kā jūs to esat atrisinājuši, — bezkaunīgi pieglaimojās kāda tieva jaunava.

Mečiks nepatīkā saviebās.

— Lūdzu apskatīt katalogu, piekto lappusi, — viņš teica. — Neslapiniet pirkstus! Ko mēs tur redzam? Tas ir supermoderns robots. Viņš ir virtuves vietā.

Ar to apmeklējumu beidzām, jo vairāk istabu nebija, turklāt Mečiks paziņoja, ka jāizvēdina pēc mums telpas un jāsagatavojas nākošās viesu grupas uzņemšanai. Kad novilkām čības, radās mazliet mulķīgs stāvoklis, jo jutām, ka Mečikam, kā jau grupas vadītājam, kaut kas pienākas. Bet Mečiks pats visu nokārtoja: atgādinādams, ka dzeramnaudas ir brīvprātīgas, bet nolaides pienākas tikai bērniem skolas vecumā.

Pirms aiziešanas noķēru namamāti.

— Dārgā, — viņai pačukstēju, — es tā vēlētos kādreiz atnākt pie jums neoficiāli. Kur jūs dzīvojat?

— Vannas istabā, — viņa man atčukstēja, — tā ir pilnīgi tradicionāla. Protams, atnāc!

NEIZDEVIES BRAUCIENS

Francijā, Karselas pilsētā, netālu no Lionas, divdesmit gadu laikā nebija neviena ugunsgrēka. Pilsētas ugunsdzēsēju komanda, kas sastāvēja no 15 cilvēkiem, modri stāvēja sardzē, organizēja mācības un turēja savu inventāru pilnīgā gatavībā. Par teicamu darbu un dienestu pilsētas valde piešķīra visai komandai bezmaksas braucieni uz Samonu, kur notika ziemas sporta spēles. Tiklīdz ugunsdzēsēji aizbrauca, pēc stundas pilsētas valdes ēkā sākās ugunsgrēks. Vajadzēja izsaukt no kaimiņu pilsētas ugunsdzēsēju komandu. Bet, kad ugunsdzēsēji ieradās Karselā, no pilsētas valdes ēkas bija palikuši tikai pelni.

Pašportrets.

MALDA MUIŽULE

Ākadēmijā ir tāds
mazs šmirģelītis. Uz tā
viņa trinusi savu satiriski
spalvu. Lai sargās visas
tenku vāceles, blēži un
slīmestil!

— Es uzrakstīju kritisku
rakstu par direktoru.

— Ko, vai tad viņš jau ir
atcelts?

Jaunā pirts

Ši pirts nav parastā, tai tāla slava,
Jo otras tādas pirts nekur vairs nava.

Trīs gadus rakstījās un sarakstījās vīrl,
Gan tresls ar citiem tresliem, «snabs» ar «snabu»,
Daudz pirkti papīri un koppapīri,
Līdz beidzot nolemts: uzcelt pirti labu.

Trīs citus gadus skaņojās un sprieda,
Kur pirti labāk celt, kur viņai vieta,
Un papīrmapes tikai brieda, brieda,
Līdz beidzot tapa «celtniecības lieta».

Trīs gadi sekoja, kad pirti cēla,
Gan sienas mūrēja, gan lauza, kala,
Cits priekšnieks slavēja, cits nikni pēla,
Līdz aktu vāku grēdām nebij gala.

Nu pirts ir uzcelta, tik viena vaina:
Tai apmetums un grīdas jānomaina...

Un, kad nu padarīts viss būs, kā cerams,
Tad pasakiet, kurš pirmais būs tur perams?

— Paps teica, lai es savas
vēlēšanās ierakstot skur-
steni! ...

I. Melgaiļa zīm.

Klasīķis.

V. Zaķa zīm.

J. JUZEFS

Notikums ar dzīvokli

Nesen man piešķīra jaunu dzīvokli. Ar visām labierīcībām. Biju bezgala laimīgs un gaidīju viesus.

Pirmais ar sālsmaizi ieradās Beņķītis — kāds attāls paziņa.

— Slikli! — apskatījis jauno dzīvokli, viņš smagi nopūtās.

— Nenosargāsif

— Kam slikti? Ko nenosargāšu? — Beņķīša drūmais tonis mani uztrauca.

— Jauno dzīvokli.

— Dzīvokli? Kāpēc tas jāsargā? Man to piešķīra deputātu padome.

— Naivais! — Benķītis sarkastiski smīnēja. — Vai tu maz zini, ka to dzīvokli jau sen grib dabūt miesnieks Puķītis?

— Nezinu. Bet kāda tam nozīme? Piešķīra man! Lūk, orderisi!

— Orderisi?! — Benķīša smīns kļuva vēl iznīcinošāks. — Tam nav nekādas nozīmes. Tikko iziesi no mājām — Puķītis būs iekšā!

— Bet apžēlojies!... — man pierē kļuva mitra. — Tu taču aizmirsi, ka dzīvokļa atslēga ir tikai man.

— Neesi jocīgs!... Tavas durvis ar saliektu naglu atslēgs katrs puika, kur nu vēl miesnieks Puķītis...

— Ja patvarīgi ielauzīsies, milicija izmetīs!

— Muļķības! Ja cilvēks iegājis dzīvokli un iekrāmējis tur kaut vienu putnu būrīti, viņu pats velns neizdzīs. To es zinu... — no teica Benķītis un sirsniģi atsveicinājās.

Tikko paziņa bija prom, palūdzu kaimiņus pieskatīt dzīvokli un steidzīgi devos uz veikalu pēc patentatslēgas.

Kad pāris kilogramus smagais mehānisms bija pierikots pie durvīm, uzelpoju vieglāk.

Nākamajā dienā Benķītis mani atkal apciemoja.

— Slikti! — nopētījis logus, viņš konstatēja. — Otrais stāvs...

— Tas jau tieši labi... — mēģināju turēties pretī. — Lidz logam gandrīz četri metri!

— Kas tas ir — četri metri... Nieks! Vai tu zini, kāds ir pazīstamā kārtslēcēja Kociņa rezultāts?

— Nē. Bet kāds te sakars ar Kociņu?

— Vistiešākais! Arī Kociņš cerēja uz šo dzīvokli! Un tas puisis lec 4 metrus un 20 centimetrus! Saproti! Viņš savā dzīvoklī ieleks ar visām mantām un ģimeni!

Kad Benķītis aizgāja, izsaucu meistarū un palūdzu pierīkot logiem režģus.

— Un tomēr slikti! — apciemojās mani vēlreiz, Benķītis grozīja galvu. — Iekšējā siena pārāk plāna...

— Vai tad arī no turienes draud briesmas? — drebēdams ļautāju.

— Vislielākās! Aiz sienas ir boksera Kapiņa istaba. Bet viņš jau no bērnības sapņoja par šo dzīvokli...

Līdz ar to mans miers bija zaudēts galīgi. Vismaz trīs reizes dienā skrēju no darba pārbaudīt, vai dzīvokli kāds nav ielauzies. Naktis murgoju. Sapņos mani žņaudza miesnieks Puķītis, dūra kārtslēcejs Kociņš un sīta bokseris Kapiņš. Nomocijies veselū nedēļu, aizskrēju pie Benķīša un lūdzu padomu.

Armins Lejiņš

Domas lidojums

* Pietrūka drosmes, un domas lidojums pēdējā mirkli tika atlikts.

* Domas lidojumu atlika tik daudz reižu, ka nebija ne mazāko cerību, ka tas vispār kādreiz notiks.

* Mērķis bija sasniedzams ar roku, taču doma tik augstu nepacēlās.

* Cik daudz spārnotu domu lido garām mērķim!

Jāzepe Osmanis

VIENKĀRŠS IEMESLS

Ļoti nopietns vakars.

Referāts. Tēma svarīga.

(Atpūtas veids pēc darba garīga.)

Visi saūkstas, smejas.

Kāds tam ar vakaru sakars?

Visi gaida

Dejas!

Kosmiskā stāstiņš

Sestdienas vakarā raķete uz Mēnesi bija pārpildīta līdz pēdējai iespējai. Grupa jaunu cilvēku aizņēma visas sēdvietas. Vecs tēvocis sevi mierināja ar atbilstošām domām: «Pagaidiet tikai! Kad jūs sasniegsit manu vecumu, tad raķešu tehnika būs jau tiktāl attīstījusies, ka dabūsit stāvēt kājās ne vien līdz Mēnesim, bet pat līdz Sīriusam!»

A. Irmis

«Biedru tiesa.»

G. Cīliša zīm.

Kultūras pasākumi ar degvīnu

1. DEJAS.

Riko kādā rajona kultūras namā trešdienās, sestdienās un svētdienās. Spēlē muzikanti, ko afišās sauc par estrādes orķestri. Par orķestri tāpēc, ka spēlē, bet par estrādes laikam tāpēc, ka spēlē uz skatuves un spēlēdami šad tad izkļiedz nesaprotamas skaņas. (Tas nozīmē, ka viņi dzied svešvalodā, kuru neviens nesaprot.)

Dejotāji drīkst būt pilnāki nekā muzikanti. Ja kāds nav spējis piedzerties pirms ierašanās kultūras namā, to var izdarīt kultūras nama bufetē. Zālē drīkst arī smēķēt.

Ieejas maksa uz dejām — 40 kapeikas. Par degvīnu jāmaksā atsevišķi.

Starpbrīžos atrakcijas. Jāatbild uz jautājumu, kas ir sarakstījis «Jevgeņiju Oņeginu». Tas, kurš visskaļāk izkļiedz vārdu «Puškīns», dabū brīvbilieti vēl uz vienu šādu vakaru. Kas kļiedz «Mašeks» — nedabū.

Pirmdienās, otrdienās, ceturtdienās un piektdienās kultūras nams slēgts. Pirmdien un otrdien jātira telpas pēc sestdienas un svētdienas sarīkojumiem, bet ceturtdien un piektdien — pēc trešdienas sarīkojuma.

2. JAUNATNES ATPŪTAS VAKARS.

Notiek kādā Rīgas klubā ceturtdienās, sestdienās un svētdienās. Bufetes nav, tāpēc degvīns jāņem līdz. Spēlē džesa orķestris «Zilie ceriņi». Orķestris tāpēc, ka spēlē, bet džesa tāpēc, ka Rīgā.

Dejot nav jāprot, bet jāprot grūstīties, jo citādi nostāties uz abām kājām cilvēkam nav iespējams.

Atrakcijas ar vālitēm. Vienam, kurš visvairāk ledzēris un tāpēc drošāks, aizsien acis, liek trīs soļus paiet uz priekšu, apgriezies un atrast vālitī.

Ieejas maksa — 80 kapeikas.

3. ZILĀ UGUNTIŅA.

Samērā jauns sarikojuma veids: ānabīm virsū uzdzer melnu kaliju. Vēlāk dzer tāpat bez kalijas. Spēlē un dejo tāpat kā iepriekšējos sarikojumos. Piedzeras tāpat kā parastā vakarā, tikai uz zilo uguntiņu ieeja ar ielūgumiem.

4. TIKSĀNĀS AR JAUNAJIEM DZEJNIEKIEM.

Pirms dzeršanas katram jaunajam dzejniekam auditorijas priekšā jānolasa vismaz viens no trim viņa publicētajiem dzejoļiem. Ja klausītāji neprotē, var nolasīt arī visus trīs. Pēc trim dzejoļiem klausītāji jau ir noguruši, tāpēc, lai aizdzitu miegu, sākas dejas.

Dzejnieki kopā ar kultūras nama darbiniekiem aiziet kaut kur blakus telpās uz radošām pārrunām. Pārrunas notiek par kultūras pasākumiem paredzētajiem līdzekļiem. Dejas beidzas ap pulksten vieniem naktī, bet tikšanās ar dzejniekiem daudz vēlāk.

5. EKSKURSIJA.

Ekskursija ir ļoti savdabīgs dzeršanas veids, jo ļoti daudz jādzer autobusā un bieži vien pat bez glāzītēm. Visi nedrīkst piedzerties, jo dažiem ir jāredz ekskursijas objekts un jāatceras ceļš uz mājām.

Visi šie pasākumi pilnīgi derīgi atskaitēm.

Pasākumus sistematizējis S. Antons.

Kļūdas labojums. Pasākumu organizētāju vainas dēļ virsrakstā ieviesusies kļūda: vārds «kultūras» ir lieks. Tātad pareizi jālasa: «Pasākumi ar degvīnu.»

Red.

Pasaules raibumi

TIKAI PASDARBNIEKIEM

Divi ASV Viskonsinas štata Berlingtonas pilsētas žurnālisti ir noorganizējuši starptautisku «Melotāju klubu». Tagad šajā organizācijā ir vairāki tūkstoši biedru. Ja vēlies iekļūt šajā klubā un līdz ar to iegūt kvalificēta meļa nosaukumu, nepieciešams kluba zūriņas komisijai iesniegt melus, kas būtu ļoti līdzīgi patiesībai. Politiskos darbiniekus klubā neuzņem, jo kluba vadība ir paziņojusi, ka klubs apvieno tikai pašdarbniekus, bet ne profesionālos meļus.

PEĻU SLAUCEJS

Vienīgais cilvēks pasaulē, kas nodarbojas ar peļu slaukšanu, ir Ņujorkas iedzīvotājs Entons Semjuels. Kāda no medicīniskām iestādēm peļu pienu izmanto vēža slimības pētišanai. Piecpadsmiit gadu laikā Semjuels no 2000 peļēm ir izslaucis 32 litrus peļu piena. Vienas peles slaukšana ilgst 20 minūtes.

— *Apsveicu ar simtdvadesmitpiecišiem!*

E. Ozoliņa zīm.

MĀKSLINIEKI

ERIKS OŠS

Viņš ir tas pats, ko bieži piemin televīzijā. Ja dzīvnieku pasauli būtu radījis Ošs, velns no smiekliem nejaudātu ļaunu darīt. Šī vīra priekšā neizliecies — viņš redz tavas vājības.

Pašportrets.

— Ko tad tu tā nobijies? Pats taču atskaitē rakstīji, ka mežā vairs neviena vilka neesot...

ŠEFĪBAS KĀRTA

— Es esmu brigadieris. — Justins Bimbirulis lūlīgi atdalījās no smēķētāju bariņa un, neuzticīgi palūkojies uz pienācēju, izmeta izaicinošu pretjautājumu: — A kas tu tāds būsi?

— Es? Meikuls Raudive — rūpkombināta mehāniskā ceha meistars, — svešais, stādīdamies priekša, pastiepa garu, šļauganu roku.

— Ak tā. Kāds vējš tevi šurp atpūlis?

— Mūsu uzņēmumam uzdoša šefība par jūsu kolhozu. Tāpēc esmu atkomandēts iepazīties, kā jums te iet, — piesērējusi balss turpināja.

— Pie mums iet viss uz goda! No atpalciešiem, paldies dievam, neatpaliekam.

— Varbūt nepieciešama kāda palīdzība?

— Palīdzība? — Justins Bimbirulis iedarbināja smadzeņu mehānismu. Šefības uzņēmuma pārstāvi durstīja šauras acītes. Tad, izkūsdams platā, labvēlīgā smaidā, viņš zīmīgi pamirkšķināja — Neskādētu...

— Nu ko... atsūtīt jums kādu lektoru? — Meikuls Raudive piesolīja.

— Ta nē! — brigadieris pasmiedamies atvēza ar roku.

— Varbūt palīdzēt uzskatāmās aģitācijas noformēšanā?

— Nav īstais laiks. Kad visu novāksim un nokūlsim, tad runāsim par aģitāciju.

— Bet ja ierodas pilna mašina ar talciniekiem?

— Talciniekus vajadzēja sūtīt tad, kad bija silts un dienas garākaš. Kad mūsējie vairāk pa tirgiem un baznīcām braukāja. A tagad jūs te vairāk apēdisiet nekā pastrādāsiet.

— Bet ko tad isti jūs no mums gribētu?

Brigadieris satvēra Raudivi aiz rokas un aizvilka no kartupeļu stirpas tālāk.

— Tu teici, ka strādā tajā mehāniskajā. Tad nu vienā lietā kā šefs tu gan spētu izpalīdzēt. Zini, hik... — un pārējo jau kā lielu noslēpumu Justins svepsteja Raudives ausī. Tikai, kad no tās

alrāvās, viņa balss atguva sākotnējo skaļuma pakāpi. — To visu jūs tur kaul kā noformēsiet. Bet mēs savukārt parādā nepaliksīm.

Ceļa meistara seja izpluda plata smaida.

— Labs ir! Labs ir, ho-ho-ho!

— He-he-he!...

— Ho-ho-ho!...

— Bet vajadzētu pēc iespējas ātrāk. — brigadieris kļuva lietišks.

— Bus! — šefības uzņēmuma pārstāvis apzvērēja.

— Tad sīt!

Un Meikuls Raudive Justina Bimbiruļa sauējā cirta lādu plikšķi, ka pedejaissasukstijās vien.

Nepagāja ne nedēļa, kad vienu vakaru brigadiera mājas pagalmā iebrauca lielais «Zils». No kabīnes izlēca Raudive.

— Savu vīra vārdu esmu iurējis, — atradis Justinu jau gultā, viņš uzbuknēja lo augšā. — Noriskeju, velns parāvis! Noformēju ka mehānisko topu dzirdināšanas iekārtu.

Brigadieris aši izberzēja acis, izsteidzās ārā un ar neparastu veiklību ielrausās mašīnas kraves kastē. Tur zem veca brezenta zvitņēja no divām daļām salodeta metala muca četru spaiņu tilpuma, ozolkoka kubuliņš, kurā nograbeja liela spirāle ar cauru vīdu. No lupatu segas lēveriem vel izvēlās vairākas dažādu izmēru caurules ar aizliektiem galiem...

— Oho! — Justinam Bimbirulim aizrāvās elpa. — Pilns komplekts! Smatks fabrika darbs!

— Sefi jau neies brāķi iesmērēt! — Raudive lepni sasprauda rokas sānos.

— Es, bral, toreiz kā paskatījos uz tevi, uzreiz nopratu, ka mes esam vienas mātes bērni. Tev arī deguns tads pasarkans. Mes varam atrast kopēju valodu... Bet nu vienreiz gan tā svelbiņa pīles tīra, dzidra, bez piedeguma, he-he-he... — brigadieris ar mēles galiņu tiksmi pārbrauca pār lupu.

— Ho-ho-ho!

Iekams celt āra atvestās mantas, piesardzības instinkts lika parlaist skalienu pa labi un pa kreisi.

— Brauc uz ešli, neprasa! — pekšņi Bimbirulis nejaukā balsi iebrecās. — Es ar tevi vairāk neielaižos! Ja gribi zināt, es tevi

pat nepazīstu! No kurienes tu tāds uzradies?! — vienā mirkli viņš atradās zemē un tramīgs midijās, kur sprukt.

— Kas tev lēcies? Ķerts vai?

Taču lūlīt Meikuls Raudīve saprata visu. Tuvojās vēl kāda cita mašīna — tumši zila, slēgta, pēc forniņas drusciņ atgadināja karieti. Gar sānu tai zibēja plata, sarkana sviitra.

—Lir-lir-lir-lir-lirika... :

U. Mežavilka zīm.

Pasaules raibumi

LAI MODINA LIELGABALA SĀVIENS

Kāda Itālijas pulksteņu ražošanas firma sākusi izgatavot modinātajus pulksteņus, kas domāti cilvēkiem, kuriem ciešs miegs. Sakuma pulkstenis modina ar parastu zvanu, tad iedarbina skaņu plati, kurā ieskaņoti automašīnu sirēnu kaučieni, modernā deju mūzika, suņu riešana un beidzot — lielgabala šāviens.

KOLEKCIONĀRU VILTĪBA

Pagājušā gadsimta beigās divi krāpnieki kādā populārā angļu laikrakstā ievietoja šādu sludinājumu:

«Divdesmit gadus veca meitene, kurai pūrā divi miljoni dolāru, nopietnā precību nolūkā vēlas iepazīties ar godīgu jaunu cilvēku.»

No visas pasaules malām atsaucās vairāk nekā 30.000 jaunu cilvēku. Tādējādi sludinājuma autori ieguva ļoti lielu pastmarku kolekciju.

IESPAIDĪGA MŪZIKA

Londonas operas bufeles īpašnieks ir rūpīgi izpētījis, ko visvairāk klausītāji pieprasa pēc klasiskās mūzikas koncertiem, pēc modernās mūzikas koncertiem un pēc dažāda cita veida koncertiem.

Interesanti, ka visvairāk reibinošos dzērienus patērē pēc tam, kad operā tiek atskaņoti formalistiski sacerējumi. Pēc klasiskās mūzikas koncertiem alkoholisko dzērienu pieprasījuma nav itin nekāda.

ARI REKORDS

Derbijas pilsētas (Anglija) tehniskās augstskolas studenti sašniedza jaunu «rekordu». Viņiem izdevās 14 minūšu laikā sadauzīt klavieres tik sikos gabaliņos, ka lielākais no tiem bija tikai 20 cm diametrā. Iepriekšējais «rekords» piederēja Mančēstras studentiem, kuriem bija izdevies sadauzīt klavieres 32 minūšu laikā.

— Milā, kā lai es tev atzistos mīlestībā — neviens koka vairs nav brīva.

Bez vārdiem.

Bez vārdiem.

Armins Lejiņš

VIRRAKSTI UN APAKSVIRRAKSTI

- * «Autobiografiski stāsti.» (Odas prozā.)
- * «Kādas sirds dienasgrāmata.» (Piedzīvojumu romāns.)
- * «Mani laikabiedri.» (Kritiski apcerējumi.)
- * «Kino un mūsdienas.» (Optiska traģēdija.)

AUTOMATIZĀCIJA

Mazāk cilvēki lej sviedrus, —
Tehnika tiem talkā nāk,
Automāti — labi biedri,
Darbu aši paveikt māk.

Autobusā braukt ja patīk,
«Kasleri» no skārda būs,
Soferis vēl uzliks plati:
«Naudu pasniedziet, tur jūst»

Braucējs skops un never maku:
Automātu neatzīst.
Ko lai ticīgajam saku?
Kontrolieris, diemžēl, īsts.

Reizēm automāti gadās
(Nevaru es aizmirst tos),
Kad no naudas jāatvadās,
Nesaņemot it neko.

Tomēr tehnika pat slaistam
Miļa ir, ja mundrs prāts, —
Nomodā un sapņos saista
Vina automāts.

TĀ ESOT GADĪJIES

Kāds no Šova draugiem, ieradies pie tā viesos Hārfordšīrā, jautāja, kāpēc viņš tieši šo vietu izraudzījies pastāvīgai dzīvei. Šovs aizveda savu draugu uz vielojo kapsētu un parādīja kādu kapa pieminekli. Uz tā bija rakstīts:

«Šeit atdusas Džena Eberleja, dzimusi 1805. g., mirusi 1895. g. Išs bija viņas mūžs.»

— Te vajag būt veselīgam klimatam, — teica Šovs.

Kādreiz Bernardam Šovam jautāja, kāpēc viņš ēdot klusē un nepiedalās diskusijā.

— Man nepatīk diskusijas ēšanas laikā, — atbildēja Šovs, — jo tajās uzvar tas, kuram ir vismazākā ēstgriba.

Kā Vilbalds Rūķītis sakīlidojās ar Arčibaldu Pūķīti

Tādus draugus kā kopsaimniecības «Asni» priekšsēdētāju Vilbaldu Rūķīti un viņa amata brāli no kolhoza «Vārpa» — Arčibaldu Pūķīti — visā rajonā varēja kaut dienas vidū ar sveci meklēt. Sai draudzībai, kā viņi paši smējās, ne uguns spēja kaitēt, ne udens. Pat gluži otrādi — mazā, dzelmainā Raudupīte, kas šķīra abus kolhozus, vēl vairāk sekmēja šo divvienību, jo abi draugi bija kaislīgi makšķernieki.

Bieži vien, saulei lecot vai rietot, abus kolhozu vadītājus varēja redzēt ar kātiem koernot upmalā. Atvarīna vienā malā — mazo, plecigo Rūķīti, otrā — izstīdzējušo, briļļaino Pūķīti.

Abi sēž, uzsmēķē. Bridi pa bridim izvelk pa lidakai vai asarim un izmet pa vārdam par kārtējiem darbiem.

Bet tad kādu dienu pie iemiņotā Raudupītes atvara nemanīja nevienu makšķernieku...

Bija paklidusi vēsts, ka Raudupes vidusskolas visa vienpadsmitā klase, 22 dūšīgi jauni puisi un meitenes, nolēmuši pēc skolas beigšanas doties talkā kolhozniekiem. Rūķītis tajā pašā dienā žigli vien aizmetās pāri upītei uz skolu. Varat iedomāties Rūķīša pārsteigumu, kad tur priekšā direktora kabinetā viņš ieraudzīja jau sēžam savu draugu.

— Paklausies, — Rūķītis ierunājās, — man taču viņi vairāk vajadzīgi! Tev pašam ir daudz jauniešu.

— Bet tev ir divas rajona labākās slaucējas, — vienā mierā atbildēja Pūķītis, — un man tikai viena.

— Esi taču cilvēks! — «Asnu» priekšsēdētājs neatlaidās. — Tik vien man ir to jauno...

— Bet pie manis viņiem būs labāk, — nepiekāpās Pūķītis.

Abi izšķirās, neko nenorunājuši. Arī skolas direktors ar atbildi nesteidzās.

— Gan jau redzēsīm... — viņš izvairīgi pateica.
— Lai izlemj jaunieši paši.

Rūķītis bija līdz sirds dziļumiem sarugtināts par drauga neiejutību un cietsirdību. Pūķītis bija nikns, ka nebija izdevies vienoties ar skolas vadību Rūķiša klat-butnes dēļ.

Pie Raudupītes atvairīja kādu laiku nesēdēja neviens. Bija sākusies klusa, bet sīva cīņa.

Skolā paklusām ieradās «Asnu» rēķinvedis un pačukstēja vienpadsmitās klases audzinātājam un klases vecākaļam, ka Rūķītis jau devis pavēli kolhoza valdes ēkā ierīkot skolēniem kopmītni, bet priekšsēdētāja kabinetā uzstādīt televizoru un pārvietot no kluba lielās klavīeres.

«Vārpas» brigadieris pa to laiku upmalā vīzināja zēnus uz sava jaunā motorollera un kārdināja ar alu, kas jau esot iesprostots mucīnā.

Tā tas turpinājās kādu nedēļu. 11. klase sīki jo sīki iepazinās ar abu kolhozu dzīvi, noklausījās vispārnotākos solījumus. Viss rajons vēroja, kā beigsies šī divu kolhozu cīņa.

... Un tad kā par brīnumu Raudupītes krastos atkal sēdēja abi draugi. Klusi un mierīgi viņi vilka lidakas, sārīspurus asarus, bet par nesenajām domstarpībām nerunāja ne vārda. Visa vienpadsmitā klase pilnā sastāvā bija aizbraukusi uz pašu atpalikušāko rajona saimniecību «Zelmenis», kur nebija ne klavīeru, ne motorollera un pat neviena televizora.

E. Rusmaņa zīm.

EDGARS OZOLIŅŠ

Vīrs ar vienu netikumu: šad tad pazūd Ķekavas virzienā. Ja varētu, «Dadzis» viņu noķertu un neizlaistu vairs no redakcijas — lai zīmē viņiem par prieku. Bet varbūt to ķērāju ir par daudz?

Bez vārdiem.

HUGO DIEGA DIVU DIENU BILANCE

Ķēdējumā 19. jūl.

Dzīvniekdiēn. svin. sarīkoš (20 pers.)

Eclamie!

①	6 kuk. mais	(ā-12)	- 72
②	200 gr. margarīns		- 35
③	500 gr. plaušu des		- 25
④	300 gr. kita des		- 30
⑤	zivju kollec. bundži.		- 40
⑥	Jauvais sierinās 1 gabl.		- 09
			<u>kopā 18.11</u>

Areranie

⑦	1 kortelič "Pipariņrūnt."		1.39
⑧	1 pud. alks		- 35
⑨	1 pud. limonād.		- 22
			<u>kopā 1.61</u>

Ķārējais

⑩	Sviiz. - matuš un 1 bārd		- 80
	ūss izdzīt pēc blatt.		- 53
			<u>kopā 1.33</u>
			<u>navis. kopā 56.05</u>

Jenākumi 19 jūl.

①	1 gabl. Sīks glāzn. ar lāciem	4 1	- 2.60
	xelta rāmi		
②	Jāzūc. sien. tep ar ball gult		- 5.00
③	grām. "Idioc"		- 1.13
④	Mells karkis (cuncis) ar gar		
	vill	apm	7.00
⑤	ūsse pomād 3 gab. (import)		- 6.00
⑥	1 pud. odesk.		
	"Karmen"		- 0.60
⑦	Tauriņu keram.		- 0.59
⑧	trīs papīr. kalas		- 1.50
⑨	trīs leļkojs		
	ar sarknēm (bez pod.)		- 45
⑩	6 gab. kristall stipēt. (dzelten.)		
	glāz. no plastmass		- 3.00
⑪	1 izmāb. smuka balerīna		
	no farfora		- 3.50
⑫	1 gab. marmor špārkasse		
	- papgails		- 1.00
⑬	Vienc dzintar muncēstuks		- 0.30
⑭	Divs gabl. kurpiņozs (import) no orlon.		- 4.00
⑮	20 gab. šnabi		- 52.40
			<u>kopā 97.12</u>

<u>Īrdevumi 20 jūl.</u>		3 5 3
①	3 loza ruc iestīkl	- 3,00
②	4 krēsl izlab kājas	- 2,00
③	jauna galda kāja	- 3,00
④	gla priestu lustrai 3 jauni tēleņi	- 3,60
⑤	palmai jauns poci	2,50
⑥	priekš kaimiņiem par 3 alus un 3 ūnaba glāze	- 1,80
⑦	klozetam jauns ūdens noraujamais	- 1,75
⑧	durožu klinķis	- 2,00
⑨	skapa durēm enges	- 0,65
⑩	gardam galdamc uzvalks, slīps un neil krēsl kīm tīr	- 5,82
⑪	magnetofons uz kap rem.	10,00
⑫	pulkst kap remonc jauna federe ciera bumbas un stīkls	8,00
⑬	3 pac marles leņķoplasts un 1 gabl pudl jocs	1,10
⑭	pudl kefirs	0,28
⑮	koštelic un 1 pudl als	1,72
⑯	2 pac Analgīns	- 0,64
kopā		<u>47,86</u>

Jenākumi 20. jūl.

①	20 tukšas šnaba un 1 limon. pud.	54
2.52
②	1 tukšs kortelič.	0.09
③	1 nārs galoss (vīr) stipri valkātās	0.90
④	1 siev nand mac (tukšs)	1.50
⑤	1 vīr pass un Ķūla Mūl vārd ^{ke vīrā neizspiedis}	1.50
⑥	3 vīr plastmas šlips (valkāt.)	1.50
⑦	7 mat ķemles (smukas)	2.10
⑧	3 duči siev mat adat.	0.24
⑨	1 vīr ādas kurpj. xole 46 num.
(stipri valk.)	0.90
⑩	1 gabl siev. brils bez stikl.	1.85
⑪	1 gabl ģitars ar rozā bant
(stipri abdaurz.) - ģitārs
bant.	5.00
0.25
⑫	Palik neapēst. 4. xux mais.	0.48
	90 gr. margrīns	0.12
⑬	Pecis sadragāts "Spīdolas"
(priekš utiļ.) d. 5 kop.	0.25
	kop.	<u>21.77</u>
18.70

BILANCI PARBAUDIJA M. RAMANE

— Bet, ja nu tas izrādītos lidojošais paklājs, ori tad tu to negribētu?

— Kur nu lidojošais! Ja tas būtu lidojošais, sen būtu izlidojis par bezgaumību...

U. Mežavilka zīm.

— Uz ko tad tā gatavojies?
— Gribu gaili pakritizēt — viņš neļauj man gulēt.

G. Čiliša zīm.

Dumjš joks

Zolondkevičs bija mazliet neapņēsts, tāpēc darba biedri viņu bieži izjokoja. Taču sava tuvāka izsmiešana nebūt nav ta labākā izprieca, un galu galā tas viss heidzās slikti.

Reiz Zolondkeviča kolēģi izdomāja īpaši dumju joku. Proti, viņi paziņoja savam upurim, ka uzņēmuma vadība — tas esot kļuvis zināms no slepeniem, bet pilnīgi drošiem avotiem — viņu par sevišķiem nopelniem teikusi ceļojumam apkārt zemeslodei pašu mākslīgajā zemes pavadoņi.

Grūti iedomāties, kādu iespaidu tas atstāja uz Zolondkeviču. Viņš nepanesa pat braukšanu karuseli, krēsls ar ritenītiem viņam jau likās īsta moku vieta.

— Tātad man jākļūst par kosmonautu? — Zolondkevičs bēdājās. — Es taču nepārdzivošu pat ceturtdaļu apgrieziena...

Bet kolēģi bažījās:

— Kaut tikai Zolondkevičs mums nesagādātu kuunu tur, orbitā!

Aiz bēdām Zolondkevičs acīm redzami novājēja, aprēķinos pielaida kļūdas un vispār

izturejās kā jēgu zaudējis. Līdz heidzot kādu dienu ieradās darba piedzēries.

Kantora priekšnieks ar izbrīnu paskatījās uz viņu un vaicāja:

— Ko tad jūs tā streipojat starp rakstāmgaldiem, pan Zolondkevič?

Bet viņš:

— Man patik ieraul no rīta kādu pusstopiņu lielākas dušas deļ. Tad man labāk veicus darbs.

— Nu, nu, nu... — priekšnieks tik vien sacīja.

Nākošajā dienā kļuva zināms, ka Zolondkevičs piekāvīs sievu, kas viņu pieķērusi kādā aizdomīgā romānīnā. Pats Zolondkevičs šai sakarā paskaidroja:

— Es jums teikšu: tāds šukšis... Kas man tur ar sievu? Nu sudevu viņai mazliet ar cirvja pieti.

Visi brīnījās, bet tad sākas vēl divvainākas lietas. Zolondkevičs, saticis gaiteni direktoru, nedeva viņam ceļu, bet aizliku priekšā kāju. Kad ieradās komisija no augstāk stāvošas testādes, Zolondkevičs grozījās tās tuvumā un it kā pats pie sevis gurdeju:

— Ko esmu nozadzis, to esmu nozadzis...

Vai viņš tiešam kaut ko bija nozadzis, nav zināms. Talties neapstrīdams jākais ir tas, ka, nokēris gaiteni kādu apmeklētāju,

viņš to turēja aiz svārku atlokiem un bjāva pilnā rihlē:

— Dod šurp kukuli, blēdi!

Dod šurp kukuli!

Protams, pēc šādiem nolikumiem Zolondkeviča atbrivošana no darba kļuva neizbēgama. Bet, saņēmis papīru, ka viņš ir atlaists, Zolondkevičs ar

viltīgu izteiksmi sejā čukstēja kolēģiem:

— Nu redzat! Ar tādu reputāciju mani vairs nevar ieteikt par kosmonautu!

Tad Zolondkeviča darba biedri saprata, ka viņi ir paršāvuši pari sviltrai, un viņiem bija kauns par šo dumjo joku.

VIKTORS LIVZEMNIEKS

Rīts, vakars, rīts...

Rīts, vakars, rīts...

No mājām līdz tirgum,

No tirgus līdz mājām.

Rīts, vakars, rīts...

Klusas gaudas,

Klusi prieki,

Sapņi silti kā cepeškrāsns,

Laipe pēc virtuves smaržo.

Slinki savetkas lūpas:

— Kongo? Al Kur ta?

Vārslās sprigani mute:

— Kaimiņš vakar...

— Nu, nu...

Rīts, vakars, rīts.

Klačas par desmit.

Pasaules troksnis,

Kaķim ja uzmin uz astes.

Dzīve kā zāva —

No mājām līdz tirgum

Un atkal no tirgus līdz mājām.

Rīts, vakars, rīts...

Un mūžam tiek aizmirsts,

Ka jānopērk sāls.

Dzīvei, cilvēk, vajaga sāls.

POĻU RAKSTNIEKA JULIANA TUVIMA AFORISMI

Radio ir lielisks izgudrojums — viena rokas kustība un neko vairs nedzirdi.

* * *

Starpība starp kamieli un cilvēku: kamielis var veselu nedeļu strādāt un iztikt bez dzeršanas, cilvēks — visu nodēļu dzert un nestrādāt.

* * *

Pasaki cilvēkam, ka debesis ir 97.830.112.456.998 zvaigžņu, un viņš nolices. Bet uzraksti: «Uzmanīgi, krāsots!» un viņš noteikti pabakstīs ar pirkstu un, prolams, nosmērēsies.

* * *

Egoists ir cilvēks, kas par sevi rūpejas vairāk nekā par mani.

ANĢĻU HUMORS

Piedzēries virietis iekūlās frizētavā un pieprasīja, lai viņam apgriez matus.

— Vispirms jums bus jānoņem cepure, — teica frizieris.

— Piedodiet, — teica piedērušais, — nemaz nepamanīju, ka te ir arī dāmas...

Pašportrets.

MIRDZA RAMANE

Hugo Diega «mamma». Adoptējusi viņu no ielas. Kamēr šis zeņķis nebeigs ālēties, sabiedrība viņa «mātei» maksās alimentus (honorāru veidā).

— Es šovakar eju uz «Min-hauzena precībām». Vai tu negribi nākt līdzī?

— Kaut kā neērti — neesmu ielūgts.

— Puisīt, vai tu nezini — es
esmu pirmais vai pēdējais?

I. Melgaiļa zīm.

A. SKAILIS

Gājiens ar zirdziņu

Mani draugi bija norūpējušies.

— Mēs gribam tevi bridināt! — viņi
smagi nopūtās. — Kritiķis Ķērkums gatavo-
jas referēt par tavu poēmu «Mēness rasa».

— Lai referēt

Draugi saskatījās.

— Vai tu, muļķiti, neapjēdz, ko tas no-
zīmē? Ķērkums ir principiāls kritiķis, viņš
pateiks skaidri un gaiši — «Mēness rasu»
tu vari uzpilināt kaķim uz astes!

Naidīgi noskaņotas personas man aiz mu-
guras čukstēja:

— Skatieties, tas lepnais ir dzejnieks Tukšķis! Drīz par viņa poēmu referēs kritiķis Ķērkums, un pēc tam jūs Tukšķi vairs nepazīsiet — viņam būs zudusi ēstgriba, viņš staigās bāls un panīcis, naktīs negulēs...

Citi manā klātbūtnē demonstratīvi cildināja Ķērkuma lielo erudīciju un pieredzi.

— Tas ir vīrs, kas nebaidās ne velna. Ja literārs sacerējums ir vājš un neizdevies, viņš tā arī pasaka, lai autors lec kaut vai no ādas ārā.

Un atkal sekoja aizrādījumi par ēstgribas zaudēšanu, bālumu un bezmiega naktīm.

Jo tuvāk nāca referāta laiks, jo interese par manu gaidāmo pazudināšanu kāpa arvien augstāk. Prātīgi viri sprieda, ka Ķērkuma uzstāšanās kļūšot par pagrieziena punktu dzejas kritikā.

— Cik ilgi tā var vilkties, — skanēja gudras balss, — visi saprot, ka daža laba literāta talants ir tuvu absolūtai nullei, bet, atklāti runāt negrib. Grābstās kā pa aptieku — šis tas darbos esot labs, šis tas esot slikts, tratatā, un tā bez gala.

Atradās labsirdīgas dvēscies, kas man ieteica pārkvalificēties par grāmatvedi.

— Nu ko tu ar to dzejošanu mokies? Neiet taču tev, draudzīn, neiet... Nāc pie mums, mēs tevi iedidīsim skaitīšanā ar kauliņiem, gan tu redzēsi, cik tā ir vienkārša lieta. Un, galvenais, nebūs no Ķērkuma jābaidās...

Es negāju pārkvalificēties par grāmatvedi. Arī medicīniski noskaņotu cilvēku padomiem neklausīju.

— Kā nu pats zini, — padomdevēji raustīja plecus, — bet, ja pēc bargas kritikas tev uzbruks ēstgribas trūkums, tad neaizmirsti rūgtos pilienus; bālumu vislabāk ārstē ar rutkiem un, kas attiecas uz bezmiegu, to

izdakterēsi, dzerdams vīgriezēs, kumelītes un baldriānus!

... Dienu pirms referāta piezvanīju kritiķim:

— Cienījamais b. Ķērkum, te runā dzejnieks Tukšķis!

— Klausos! — skanēja vēsa balss.

— Esmu dzirdējis, ka jūs rīt referēšot par manu poēmu «Mēness rasa».

— Tas atbilst patiesībai! — Ķērkuma tonis kļuva pavisam salts. — Kā parasti, es runāšu atklāti un principiāli. Negribu liekuļot, tāpēc jau iepriekš varu jums pasacīt — pēc manas pārlicības «Mēness rasa» uzrakstīta neticami zemā līmenī!

— O, es cienu principiālu kritiku! Cerams, ka jūs savā referātā neaizmirsīsiet apskatīt arī laikmetīgas problēmas, kas ietvertas «Mēness rasā».

— Ko, ko?

— Biedri Ķērkum, arī es runāšu pilnīgi atklāti: kļīst valodas, ka jūs pēdejā laikā izvairīties analizēt laikmetīgas problēmas literāros darbos?! Tātad uz redzēšanos rīt!

Es mierīgi pakāru klausuli.

Nākošajā dienā referāts nenotika. Tas nenotika arī pēc nedēļas. Kritiķis Ķērkums ir pazaudējis ēstgribu, viņš izskatās bāls, naktis neguļ un drudzaini meklē «Mēness rasā» laikmetīgas problēmas.

Starp mums runājot, viņš ilgi vēl meklēs, jo manā poēmā tādu problēmu nemaz nav.

Sen nebiju redzējis savu veco paziņu Kātiņu. Tāds labs, miermīlīgs cilvēks, par kuru man saglabājušās visgaišākās atmiņas. Tapēc, sastapis viņu uz ielas, ļoti priecājos. Kā jau pieņemts tādās reizēs — sveiks, veco zen, ko, tiešām dzīvs un vesels? Un vecāks arī nesi kļuvis, raug, man gan pakausis jau sāk vēsumu manīt. Un vai tad apsievoties ar būsi?

Kātiņš ilgi noraudzījās mani ar tik skumju skatienu, ka man pēkšņi sametās kauns par savu trokšņainību. Nē, ar viņu kaut kas nebija kārtībā. Varbūt dārgu tuvinieku zaudējums, varbūt nepatikšanas darbā...

— Klausies, nenokar degunu! — es uzmundrinoši sacīju. — Nav tadu nepatikšanu, no kurām nebūtu izejas. Izstāsti tikai man visu, redzēsi, pa abiem noteikti atradīsim padomu!

— Man neviens nevar palīdzēt, — Kātiņš drūmi atbildēja.

Tik bezdibēnīgas ciešanas mani satrieca. Rāvu vaļā visas sirsnības slūžas. Nudien, vēl nekad dzīvē nebiju nevienu tā mierinājis. Bet Kātiņš stāvēja kā marmora statuja un tikai atkartoja, ka esot beigts cilvēks; lai es atslājojot viņu vienu ar savām ciešanām.

Tirā laime, ka tuvumā bija klusa kafejnīca. Gandrīz nešus ienesu viņu tur iekšā.

— Un tagad tomēr stāsti vaļā! — teicu pēc otrās glāzes. — Pat ja tevi no darba taisītos atlaist, pat ja sieva...

— Nerunā par sievieti! — Kātiņš iebrecās tik neganti, ka es apstulbu.

Pametusi! Nu man tā lieta skaidra!

— Jā, tādu bezsirdību grūti saprast, — es no sirds nopūtos. — Lai nu kuru cilvēku, bet pamest tevi, tādu kristālskaidru būtni...

— Nav, nav pametusi! — viņš enerģiski atvēcinājās. — Tur jau tā lieta, ka nav!

Uz brīdi man aprūka valoda. Ielēju trešo reizi.

— Tā tad viņa ir auksta, bezsirdīga egoiste, — teicu drūmā balsī. — Varbūt krāpj tevi? Varbūt katru ziemu prasa jaunu kažoku, nerēķinoties ar tavām iespējām? Un jaunu kleitu uz katrām viesībām?

— Neko viņa neprasa.

— Bet jūsu laulības dzīve izrādījusies bez mīlestības? Jā, tad tas ir smags gadījums.

— Nekā tu nesaprofi, — Kātiņš ķildīgi teica un pats ielēja sev ceturto. — Cilvēkiem piemīt apbrīnojams fantāzijas trūkums! Kā akmens laikmetā — it kā tikai ar vāli varētu nogalināt.

Es pakasīju galvu. Kātiņš pasūtīja vēl divsimt gramu. Un tad viņš izstāstīja savu laulības traģēdiju.

— Viņa mani mīl, vai saproti? Rūpējas par mani ka par mazu bērnu. Soli es nedrīkstu paspert, kad viņa jautā: vai tikai tev labi? Vai nekas nekait? Sēžu es pie galda, iedomājos — nu, vienalga ko, nopūšos — uzreiz: dārgumiņ, sirsniņ manu, kas ar tevi? Aizkavējes pusstundu — viņa mājās vienās asarās. Visas slim-

nīcas apzvanījusi, nupat gribējusi skriet uz morgu — viņai teikts, ka tur ievests viens vīrietis manos gados. Gadās man temperatūra — viņai uzreiz jāizdzer visa pus pudelīte baldriānu. Kādreiz tie nelīdz, sirdslēkme klāt, un man jāskrien meklēt ārsts. Viesībā izmainu dažus vārdus ar pazīstamu sievieti — viņa vēlāk, mājās pārnākusi, slauka asaras un apgalvo man, ka ne mirkli negribot stāties ceļā manai laimei, viņa jau nākamajā dienā iešot prom. Lai dzīvoklis, lai visas mantas paliekot man, viņa kā vienīgo relikviju aiznesišot manu fotogrāfiju. Un, ja man kādreiz dzīvē smagi ejot, tad lai atceroties viņu, viņa nekad neturēšot launu prātu uz mani, viņas dzīves visgaišākās atmiņas būšot par mūsu kopdzīves gadiem ...

— Nu tu pārspilē, — es šaubīdamies sacīju. — Viņa vienkārši ir jūtīgs cilvēks, nu, bet tu varbūt kādreiz izrikojies ne visai apdomīgi. Zini, sievietei ir citāda dvēsele neka mums, to reizēm grūti saprast, un tad mēs negribēdami nodarām viņai pāri ...

Kātiņš drūmi blenza glāzītē.

— Novēlu tev tādu dvēseli!

Es pārdomāju. Mana sieva — nē, negribu par viņu sūdzēties, nekādā ziņā, bet visai bieži man liekas — es tomēr neesmu viņai pirmajā vietā pasaulē. Jā, cik netaisni viss pasaulē iekārtots. Varbūt tieši man vajadzēja līdzās šādu jūtīgu, uzmanīgu būtni, varbūt tad ...

Manas pārdomas iztraucēja Kātiņa iebrēciens. Viņš skatījās pulkstenī ar izmisušu sejas izteiksmi.

— Pagalam! Viss pagalam! Jau pusotras stundas man bija jābūt mājās! Nelaimīgais, tu mani te ievilināji!

Taisijos celties un atvadīties, bet Kātiņš pieķēras man kā astonekājis.

— Nekas nelīdz! Tagad tu nāksi man līdz! Ciet tu arī! Negribu viens pats būt par balto vergu!

Arī viriešiem ir savi principi, un pats galvenais no tiem — palīdzēt draugam nelaimē. Labi, gāju līdz, pa ceļam vēl paķēru šampānieša pudeli Kātiņa otrai pusei. Pie sava dzīvokļa durvīm mans draugs sabruka, un man nācās atslēgt durvis viņa vietā. Kad tās atvērās, noskanēja izmisis sievietes kļiedziens:

— Miris? Ievainots? Sakiet, sakiet ātrāk!

Saniknots tā iegrūdu sānos labajam draugam, ka tas tenteriski ieskrēja iekšā.

— Vesels! — es šņācu. — Pilnīgi, absolūti vesels!

— Jā, jā, — Kātiņš murmināja. — Ja, sieviņ, nebaidies, jā, piedod, mēs uz mirklīti... Tas man labs draugs, mēs tikai uz mirklīti...

— Dārgumiņ! — Kātiņa sieva metās viņam ap kaklu ar tādu sirsniņu, ka nabags tikko noturējās kājās. — Nu kā tu tā pārbaidīji savu mīlulīti, palaidnīti mans? Un es visas acis gribēju izraudāt... Nāciet, nāciet dziļāk, vai, cik labi, ka vīriņš jūs atveda, man tā patik satīties ar viņa draugiem!

Kātiņa sieva ātri uzklāja vakariņu galdu, visu laiku maigi vidžinādama; izrāja mūs par tādu izšķērdību kā šampānieti, izstāstīja man, cik burvīgs cilvēks esot viņas vīriņš, tāpēc viņa tā trīcot un drebot... Kātiņam steidzīgi vajadzēja pārvilkt ērtākas mājas drānas, atpūtināt kājas čībās, ieņemt kādu zāļu uzlējumu, kas esot pilnīgi nepieciešams garīgi tik noslogotam cilvēkam. Tiklīdz ķērāmies pie ēšanas, Kātiņa sieva žēlabainā balsī pavēstīja vīram, ka viņai tikai uz sekundīti vajadzīga viņa palīdzība virtuvē, viņš jau zinot, cik bezspēcīga viņa esot bez vīra rokas, nu, un pēc laika viņai šo palīdzību vajadzēja vēl uz divām sekundītēm.

Un tad viņa ar nelaimīgu seju paskaidroja, ka esot jau vēls, viņa pati ar vislielāko prieku sēdētu vai līdz rīta gaismai, bet Kātiņam esot vāja veselība, viņa neuzdriksdoties tā nomocīt savu mīlulīti. Protams, to neuzdrikslējās arī es un gāju vien projām, bēdīgi noskatījies uz gandrīz pilno šampanieša pudeli.

Vajadzēja nekavējoties ķerties pie Kātiņa un viņa sievas pāraudzināšanas. Mans plāns bija izstrādāts diezgan pamatīgi; tur ietilpa gan mazas uzturēšanās ārpus mājas, laiku arvien vairāk paildzinot, gan viens otrs izbraukums makšķerēt un vēžot — protams, bez otrām pusēm, varbūt arī kāda kāršu partija. Un visā šai laikā vajadzēja prasīt iepotēt Kātiņam pašcienu un aukstasinību.

Iegriezies kādā klusā stūrītī un iedzert pa glāzei — to Kātiņš kategoriski noraidīja. Kārtis viņš nespēja. Vēžu un zivju sezonai bija par agru. Tad reiz man izdevās sarunāt ar viņu paciemošanos pie manis. Tur nu nevarēja būt nekā slikta.

Tai vakarā Kātiņš kavējās. Neatnāks? Glēvulis. Beidzot tomēr atskanēja durvju zvans, un es, priecīgi atveris tās, sastingu — tur stāvēja abi Kātiņi.

— Es tik ļoti gribēju šovakar pasēdēt un papļāpāt, — viņa otrā puse saldi uzsmaidīja man. — Mēs tik reti izejam no mājas, vīra veselība, ziniet... Bet ja pie tik labiem draugiem, tad vienkārši grēks atteikt.

Parasti mana sieva nejaucas vīriešu lietās. Tagad, protams, viņai vajadzēja nākt pie mums. Cereju, ka viņa, nopietns, apvaldīts cilvēks, neizturēs Kātiņa otras puses dudzināšanu ilgāk par pusslundu. Izturēja! Es skaidri redzēju, cik vērīgi viņa skatījās un klausījās, kad Kātiņa sieva runāja par savu mīlulīti, — bet viņa

runāja tikai par to. Kad ciemiņi aizgāja, es smagi atzvēlos krēslā un teicu sievai:

— Nu, vai tagad tu redzi, cik nejdzīgi ir, ja sieva ar savu briesmīgo mīlestības izpausmi moka vīru un visus, kas tai brīdī ap viņiem?

Mana dārgā domīgi paskatījās mani:

— Tiešām? Man atkal šķiet, ka viņi sadzīvo ļoti harmoniski. Es diez vai esmu redzējusi otru tik satīcīgu ģimeni.

— Tu taču nesacīsi, ka šis eksaltētais sievišķis un viņas bezgribas vīrs...

— Varbūt tu šo sievieti nenovērtē. Pirmajā reizē jau ir grūti. Starp citu, mēs nākamsvētdien norunājam tikties pie viņiem.

— Jūs — norunājat? — es jautāju.

— Jā, ar Kātiņa sievu. Man viņa tiešām patika.

Vai man jāstāsta vēl tālāk? Mana sieva un Kātiņa laulene tagad ir vislabākās draudzenes. Mēs regulāri satiekamies. Kāršu partijas ar draugiem esmu samazinājis līdz minimumam, vēžošanas un maksšķerēšanas būs jāaizmirst pavisam. Mana sieva sākusi aizkustinoši rūpēties par mani; pirms trim dienām, kad sakarā ar mēneša beigu bilanci biju aizkavējies darbā, kaimiņiene, izrādās, izsaukusi pie manas sievas ārstu. Sirdslēkme...

— Tikai tagad es saprotu, cik maz esmu par tevi rūpējusies, par tevi domājusi, — viņa čukstēja man, kad jutās labāk. — Es taču biju pilnīgi bez sirds. Tici man, tagad es piclikšu visus spēkus...

EDVARDS RUSMANIS

Viens no nedaudziem māksliniekiem, kas ne tikai zīmē, bet arī izdomā karikatūru tēmas, raksta humoreskas un brauc ar motociklu vai ar vilcienu katru dienu no Jelgavas uz Rīgu un atpakaļ.

I. Dzerko zīm.

Burvuju mākslinieks.

Dievs maina adresi

Grēcinieku pulks uz zemes auga tāpat kā pirms lielajiem ūdensplūdiem. Svētnīcas dievkalpojumu laikā kļuva arvien tukšākas, un tie paši ticīgie baznīcas ķeselē bija sākuši mest ne naudu, bet bikšu pogas. Jūtamus panākumus nedeļa pat lieliski izdomātie papildpasākumi — kinoseansi dievkalpojumu laikā vai ērģeļu nomainīšana ar dzesu. Cilvēki bija kļuvuši pārgudri, un mācītāji viņiem vairs nekādi nevarēja izskaidrot svētos rakstus, piemēram, kāpēc dievs vispirms radījis gaismu un tikai pēc tam Sauli un Mēnesi.

Dieva dusmības kauss bija pilns līdz malām, un viņš izdeva pavēli par pasaules galu. Līdz šim vienmuļajā paradīzes dzīvē sākās rosība.

Pašā karstākajā darbu steigā pie dieva ieradās Jāzeps un raportēja:

— Miļais komisijas priekšsēdētāj! Atļaujot pazemīgi ziņot, ka mana Marija ar ogu sulu krāso lūpas. Tas ir aizdomīgi.

— Sieviete paliek sieviete... — dievs nopūtās. — Lai jau svētajam garam par prieku uzpošas. Vairāk nevienu sieviešu pavedēju paradīzē neielaidīsim. Esi drošs!

Noteiktā dienā un stundā dievs paraustīja zvana auklu, un komisija ieņēma vietas galvenās ieejas priekšā.

Pirmie paradīzes rajonu sasniedza kādi pieci seši

baltās drēbēs gērbusies ticīgie. Neaizgājuši nemaz līdz galvenajai ieejai, viņi veikli pārkāpa pār augsto Edenes dārza žogu un tūdaļ gribēja sēsties pie mielasta galdiem.

— Rokas augšā! — no gumijkoka nolēca erceņģelis Gabriels un draudīgi vicināja spārnus.

— Mums tā lieta ir skaidra bez komisijas, — viens no ticīgajiem lielīgi paziņoja. — Mēs esam adventisti — bībeles kalpi, visupirmie izredzētie.

Gabriels atšķīra bībeli un nolasīja Marka evaņģēlija 9. nodaļas 35. pantu:

— «Ja kas grib pirmais būt, tas lai ir no visiem tas pēdigais un visu kalps.» Skaidrs? Par šitādu lielību est vienreiz dienā un visus elles asenizācijas pārziņa ricībā! Soļos marš!

Par šo starpgadījumu ziņnesis tūdaļ pavēstīja komisijai, un dievs steidzīgi ar galveno velnu Luciferu parakstīja līgumu par tonnas dzeloņdrāšu iepirkšanu ellē, preti dodot tikpat daudz apelsīnu. Lucifers par godu šim izdevīgajam darījumam cēla galdā pusstopu, taču iztukšot to nepaspēja, jo sāka ierasties cilvēki.

Pirmais komisijas priekšā stājās katoļu ksendzs.

— Kā tur galu galā bija ar to svēto vakarēdienu? — dievs apjautājās. — Vīnu viens pats iztempi vai devi arī baznīcēniem?

— Viens pats, domine . . .

— Tā jau es domāju. Marij, raksti pavēli: «Pamatojoties uz Mateja evaņģēlija 26. nodaļas 27. paragrāfu, kurā stāv rakstīts: «Un viņš nēmis to bīkeri un pateicis deva tiem to un sacīja: dzeriet visi no tā!», — sodit ar mūžīgās dzīvošanas atņemšanu uz mūžīgiem laikiem katoļu ksendzus pēc klātpievienotā saraksta.» Nākošais!

-- Godatais valdniek! -- zemā krūšu basā ierunājās lempīgs vecis ar sarkanu degunu. -- Šitais bībeles pants par to dzeršanu taisni uz mani attiecas. Es tāpat kā Jēzus ūdeni pirms kāzām, cik vien spēju, visu pārvērtu vinā. Neņemos gan apgalvot, vai rikojos akurāt pēc viņa receptes, bet mans paņēmieni nūdien nebija slik-taks. Es, par provi, ūdeni ieberu rudzu miltus, sarau-dzēju, iztecināju divreiz caur aparātu, un brandvīns iz-nāca stiprs kā zirga spēriens.

— Tuvāk, tuvāk pie lietas! — dievs steidzināja.
— Viens visu izdzēri vai devi arī citiem?

— Kur nu viens! Visus kāziniekus un kristībniekus apdzirdīju. Pie tam no laicīgās varas tiku vajāts.

Dievs censonim uzplīķēja uz pleca, un Peteris viņam plaši atvēra paradīzes vārtus.

— Nākošais!

No rindas iznāca luterāņu mācītājs:

— Kalpoju dievam; atbilstoši kosmosa laikmetam un saskaņā ar bibli.

-- Ne velna tu nekalpoj! -- dievs klepodams no-krekšķēja. -- Ir ienakušas ziņas, ka tu visā savā mūžā neesi nolastījis nevienu sprediķi, kurā apkarotu pasauli-gas kāribas un ērtības, kaut vai braukšanu ar tram-vaju. Tāpat tu neesi mudinājis draudzes avis, lai tās sadauza un izmet pa durvīm savus radioaparātus, elek-triskas plītiņas un bārdas skujamos aparātus. Turklāt pats esi redzēts lūram «Zvaigznes» lappusēs uz balet-dejotājam. Ar tādu liberālismu paradīzē netikt!

— Bet, žēlīgais valdniek, — mācītājs drebināja balsi un ceļgalus, — lai cilvēkus noturētu pie ticības, bībele atzīst visus paņēmienus...

— — Mīlais draugs, es jūtu, ka tu bibli nemaz neesi lasījis. Tur katrs desmitais pants norāda, ka jebkādi pa-

saules kārdinājumi nav savienojami ar kalpošanu dievam. Cauri ar tevi un tavu ticību Marij, pavēli!

Komisijas priekšā stājās pareizticīgo pops.

— Svētbildes pielūdzi, ko? Vai es tevi caur bībeli tā mācīju? Palasi, kas stāv rakstīts uz paradīzes vārtiem!

Pops burtoja: «Kas upurē svešiem dieviem un ne tam kungam vien, tam būs būt nolādētam.» Pa to laiku divi velni piezagās mācītājam no mugurpuses, sagraba viņu aiz rokām un aizstiepa uz elli pie pārējiem grēciniekiem.

— Es gan, žēlīgais kungs, pielūdzu tikai dzīvo dievu un nevienu svētbildi, — murmināja māsa no vasaras svētku jeb pentakostu draudzes. — Tu jau atceries, kā mēs ar tevi stundām ilgi sarunājāmies: umara, kumara, jumara ...

— Velns viņu zina, ko tu tur esi lūgusi! — komisijas priekšsēdētājs noskaitās. — Bībelē stāv rakstīts, ka dievu neviens nevar ne redzēt, ne dzirdēt, Taisies tik uz elli!

Rindā stāvētāju neapmierinātība auga. Daži, nosprieduši, ka stāvoklis bezcerīgs, kabatās bāza akmeņus. Dievs jau kuro reizi pikti sauca: «Nākošais!», bet neviens nenāca. Pēdīgi rūlotā žaketē un krējuma krāsas biksēs ģērbies jauneklis nosvipstēja: «Mans neraustās» un devās uz priekšu.

— Nu kā tu izproti svētos rakstus? — komisijas priekšsēdētājs smīnēja bārdā.

— Dievs ir mīlestība, viena bezgalīga mīlestība ...

— Pareizi. Vārdi tev ir skaisti, bet kā ar darbiem?

— Četras sievas bija, visas mīlēju un visām dāvāju pa bērniņam.

Velns pagaldē sāka kustināt asti:

— Ož pēc izvirtības...

— Tu, vai zini, paliec kluss! — jauneklis ragainajam piedraudēja. — Lai panāk aprunāties svētie tēvi, piemēram, Zalamans un Dāvids! Viņiem arī bija vairākas sievas un tāpat kāroja vēl pēc citām. Un ne tikai kāroja. Mans var noklārēt...

Kamēr dievs nesaprašānā kasija pakauša mēnesnīcu, Marija, izmantodama privātsekretāres tiesības, jaunekli zem rokas ievēda paradīzē un atpakaļ vairs neatgriezās...

Pēc brīža komisija saklausīja aizdomīgu troksni, kas nāca no debesu mājokļa puses. Pārbijies eņģelēns ziņoja, ka sarkandegunis vecis, kas pats pirmais tika ielaists paradīzē, Edenes dārzā postot lupstājus un no stublājiem kandžas tecināmajam aparātam montējot caurules, Marija publiski noniecinot dieva doto galantēriju, tas ir, balto palagu, un pieprasot neilona apakšveļu, bet Jāzeps klapējot jauno iemītnieku.

Dievs aizsteidzās uz notikuma vietu.

— Ar kādām tiesībām, Jāzēp, tu te ālējies? — viņš uzbrēca.

— Tas švauksts ar manu sievu dzen velnu!

— Redzi, mīļais, tagad, kad paradīze ir atklāta, vecie likumi nav vairs spēkā. Palasi Lūka evaņģēlija 20. nodaļas 35. pantu. Tur teikts, ka paradīzē nebūs ne vīru, ne sievu — visiem būs vienādas tiesības.

Jāzēps, to dzirdējis, noskaitās kā Leva vērsis:

— Pie velna tavus saputrolos svētos rakstus! Kecerī Lūku pakārt!

Gan Jāzēpam, gan Lūkam radās savi aizstāvji. Marija bija Lūka pusē. Viss paradīzes personāls sadalījās divās naidīgās nometnēs. Sarkandeguņa caurules lūza pret svēto pakaušiem. Komisija un rinda pie galvenās

ieejas izjuka. Pārkaitinātie pareizticīgie, katoļi, luterāņi, pentakosti un citi ticīgie pāri žogam svieda akmeņus un sturmēja paradīzi. Velni uz komisijas galdiem dejoja tvistu. Rāpjoties pāri tikko ar elles dzeloņdrātīm nostaipītajam debesu dārza žogam, dievs izdeva pēdējo rīkojumu:

— Izsaukt policistus! Līdzī ņemt asaru gāzes granātas!

Kad ieradās dumpja apspiedēji, dievs ar lielo bībeli jau bija paspējis emigrēt uz ellī. Paradīzē varu savās rokās bija pārņēmis Lucifers.

... Ellē uz ogļu kaudzes djevu sagaidīja izbrāķētie ticīgie.

— Tevis vien, domine, te trūka, — ksendzs bija sajūsmināts. — Māsa no pentakostiem mūs uzjautrina ar kaildejošanu, adventisti cītīgi rūpējas par tīrību, bet mums trūkst vienīgi ceturtā partnera karšu spēlei. Lai slaveļa tava gaišība!

STARP C I T U

Ātrā apģērbu tīrītava ir tāds uzņēmums, kurā apģērbu dažreiz iztīra tik ātri, ka traips nepaspēj no tā nozūst.

Dzejnieks: — Vai es varētu runāt ar biedru redaktoru?

— Viņa pašlaik nav.

— Bet es viņu pirms kāda brīža redzēju.

— Jā, bet viņš jūs arī redzēja.

Tas, kas kaut ko jautā, bieži izskatās muļķīgs. Tas, kas nekad neko nejautā, paliek muļķis līdz mūža galam.

Kādas Itālijas pilsētiņas nomalē ir uzraksts:

«Palēniniet ātrumu, slimnīcas pie mums nav...»

Slimnīcā ievēd cietušo.

— Precējies? — jautā sanitāre.

— Nē, autokatastrofā.

Kāda Itālijas ciemata tūrisma sludinājums:

«Pie mums gan nav tāda slīpa torņa, kāds ir Pizā, bet toties mums ir sarkanvīns, un divu tā glāziņu ir pietiekami, lai jūs varētu redzēt mūsu baznīcas torni jebkurā slīpumā.»

TĒVA VĒSTULE

Beidzot tev sesijas caurl un lekcijas...
Ja tu vēl turies uz kājām,
Piesargies tagad no tūrisma sekcijas,
Klusiņām atbēdz uz mājām.

Domā, ka jābūt ir kāpām vai liedagam,
Ļaudis lai acceptu brūni?
Pļavā — tas sākums, — pie siena mēs iedegam
Sogad, pat raujot pa šķūni.

Pērn bijī nobildēts laivā — vai atceries? —
Tukšā, ar makškeri sēžot.
Sovasar vecajās Dūņupes pacerēs
Brauc pat no pilsētas vēžot.

Baidies, ka kultūra mums tāda mērena?
Klubā pat kursi jau notiek!
Tādi, kas ziemu vēl baidījās pēriena,
Tagad māk dāncot pēc notim.

Darbu un sauli, un atpūtas vakarus —
Visu tev sniegs mūsu stūris.
Bridini pārējos studētos rakarus:
Strādāt — to drikst arī tūrists!

**ALEKSANDRS STANKE-
VIČS**

**Ko viņš nevar? Runa,
protams, ir par zīmēšanu.**

230

Pašportrets

— Alfrēd, kurp tu tā slei-
dzies?

Pašportrets.

VILIS ZAĶIS

Ari jocīgs. Dzīvo Valmierā un neiznēs uz Rīgu nākt. Bilde iesūta pa pastu. Dažreiz tās redzamas iespīestas vienā vai otrā sociālistisko valstu žurnālā, kaut gan uz turieni viņš nekā sūtījis nav. To sauc par «pārdrūkāšanu».

Bez vārdiem.

DAŽĀDI PADOMI

J. Hašeks

KĀ JAUZVEDAS TEĀTRI

Ja gribam, lai leātris izdaiļo mūsu jūtas, tad nedrīkstam ierasīties izrādē piedzērušies. Ja tomēr tādi esam, tad mums jāuzmanās, lai no galērijas nenokristu parketā un netraucētu izrādes gaitu. Tāpat izrādes laikā nedrīkstam sarunāties ar savu kaimiņu, skaļi lasīt laikrakstu, trokšņot vai dziedāt līdzī māksliniekiem. Ja lobām apelsīnu, tad mizu nedrīkstam mest uz grīdas vai zem krēsla. Ja mums līdzī ir alus pudele, korķī jācenšas izvilkēt bez vismazākā trokšņa. Korķī nedrīkstam sviest uz skatuves. Operā izīretais binoklis jāatdod alpakaļ, bet, ja to aiznesam uz lombardu, tad lombarda zīme jāaizsūta aploksnē, uz kuras jāuzlīmē marka. Pa izrādes laiku smēķējot, jāuzmanās, lai neizceltos ugunsgrēks. Ja izsauc kārtībnieku, skatītāju telpās ar to nedrīkstam runāt, viss jānoskaidro gailenī. Ja mums izdodas nokļūt aiz kulīsenā, dāmu garderobē, tad jāpalīen zem galda, lai mūsu klātbūtne mākslinieci pārģērbjoties nenobaida.

Nikita Bogoslovskis

Padomi jauniem vīriem

TELPU UZKOPSANA

Paņēmis rokās grīdas suku, ar virkni asu vēzieneida kustību palīdzību saceliet no grīdas gaisā visus putekļus! Pēc tam pusstundu uzsmēķējiet un mierīgi pagaidiet! Kad putekļi nosēdušies uz mēbelēm, paņemiet sausu lupatu un notrauciet tos grīdas virzienā! Tad telpas var uzskatīt par uzkoptām.

PUSDIENAS NO KONCENTRĀTIEM

Izberiet koncentrātus no paciņām kalliņā ar aukstu ūdeni, uzlieciet to uz ļoti mazas uguns, lai vārās pusotras līdz divas stundas. Pa to laiku jūs mierīgi pagūsit aiziet un papusdienot ēdnicā, bet līdz sievas atgriešanās brīdim guršīgu un barojošas pusdienas no koncentrātiem būs gatavas.

BĒRNU NOMIERINĀŠANA

Labākais paņēmieni, kā nomierināt un aplusināt pirmsskolas vecuma bērnu — dot viņam iespēju parotajāties ar mantām, kuras viņš līdz tam laikam vellīgi centies dabūt rokās.

Var bērnam pasniegt, piemēram, rokas pulksteni (vēlams gan sievietēm) līdz ar skrūvgriezi un āmuru.

Jums būs garantēta vismaz pusstunda klusuma, kas paies, kamēr mazais izjauks mehānismu, un tikai pāris minūtes skanēs dobji sitieni, kas liecinās par rotaļas beigām. Bet arī tad vēl var saistīt bērna uzmanību ar sērkokiem, par kuriem tas, atradzies mātes aizbildniecībā, tikai bezcerīgi sapņo.

KA IZMAZGĀT VEĻU

Jāieliek netirā veļa veļas mazgājamā mašīnā, jāielej tajā ūdens, pēc tam piesardzīgi jāizņem no tās elektromotors un jānoslēpj pēc iespējas tālāk. Kad atgriežas sieva, jāsataisa skumja seja un, norādot uz iemērķto veļu, jālād sabojātais agregāts. Turklāt no sirds jānožēlo, ka garantijas remonta laiks pagājis. Veļas mazgāšana ar roku darba palīdzību, ko prasmīgi veiks jūsu laulātā draudzene, ātri dos vēlamo rezultātu.

DĀVANAS

Dažām sievietēm nezina kādēļ ļoti palik saņemt dāvanas — ziedus un citu kaut ko. Tālab, ja jums alliek brīvs mirklis, noskrieniet uz puķu veikalu! Ziedi jāizvēlas pēc iespējas spilgtāki. Raugieties, lai materiāls būtu izturīgs: no čauliņu papīra gatavotie ziedi parasti ātri krokojas. Par labākajām ziedu šķirnēm uzskata vaska un kaprona ziedus.

Parodijas par vienu otru reportāžu

ZIRGS!

Pulkstenis rādīja 15.35, kad Likās ielas galā es izdzirdu neparastas skaņas. Pats ipatnējā trokšņa radītājs kļuva redzams pēc vienas minūtes.

Zirgs aizjūgā! Soferis (kučieris) turēja rokās divus noteikta izmēra virves galus un tos raustīja, šādā veidā regulējot iepriekš noteikto vēlamo (ja tā varētu teikt) braukšanas virzienu. Es apturēju ipatnējo kavalkādi. Nostāvēja: «Tprū!» Zirgs apstājās.

Vezumā atradās prāvs klēpis siena, raiba sega (dēķis). Ratu pakalā — spainis. Kā pastāstīja zirga soferis, ar to dzirdinot zirgu. Gāzes pedāli atvieto pātaga, ko kučieris vienmēr tur rokā. Vilcēja jauda — viens zirgspēks. Ātrums 0,17—20 km stundā.

Zirgs stāvēja mierīgi, mēģinot noplūkt ceļmalas zāli. Tad tas izdarīja dažas manipulācijas ar asti un, sabijies no motoru rukoņas, aizskrēja. Kučieris ar specifisku saucieni «Tprū, trrrr...» mēģināja zirgu apturēt, bet tas viņam neizdevās.

Mēs, t. i., korespondenti, to vairs nepanācām.

• GOVS

Iebraucot kolhozā, jau no tālienes manu uzmanību saistīja kāda ipatnēja celtnē: ļoti gara ar daudziem logiem. Kā vēlāk noskaidrojās, šī celtnē bija govju ferma. Vēl kantori kolhoza priekšsēdētājs mani bridināja, ka fermā es varot nosmērēt savas lakadas kurpes. Sākumā

tam neticēju, bet, kad ieradāties fermā, es tur ieraudzīju ļoti daudz mēslu. Tos radot govīs, — priekšsēdētājs man paskaidroja.

Taču pašas vaininieces izturējās pavisam mierīgi, un to priekšā stāvēja spaiņi ar cukurbietēm.

Govīs ritmiski kustināja galvas apakšdaļu, un fermas pārzinis man paskaidroja, ka tās gremojošas.

Man bija izdevība arī novērot, kā govīs slauc. Izrādās, ka pienu, ko mēs katru dienu pārkam veikalā, izslauc no govīs tesmeņa. Savādi, ka arī leļi dzerot šo pašu pienu.

Kā noris slaukšana? Pateicoties jaunās sievietes slaiko pirkstu ritmiskai darbībai — ciešai spaidīšanai, stiepšanai, braucišanai, — no iepriekš rūpīgi sakārtotās piena cisternas (tesmeņa) plūst sīkas strūkliņas, un piens putodams krājas slaucenē. Bez tam liekas pat, ka govij šī procedūra patīk, jo tā stāvēja ļoti mierīgi.

Es nodzēros šo pienu. Sadrebinājos, bet iztukšoju krūzīti. Svaigs piens esot veselīgs. Jokejot pielēju krūzīti arī fotogrāfam. Viņš atteicās — piens neesot sterils.

Atvadoties novēlējām jaukajai slaucējai gūt ievērojamus panākumus viņas darbā.

Šī satikšanās manī atstājusi ilgās un nedzēšamas atmiņas.

VISTA

Nesen man nācās braukt komandējumā uz kolhozu.

Un zināt, bērni, ko es tur redzēju, — istu vistu kūti. Jā... Atceraties — «Sunī's dārza sargātājs, visticamāk, oļu dējējā» utt.?

Klausieties nu! Dzīva vista! Iāteic, neesmu no bailīgajiem, tomēr mazliet notrisēju: vistu kūti sēdēja pelēka vista un... dēja.

Sadūšajos un maigi noglāstīju viņai galviņu. Bet ko vista?! Viņa man lielā ātrumā ieknāba pirkstā. Es pagibu.

Atjēdzos tikai mašīnā, kad man pārsēja roku. Fermas pārzinis paskaidroja, ka dējot vistas esot dūsmīgas.

Kad no knābiņa bija jau pilnīgi atspirdzis, fermas pārzinis iznesa vistas izdētu olu. Tā izskatījās uz matu tāda pati kā veikalā. Tātad, bērni, tās olas, ko jūsu mammās pērk veikalā, dēj vistas.

A. Zupiņš

Jautājumi un atbildes

1. JAUTĀJUMS.

Manas klases skolēns Jānis augstlīdzīgā cenšas tuvojot diviem metriem, bet jau tagad ir skaidrs, ka viņš nespēs pāriet uz nākamo klasi. Tomēr direktors par to negrib ne dzirdēt, jo Jānis sekmīgi aizstāvēt skolas godu sacensībās, lāpēc uz sekmēm mācībās varot skatīties caur pirkstiem. Kā paskaidrot direktoram, ka sportists nedrīkst būt vienpusīgs?

ATBILDE. Paskaidrojiet direktoram, ka, palikdams otru ziemu tai pašā klasē, Jānis aizstāvēs skolas godu vienu gadu ilgāk!

2. JAUTĀJUMS.

Uz rīta pusi, atgriezoties mājās no viesībām, novēroju divainu parādību. Uz radioaparāta «Festivāls» priekšējā paneļa tai vietā, kur atrodas skaļruņi, bija redzams kaut kas līdzīgs televizora ekrānam, kur tādas kā mūzikas pavadījumā kustējās dažādas ēnas. Kad, sabijies un pārsteigts, izgriezu elektrības korķus, vizija beidzot pazuda, bet es dabūju stipru strāvas triecienu. Vai kaut kas tamlīdzīgs iespējams un kā to izskaidrot?

ATBILDE. Jūsu aprakstītais notikums atsevišķos gadījumos ir pilnīgi iespējams. Tuvāk par tā būtību mums grūti kaut ko pateikt, jo nezinām, cik ilgi Jūs bijāt viesībās.

3. JAUTĀJUMS.

Nevaru mierīgi noraudzīties, ka netālu no manas mājas uz lauka jau otru gadu rūs laba plaujmašīna. Aizrādījumi, ka mašīnu vajadzētu novietot zem jumta, nav devuši panākumus. Kur par šo nebūšanu sūdzēties?

ATBILDE. Nemaz nav jāsūdzas. Pārvelciet plaujmašīnu savā piemājas zemē! Tad kolhoza vadība uzreiz to pamanīs.

ĀRZEMJU HUMORS

Uzraksts uz izdevniecības durvīm:

«Lūdzam autorus aizvērt durvis klusi arī tajos gadījumos, kad rokraksts nav pieņemts.»

*

— Vai tu zini, ka autors, kura grāmatu tu pašlaik lasi, ir nogalināts?

— Un vai to lasītāju iestodzija cietumā?

*

Trijos nakti atskan telefona zvans.

— Es dzivoju stāvu zem jums. Jūsu suns tā kauca, ka es nevaru gulēt. Ceru, ka labas sadzīvošanas interesēs jūs to tūlīņ apklusināsi.

Nākošajā nakti trijos nakti zvana telefons otrā dzīvoklī.

— Es dzivoju stāvu virs jums. Vai jūs mani vakar uzmodinājat tā iemesta dēļ, ka mans suns kauca?

— Jā.

— Nu tad es gribu jums pateikt, ka man nekāda suņa nav.

*

Angļu žurnāls «Woman's World» uz savas lasītājas jautājumu, kurš brīdis sievietei ir visizdevīgākais laulību noslēgšanai, atbildēja šādi:

«Visizdevīgākais brīdis laulību noslēgšanai iestājas tad, kad vīrietis bildina.»

Salaveciši.

E. Ozoliņa zīm.

Nenoskatīta sacīkste

Pilsoņi Kraukšķītis un Pleika, kas uz hokeja sacīksti bija paņēmuši līdz termosā pudeli ar degvīnu, aizgāju mājās jau pēc desmit minūtēm, jo pudeli neizdevās atskrūvēt.

Apdomīga rīcība

Nesen N kolhoza noliktavā iespēra zibens. Pateicoties ugunsdzēsēju pūlēm un, kā vēlāk atklājās, tam, ka noliktavas pārzinis jau labu laiku pirms negaisa bija pārvietojis daļu produktu savā klētī, zaudējumi ir ļoti niecīgi.

— Vai atkal pārstrādājāt romānu par scenāriju?

— Nē, šoreiz scenāriju — par romānu.

V. Zaķa zīm.

— Jūs ar sūdzību?

— Nē, ar dēlu satīkties. Vai pieņems?

N. Zvirbuļa zīm.

NORMUNDS ZVIRBULIS

Īsts gāju putns. Gandrīz vai visām redakcijām darīna zīmējumus un gandrīz vai visās redakcijās atvaļinājumu laikā aizvieto štata māksliniekus. Bez krietnas grafikas un poligrāfijas pārzināšanas to nevar izdarīt. Tātad — ērglīst!

I, Dzerko zīm.

— Lūdzu, neņem mani par pilnul ...

KEMPLDONAS PILS

NOSLĒPUMS

Vaterlo — Brailonas vilciens otrās klases vagonā pie loga, kaktā iespiedies, sēdēja kāds pavecāks drukns vīrs acenēs un brūnu teļādas portfeli uz ceļiem, vīrs kura kā austeres blakus bija novietotas divas mazas mīkstas rokas koniskiem pirkstiem. Spriežot pēc lūpu kaktiņiem, kas bija nostiepti pakavveidīgi uz leju, un trulā skatiena, šī sera garstāvoklis bija nomākts un labi harmonēja ar bezcerīgi pelēkajām debesīm aiz kupejas loga. Maisiņi zem acīm un priekšlaicīgi ieviesušās grumbas sejā liecināja, ka šis vīrs savā mūžā daudz ko pieredzējis un piedzīvojis. Tikai tad, kad vilciens strauji nobremzēja Holovejas stacijā, viņa acis atdzīvojas un roka tvēra pēc lietus mēteļa.

Holoveja bija visparastākā provinces stacija ar peronu vienā un pusapļa piebrauktuvi otrā pusē. Nedaudzie atbraucēji, ātri izgājuši caur barjeru un atdevuši dzelzceļa ierēdnim biļetes, izklīda kur kurais, vienīgi vīrs acenēs, mēteļa apkakli uzstījis, no siki smidzinošā lietus sargādamies, palika apmulsis pie stacijas grototies.

Pagāja minūtes piecas. Atbraucējs jau vairākkārt bija slaucījis acenes un grasījās kaut kur meklēt patvērumu, kad piebrauca zilganpelēks «Voksholls». Drukņā vīra sejā pavidēja cerība. Un patiesi, limuzīna durvis nedaudz pavērās un jauns gaišmatains puišs bez īpaša entuziasma uzsauca:

— Hello! Mistrs Mundrais?

— O, jes, jes! — pār ūdens paltīm žigli laipodams, vīrs atsaucās un ierausās mašīnā.

Jaunais angļis, kā jau tas kārtīgam šoferim piedienas, neiz-

rādījās no runīgajiem. Viņa leksikons galvenokārt sastāvēja no četrām atbildēm, ar kurām viņš attiecīgi variēja.

— Jūs nepemsiet ļaunā, ka es jums pielācoju mašīnu? — liet-
tus mēteli vīstīdams un purinādams, pasažieris apvalcājās.

— No, ser!

— Labi gan, ka atbraucāt preti! Sāku jau domāt, ka pašam
būs jāmeklē ceļš... un svešā vietā var viegli apmaldīties...

— Jē, ser!

— Šķiet, laiks sāk mazliet skaidroties?

— Varbūt, ser.

Tālāk pasažieris atzina par vajadzīgu uzstādīt konkrētāku jau-
tājumu:

— Sakiet, lūdzu, vai daudz latviešu apmetušies šajā apvidū?

— Nezinu, ser.

Drukmais sers kļuva nepacietīgs. Bija nu gan gadījies jauns-
kungs! Varētu domāt, ka viņam mēle pie ausklejām pielipusi!

— Tad sakiet vismaz, lūdzu, kāds ir mūsu brauciena gala-
mērķis?

Un šoreiz nāca pavisam negaidīta atbilde:

— Kempdonas pils!

Brīļainā sera pareģojums sāka piepildīties. Mākoņi pajuka,
uz miklā asfalta atspīdēja blāva saule. Lietus pierima. Ik pēc brīža
skatienam pavērās jaukas Dlenvidanglijas ainavas, cita par citu
tīkamākas: kupli koku pudurī, rūpīgi kopti, sētām apjoztī meži,

raibi ganāmpulki, kas mierīgi ganījās leknajos zālajos, lauku fermas ar solidām akmens dzīvojamām mājām un saimniecības ēkām. Ceļš likumodams braucējus reizumis pacēla kalnā, reizumis noveda ielejā.

Kemplidonas pils... Vārds «pils» Augusta Mundrā ausis skanēja neparasti.

— Vai re, cik tā Holovejas latviešu kopa rosīgal! Riko savas sanāksmes pilit! Jā, ko tu neteiksi... — klusībā pie sevis viņš prātoja. — Tas tiešām ir ko vērts!

Augusts zināja, ka šajā zemē ir daudz skaistu un aristokrātisku mājokļu; kādēļ gan lai kāds uzņēmīgs latvietis, kam izdevies tikt uz zaļa zara, nevarētu atļauties sev tādu greznumu kā nopirkt kāda izcibējuša aristokrāta nekustamu īpašumu? Kaut vai pili?... Kemplidona... skanīgs nosaukums!

«Voksholls» nogriezās pa šauru sānceļu, kuru, tāpat kā iepriekšējo, klāja asfalts un, vēl brīdī palikumojis, iebrauca senlaicīgā parkā. Ozoli... oši... simtgadīgas liepas... cik varenis! Gluži kā kādā dzimtenes muižā! Un, lūk, gluži negaidot, aiz kupla dižskābarža pudura pavērsis iespaidīgs skats uz kādu vinstīgām apaugušu, robainiem tornišiem greznotu masīvu trisstāvu akmens ēku. Kā senlaicīgs zvans zem automašīnas riepām nograbēja tiltiņa dzelzs restes, kas veda pāri aizsarggrāvim.

— Kemplidona?

— Jes, ser!

Zem automašīnas riepām iečirkstējās grants.

Uz lieveņa parādījās daži stāvi, acumirkli nozuda, tad parādījās atkal. Tiem rokās bija ozolzari un ap piedurknēm kādreizējā karoga lentes. Viņi nostājās goda sardzē gar abām lieveņa malām. Pašā vidū palika tikai divi — kāda cienījama izskata vecāka dāma un tāds pats ļoti vājš, gados vecāks kungs.

Kaut ko tik svinīgu Augusts nebija gaidījis. Varēja redzēt, ka šejienes latvieši vēl turēja godā un cieņā savas kādreizējās parašas. Un līdz ar to viņa misija, ko tam par pienākumu bija uzticējusi apvienība, šeit rādījās izdoties itin viegli. Augusta atmiņā neviļus uzpeldēja tie laiki, kad viņš, būdams apriņķa aizsargu priekšnieks, goda eskorta pavadībā braši iesoļoja pa lpušķotiem goda vārtiem, lai inspicētu pagastu aizsardzes un aizsargus. Hromādas stulmzābakiem laistoties, Augusts apstaigāja ierindas. Kā dimdošs pērķona atbalss tukšā gravā uz viņa militāro «Sveiks!» nodārdēja simtmutīga atbilde: «Est sveiks!». Pēc tam, pārādes maršam skanot, viņš uzkāpa uz meijām izrotāta paaugstinājuma un teica patriotisku uzrunu, ko allažīg pārtrauca

aplausi un piekrišanas saucieni. Tad parasti sekoja aizsargu pārāde un beidzot nāca vispatikamākais — goda mielasts ar desām, šķiņķiem, pastētēm, sutinātiem kāpostiem, brandvīnu, alutīgu un citām labām mantām, ko galdā bija cēlušas čaklo zeltēņu gādīgās rokas...

— Cik jāmaksā par vedumu? — Mundrais jau tīri priecīgi tāpat goda pēc šoferim uzprasīja. Bet uzrunātais tik purināja galvu:

— No, ser.

Līdzko Augusts uzlika kāju uz pirmā pakāpiena, atskanēja aplausi. Pašķīdri gan, bet tomēr aplausi. Un, ja nu tiem vēl būtu pievienojies pūtēju orķestris, tad viss atkal būtu tāpat kā toreiz... Sākās roku spiešana un apsveikuma vārdu teikšana.

— Kārlis Eizentāls, Holovejas kopas vadītājs! — kalsnais aristokrāts stādījās priekšā un ilgi kratīja atbraucēja roku. — Man ir tas gods jūs iepazīstināt ar mūsu šivakara mājas māti, dāmu komitejas priekšsēdētāju Elizabeti Platais kundzi. Varbūt atceraties? To pašu, kam toreiz Latvijā piederēja tekstilfabrika un modes salons Rīgā!

Sajā brīdī Augusts nolādēja savu vājo atmiņu un mīrkli vilcinājās. Tad, it kā pēkšņi atcerēdamies, novilka:

— Ā... jā... kā tad... jā, jā! Mans vārds Mundrais... Patikami...

Apstiprinājuma vārdi neizskanēja diezciņ pārliecinoši, un lestājās neveikls klusums. Situāciju glāba pati Platais kundze, paņemšana ciemiņu zem elkoņa un aicinādama tālāk.

— Bet mījais Eizentāla kungs! Ko jūs apgrūtināt mūsu viesi ar tik vecām un neinteresantām lietām? Iesim tālāk... Nu iesim, lūdzul

Pārējie sagaidītāji sastājās svītā, lai pavadītu ciemiņu pils vestibilā.

Tad, lūk, kāda bija Kempdonas pils! Jau pirmo soli pār tās sliekšni sperot, vareja just dvešam

pretī senatnīgu svinīgumu. Viss, ko sveša -acs te ieraudzīja, bija skaists, savdabīgs, bet galvenais — vērtīgs! Tas caur un caurim bija izsmalcināta cilvēka mājoklis angļu gaumē, kur apbrīnojami savienots skaistums ar lietderīgumu. Jā, te dzīvoja pārtikuši ļaudis...

Vestibilā tumšo ozolkoka paneļējumu nomainīja galvenās banketu zāles balti zeltainie baroka griestu rotājumi, turpretī ēdamzāle pārsteidza ar savu atturīgi moderno un praktisko, tīri angļisku iekārtojumu. Pašā ziemēju gaitēņa galā, no kura caur loga arku pavēras neaizmirstams skats uz mākslīgi uzstādīnāto ezeru, cieņīgš apstājās. Viņa uzmanību saistīja kāds sevišķs lēnkresls, kas bija apvilks ar sarkanu samtu un norobežots no pārējās telpas ar zeltītu aukliņu. Šī aukliņa liecināja par to, ka krēslā ilgi neviens nebija sēdējis...

— Kas tas tāds, — sajuzdams, ka te slēpjas kas neparasts, viesis painteresējās. Bet mājas māte, cik varēja just, nevēlējās dīzoties ar ārkārtējo bagātību. Viņa vārdos bija diezgan paskopa, varētu teikt, pat atturīga.

— Ah, ko tur!... Kādreiz, kad šis nams piederēja citam īpašniekam, tas bijis ļoti ļoti sen, te neilgu laiku viesojusies karaliene Elizabete Pirmā. Un viņai toreiz iepaticies sēdēt šajā krēslā un skatīties ārā. Kopš tā laika neviens tajā nav sēdējis... Vecas tradīcijas... Ah... ko tur... Putekļu krātuve vien...

Bet atbraucējs par to nebrīnījās. Daudzi latvieši, tik ilgus gadus dzīvodami svešu tautu vidū, gluži dabiski, bija pārņēmuši arī vienu otru šīs tautas rakstura iezīmi. Tā acīm redzot bija visiem pazīstamā angļu atturība...

Atbraucējs pamanīja vēl kādu divvainību, kas piemita mājas mātei. Viņa nepārtraukti nervozēja, kaut arī centās visiem spēkiem to noslēpt. Taču arī tas Augustu nepārsteidza. Savās siržu un prātu nomierinātāja gaitās viņam bieži jo bieži bija nācies sastapties ar šo parādību. Jā, lielākajai daļai no dzimtenes atrauto cilvēku piemita slimīga nervozitāte. Tāds nu reiz bija viņu liktenis...

It kā steigdamās, mājas māte aicināja visus uz viesistabu. Cieņīgi, vadoties pēc vietējās parašas, sasēdās kur kurais — cits krēslā, cits uz divāna. Aiz neliela, karodziņiem greznota galda vietu svinīgi ieņēma goda viesis, mājas māte un kopas vadītājs. Durvis uz vestibulu palika puspievērtas. Ar asu galvas mājīņu kalsnais kopas vadītājs deva zīmi kādam sanāksmes dalībniekam, iesprāskējās elektriskais atskāpotājs, un no tā sāka plūst

kādreizējās Latvijas himnas akordī... Visi piecēlās... Pēc tam Eizentāls nokrekšķējās un teica īsu uzrunu:

— Khm, khm! Visugodātās dāmas un visugodātie kungī! Mūsu Holovejas kopu apmeklējis rets ciemiņš — pārstāvis no apvienības. Un katram no mums par to liels prieks! No sirds apsveicam jūs, cienījamais Mundrais kungs, te mūsu pulkā! Te, šajā skaistajā Kemppldonas pili, kur esam sapulcējušies! Khm! — Eizentāla kungam no satraukuma pēkšņi bija piemeties aizsmakums. Viņš slepsus pašķielēja uz Platais kundzi, kas sēdēja pavisam sastingusi, it kā kopas vadītāja uzrunu nemaz neklausītos.

— Khm! — runātājs vēlreiz skaļi nokrekšķinājās un piebikstīja mājas mātei ar roku. Šis mājiens viņu atgriezta īstenībā. Kundze atpapas un iesaucās:

— Ah! Pavisam piemirsu! Godātie viesi... es, redzat, domāju... tukšā dūšā runāt nav vēlams. Latviešiem tas nepiestāv, vai ne? Esmu, lai gan nelielos apmēros, kaut ko sagatavojusi... Mazliet pacietības, un viss tūlī būs šeit...

Platais kundze steidzās uz virtuvi. Viesi, Mundrais kungu ieskaitot, devās viņai palīgā, arī pēc angļu parašas. Kas tā bija par virtuvi! Luksuss! Plastmasa un emalja! Viss gluds, tīrs un spožs. Vismodernākais elektriskais pavadsl! Tādā virtuvē nebūtu kauns strādāt pat par ķēkšu vai trauku mazgātāju...

Isā laikā uz viesistabu aizceļoja tases, šķīvji, bļodas un paplātes. Nu atkal varēja turpināties svinīgā sanāksme, tikai ar daudz lielāku sparū, jo visam pamatā, kā mēdz teikt, allaž ir iekšējais saturs...

Nevarēja noliegt — cienastu gādājot, mājas māte puliņus nebija taupījusi. Vispirms viņa viesiem piedāvāja kaut ko stingrāku — sausi vāritus zirņus ar grauzdētu cūkas treknumu un tasīti rūgušpiena. Vēlāk dažādas maizītes ar tēju. Maltītes nagla bija īsti speķa pirāgi, neiztrūkstošā latviešu galda rota, patīkams pārsteigums ikvienam no klātesošajiem.

Kad visi kādu laiciņu bija mielojušies, Augusts Mundrais, apņēmības pilns un iekšējas sajūsmas pārņemts, ar salveti enerģiski noslaucīja pazodi, piešķindināja ar nazi pie apakštases, nostājās oratora pozā un ievilkā dziļi caur nāsīm gaisu:

— Augsti godātās dāmas un augsti godātie kungī! Tautietes un tautieši! Visi tie, kas te vienkopus esat salasījušies! Patiesi pārsteigts esmu šobrīd! Un šis pārsteigums ir patīkams! Prieks redzēt, ka šejienes latviešu sirdis joprojām nav izdzisis svētais mantojums — tautas nacionālās un garīgās vērtības, ka tās dzīvo tāpat kā šie zaļoksnējie ozolu zari te vāzē, khm, khm...

Orators mazdruscīgi sastostījās. Šis sašūdzinājums nebija līgā izdevies, tādēļ publika nospiesti klusēja. Mundrais mundri turpināja:

— Kāds prieks dzirdēt dzimto latviešu valodu un jautrās čalās visapkārt!... Un, lūk, ko es tāfāk gribu teikt: it sevišķi prieks man ir par tām tevērojamām vērtībām, ko nenogurdināmās latviešu darba rokas, diendienā pašaižliedzīgi pūloties, spējušas sakrāt te, mūsu otrajā dzimtenē... Arēja vienkāršība, saimnieciska rosība un neparasts čaklums — tās ir īpašības, kas piemīt ikvienam mūsu tautietim!

Mājas mātei no satraukuma sāka kvēlot vaigi, bet kalsnais kopas vadītājs smēķēja cigareti pēc cigaretes. Runātājs pārļaida pētošu skatienu telpai un, palielinot patosa devu, turpināja:

— Jūs, gribat piemērus? Lūdzu! Tie tālu nav jāmeklē!

Ar veiklu pieredzējuša kavaliera žestu viņš satvēra mājas mātes roku.

— Lūdzu! Te tie ir! Nu kaut vai šī jaukā un apburošā Kempdonas pils!

Kā ārkārtējas cieņas apliecinājumu Mundrais uzspieda Platais kundzes rokai skaļu skūpstu. Viņas pirksti sāka drebēt.

— Kas atver mums tik viesmīlīgi savas mājas durvis, uzņem mūs un cienā kā māte dažkārt savus tālā ceļā nogurušos dēlus? Kas palīdz mūsos uzturēt gara možumu un ticību rītdienas gaišumam? Lūdzu! Tā ir šis pils brinišķīgā saimniece, visuclenītā Platais kundze! Atļaujiet man viņai un tikai viņai par godu veļtīt spīrglās dzejnieka vārsmas...

Deklamēt Mundrais kungs nepaguva. Pavisam negaidīti ležvadžējās savdabīgais zvans — tiltiņa dzelzs restes un pie pils, bremzēm čīkstot, apstājās ķiršsarkans «Jaguārs». Uz lieveņa akmens kāpnēm atskanēja enerģiski soļi. Platais kundze drudzaini sarāvas. Vestibilā akustiski atbalsojās kāds virieša tenors angļu valodā:

— Elizabet! Beti! Nu kur jūs esat? Palīdziet kundzei uznest bērnu!

Platais kundzes roka, ko Mundrais kungs nezkāpēc vēl nelaida vajā, sāka purināties. Viesistabā valdīja tāds klusums kā pēc pērkona grāviena. Cienījamā izskata kundze pielēca kājās un skrēja uz vestibīla pusi, bet durvis jau parādījās kāds ļoti garš, slaidis virieša stāvs mikstā žaketē un gludi sasukātiem matiēm. Ieskatījies viesistabā, viņš uz mirkli it kā apmulsā. Bet tad, ātri aptvēris situāciju, atvalnoījās un, savādi smaidīdams, nomurmināja:

— Nekas, nekasi! Turpiniet vien! Gan es pats...

Tacu Platais kundze nepievērsa uzmanību viņa pēdējām frāzēm un aizsteidzās izpildīt pavēli. Mundrais kungs atsīga krēslā. Viņa acenes aizsvīda. Viesi, ar nevaļu aizbildinādamies, sāka rosināties uz māju. Kopas vadītājs Eizentāls veltīgi pūlējās aizsmēķēt jaunu cigareti. Un tikai tagad apvienības pārstāvis pamanīja, ka šim vecajam aristokrātam ir stipri sastrādātas un tūznainas rokas...

* * *

Braitonas — Vaterlo vilciena otrās klases vagonā, pie loga kaktā iespiedies, sēdēja pavecāks drukns virs acenēs un brūnu teļādas portfeli uz ceļiem, virs kura kā austeres blakus bija novietotas divas mazas mīksta rokas koniskiemi pirkstiem. Spriezot pēc lūpu kaktiņiem, kas bija nostiepti pakavveidīgi uz leju, un trulā skatienu, sera garastāvoklis bija nomākts.

CILVECE STUNDAS LAIKĀ

ASV statistikas institūts saskaitījis, ka cilvēce vienas stundas laikā izdzer 500 miljonu kafijas tases, apēd 3,5 miljonus kilogramu maizes, 25 miljonus kilogramu dārzeņu, izlasa 60 miljonus laikrakstu. Šini pašā laikā 1000 pāri laulājas, 100 pāri izšķiras, dzimst 5500 un mirst 4700 cilvēku.

SLUDINĀJUMI

BIEDRI ATPOTNIEKII
VISUR
JOSU RICIBĀ SAULE
UN ODENS
(izņemot minerālūdeni).

Sadzīves pakalpojumu kombināts

«PAVASARIS»

- 1) ietērpj kokus lapās;
- 2) atver ziedu pumpurus;
- 3) iznomā amorus;
- 4) palīdz sameklēt uz lauka atstātu tehniku.

PAZIŅOJUMS.

Sakarā ar PAVASARA leraša-
nos notiks
ledus segas ārīšana
upēs un ezeros.

Aprīlis

UZMANĪBU!
TORISTIEM, KAS LIETO
AUTOSTOPUS,

iesakām
mašīnas apturēt ar naudas zīmī.

PANĀKUMI DROŠĪI

RIGAS KINOSTUDIJA
meklē
KINOKOMEDIJAS SCENĀRIJU.

Pazīmes:

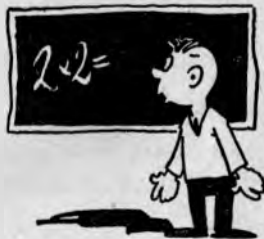
- 1) jautrs;
- 2) oriģināls;
- 3) asprātīgs.

Atradēju lūdz to nodot kinostudijā.

MEKLEJU

iesājumu eksāmenu laikā
PIEREDZES BAGĀTUS
priekšā teicējus un špiķeru
rakstītājus.
Atmaksā pēc vienošanās.

Abiturients Sliņķis.

S A T U R S

(Literārais pielikums)

<i>Anatols Imermanis.</i> Tikšanās vieta: starp otro un ceturto zvaigzni	116
<i>Dagnija Zigmonte.</i> Nevajag viņus traucēt	118
«Dadža» mākslinieki. Gunārs Bērziņš	121
<i>V. Jakubovskis.</i> Kritika	122
<i>C. Melameds.</i> Glābējs	124
<i>Jānis Ruskulis.</i> Gavētāji	127
Ziņas isumā. Isi stāsti	130
«Dadža» mākslinieki. Māris Bišofs	131
<i>V. Zilinskaite.</i> Kā istens tēvs	132
«Dadža» mākslinieki. Gunārs Čilišis	135
<i>Jons Sakalis.</i> Es šodien biju	136
<i>A. Potenkovskis.</i> Mērogs	138
<i>Valdis Grenkovs.</i> Literāri paraugi rakstīt mīlētājiem — slais- tiem, huligāniem un blēžiem	140
<i>A. Lidums.</i> Sabiedriska ietekmešana	142
«Dadža» mākslinieki. Ilmārs Dzerko	145
<i>C. Melameds.</i> Slaucama tapiņa	146
<i>Jāzepts Osmanis.</i> Kaut kas negaidīts	148
<i>A. Lidums.</i> Skaugi	149
«Dadža» mākslinieki. Ha-ha (Zamuels Haskins)	151
<i>Artūrs Goba.</i> Veiklais veikalvedis	152
<i>A. Lidums.</i> Psihokorekcija	154
<i>Jāzepts Osmanis.</i> Notikums grāmatveikala	159
<i>A. Irmis.</i> Sporta stāsti	159
«Dadža» mākslinieki. Imants Melgailis	161
<i>A. Irmejs.</i> Grūts stāvoklis	162
<i>Atis Kļaviņš.</i> Sarežģīti aprēķini	163
<i>A. Irmis.</i> Pavisam isi stāsti	165
<i>J. Dreslers.</i> Darbi un nedarbi	166

Suņi — miljonāri	166
S. Antons. Vīrs un velns	169
«Dadža» mākslinieki. Uģis Mežavilks	171
Aleksandrs Kalniņš. Monologi padotības kārtībā	172
V. Mihailovs. Kas vainīgs?	173
Armins Lejiņš. Ģeniāla ideja	176
T. Ļubkeviča. Mūsdienu dzīvoklis	179
«Dadža» mākslinieki. Malda Muizule	181
Artūrs Goba. Jaunā pirts	182
J. Juzefs. Notikums ar dzīvokli	183
Jāzeps Osmanis. Vienkāršs jemesls	186
S. Antons. Kultūras pasākumi ar degvīnu	188
«Dadža» mākslinieki. Ēriks Ošs	191
Jānis Ruskulis. Šefības kārtā	192
Arnolds Auziņš. Automatizācija	198
O. Majors. Kā Vilbalds Rūķītis saķīlidojās ar Arčibaldu Pu- ķīti	199
«Dadža» mākslinieki. Edgars Ozoliņš	202
Mirdza Ramane. Hugo Diega divu dienu bilance	202
J. Osenka. Dumjš joks	208
Viktors Līvzemnieks. Rīts, vakars, rīts	209
«Dadža» mākslinieki. Mirdza Ramane	211
A. Skailis. Gājiens ar zirdziņu	212
Dagnija Zigmonte. Ar mīlestību esiet saudzīgi!	215
«Dadža» mākslinieki. Edvards Rusmanis	221
O. Mauriņš. Dievs maina adresi	222
Valdis Skudra. Tēva vēstule	229
«Dadža» mākslinieki. Aleksandrs Slankevičs	230
«Dadža» mākslinieki. Vilis Zaķis	231
Dažādi padomi	232
A. Zupiņš. Parodijas par vienu otru reportāžu	234
Jautājumi un atbildes	237
Arzemju humors	238
«Dadža» mākslinieki. Normunds Zvirbulis	241
Jānis Vekselis. Kempdonas pils noslēpums	242
Studinājumi	250

КАЛЕНДАРЬ ДАДЗИСА 1965 г.

(на латышском языке)

DADŽA KALENDĀRS 1965. G.

Vāku zīmējis *I. Melgaitis*.

Sastādītājs un redaktors *A. Sondors*.

Mākslinieks *M. Valdmanis*.

Tehniskā redaktore *G. Pečorina*.

Nodots saīkšanai 1964. g. 30. jūlijā. Parakstīta
iespiešanai 1964. g. 22. septembrī. Papīra formāts
70×108^{1/2} mm, 8 (iz. iespiedī.; 11.2 uzsk. iespiedī.;
9,35 izdevn. l. Melniens 85 000 eks. JT 00582.

Cena 42 kap.

Iespiests Latvijas PSR Ministru Padomes Valsts
preses komitejas Poligrāfiskās rūpniecības pārval-
des 3. tipogrāfijā Rīgā, Ļeņina ielā 137/139.

Pasūt. Nr. 691.